

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

Nr No. 4/2014

INFORMACJA INFORMATION

**O SYTUACJI
SPOŁECZNO-
-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTW**

**ON SOCIO-
-ECONOMIC
SITUATION
OF VOIVODSHIPS**

**ROK XIX
YEAR XIX**

**KWARTALNIK
QUARTERLY**

**WARSZAWA, KWIECIEŃ 2015
WARSAW, APRIL 2015**

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań
Regionalnych i Środowiska
*CSO, Regional and Environmental
Surveys Department*

kierujący
supervisor

Joanna Poświata – Naczelnik
Wydziału Analiz i Opracowań
Regionalnych
*Head of Regional Analyses and
Studies Section*

zespół
team

Elżbieta Grobicka
Joanna Hausman-Czerwińska
Anna Patejuk
Krystyna Przepióra
Anna Sławińska
Ewelina Taratuta
Marta Tomasik

Projekt okładki
Cover design

Sylwester Jabłoński

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

When publishing the CSO data – please indicate the source

ISSN 0866-9333

Publikacja dostępna na
Publication available on

www.stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Publikacja *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw* jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw. Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub okresach narastających.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa. Dodatkowo w bieżącej edycji, kończącej rok, zaprezentowano charakterystykę poszczególnych województw. Część analityczna dostępna jest w formie PDF, natomiast tablice z danymi dostępne są w formie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych dostępny będzie w Banku Danych Lokalnych w module danych krótkookresowych www.stat.gov.pl/bdl.

Zastępca Dyrektora Departamentu
Badań Regionalnych i Środowiska

Wiesława Domańska

PREFACE

The publication "Information on socio-economic situation of voivodships" is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships. All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration consists of analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays as well as agriculture. Additionally, in this edition which is the last one in the current year, the characteristics of voivodships are presented. Analytical part is presented in PDF format, whereas tables with data are accessible in Excel format. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank in dedicated section of short-term indicators module via our website www.stat.gov.pl/bdl.

*Deputy Director of Regional
and Environmental Surveys Department*

Wiesława Domańska

SPIS TREŚCI	CONTENTS	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Spis treści	<i>Contents</i>	4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	5
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	8
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH	<i>SYMBOLS</i>	16
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	17
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	23
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	25
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	35
EMERYTURY I RENTY	<i>RETIREMENT PAY AND PENSIONS</i> ...	38
CENY	<i>PRICES</i>	40
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	45
PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOW- NICTWA	<i>PRODUCTION OF INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>	47
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW	<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTER- PRISES</i>	49
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	52
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	54
 WOJEWÓDZTWA		
Dolnośląskie		65
Kujawsko-pomorskie		70
Lubelskie		75
Lubuskie		80
Łódzkie		85
Małopolskie		90
Mazowieckie		95
Opolskie		100
Podkarpackie		105
Podlaskie		110
Pomorskie		115
Śląskie		120
Świętokrzyskie		125
Warmińsko-mazurskie		130
Wielkopolskie		135
Zachodniopomorskie		140
 TABLICE – W ODDZIELNYM PLIKU		
W FORMACIE EXCEL		
 TABLES – PLACES IN SEPARATE		
EXCEL FORMAT FILES		

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2014.*

2. *Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, introduced on 1 I 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments, replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/Nace Rev. 1.1.*

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to NACE sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

8. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

3) ***financial results of non-financial enterprises and investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in*

gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2011 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

accordance with the NACE Rev.2, in section “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities”), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. *Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the abovementioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.*

11. *As constant prices since 2011 were adopted – 2010 constant prices (2010 average current prices).*

12. *Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Central Statistical Office.*

13. *Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.*

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

14. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

15. The names of some sections of PKD 2007 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje PKD <i>sections of the NACE</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

16. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

16. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

UWAGI METODYCZNE**1. Dane o:**

- 1) **ludności** zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011) oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności;
- 2) urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

2. Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2013 poz. 674, z późniejszymi zmianami).

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby, które zgodnie z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 27 V 2014 r. spełniające co najmniej jedno z kryteriów:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) długotrwale bezrobotni,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

Do czasu wprowadzenia nowych formularzy sprawozdawczych, w Kwartalniku wykazywane są kategoria bezrobotnych wymienione w art. 49 ustawy wyłącznie przed jej nowelizacją.

Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

METHODOLOGICAL NOTES**1. Data concerning:**

- 1) **population** are compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 as well as current reporting data on vital statistics and population migration;
- 2) births and deaths (including infant deaths) – are calculated according to the definition of infant birth and death – recommended by the World Health Organization (WHO).

2. Data on average paid employment include persons employed on the basis of a labour contract on a full and part-time basis, converted to full-time work period.

3. Data on the unemployed persons registered in the powiat labour offices are presented in accordance with the Law of 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions (Journal of Laws 2013 item 674, with later amendments).

Registered unemployment has not include persons who: undergoing traineeships, an internship, person undergoing occupational preparation of adults and social utility works.

Unemployed persons with a specific situation on the labour market are the persons who, in accordance with amendment to Law on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 27 V 2014, persons fulfilling at least one of the criteria:

- 1) unemployed persons below 30 years of age,
- 2) are long-term unemployed,
- 3) unemployed persons over 50 years of age,
- 4) unemployed persons benefiting from social assistance,
- 5) unemployed persons with at least one child under 6 years of age or at least one disabled child below 18 years of age,
- 6) disabled unemployed persons.

Until the introduction of new reporting forms, in the Quarterly are presented unemployed categories mentioned in Article 49 of the Law uniquely before its amendment.

The long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

Unemployed persons without benefits are persons registered in employment offices, in search for work, who either lost or did not acquire rights to benefits.

The **registered unemployment rate** was com-

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę napływu bezrobotnych obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby osób aktywnych zawodowo w końcu kwartału.

4. Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym, metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania). Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy i więcej (do II kwartału 2012 r. – powyżej 3 miesięcy). Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były

piled as a share of registered unemployed persons in the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

*The **inflow rate of unemployment** is calculated as a ratio of newly registered unemployed persons to the number of economically active persons at the end of a quarter.*

4. Data on the economic activity of the population, aged 15 and more, are compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS), which is conducted quarterly using continuous observation method (a sliding survey week). The survey includes the members of households in dwellings selected on a random basis excluding persons staying outside the households, i.e. abroad or living in institutional households, for 12 months or longer (until the second quarter of 2012 – exceeded 3 months).

The survey results have been generalized based on population balances compiled on the basis on Population and Housing Census 2011.

Economically active population includes all persons who are considered as employed or unemployed.

*Among the **employed persons** are included all persons aged 15 or more who within the surveyed week:*

- 1) *performed, for at least one hour, any work generating pay or income, i.e. were employed as paid employees, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without pay) in work on family agricultural farm or conducting family economic activity outside agriculture;*
- 2) *had work but did not perform it:*
  - a) *due to illness, maternity leave or vacation,*
  - b) *due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 – exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.*

*The **unemployed** are persons aged 15–74, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for*

gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przypadające na 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw obliczono przyjmując:

- 1) wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- 2) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- 3) honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r.

6. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE, a także z budżetów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa

work within two weeks after the surveyed week.

The unemployed also include persons who had found and were waiting to begin work within the period no longer than 3 months as well as persons who were available for that work.

*The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

*The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

The unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or a given group) in the number of economically active population aged 15 and more (total or a given group).

5. *Average monthly gross wage and salary per paid employee in the enterprise sector is calculated assuming the following:*

- 1) *personal wages and salaries (excluding wages and salaries of outworkers and apprentices as well as persons employed abroad);*
- 2) *payments from a share in profit or in the balance surplus of cooperatives;*
- 3) *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with labour contract.*

Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee includes the deduction from pay for personal income taxes as well as contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employees, introduced on 1 I 1999.

6. *Information regarding retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the source gathered in the open pension funds – OFE and also from the budgets of the Ministry of National Defence, Ministry of Interior as well as Ministry of Justice.*

Information regarding retirement and other pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 from the separate divi-

(w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

7. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (tj. górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** wyrażona w cenach bazowych, z uwagi na niewystępujący podatek akcyzowy i dotacje przedmiotowe, równa się wartości wyrażonej w cenach producenta.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

8. Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach

(*from the source which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.*)

Retirement and other pension benefits systems do not provide for the payment of retirement and other pensions arising out of international agreements.

Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

7. Data on the value of sold production of industry (i.e. of mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply and also water supply; sewerage, waste management and remediation activities) are presented excluding VAT and the excise tax, but including the value of subsidies on products and services, in so-called basic prices.

The value of sold production of construction presented in basic prices, is equal to the value expressed in producer's prices due to the lack of excise tax and entity subsidies.

Data regarding sold production of industry concerns industrial and non-industrial activities of economic entities included to the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" and covers:

- 1) the value of finished goods sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;*
- 3) flats agent's fees in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent's fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.*

8. Information regarding completed dwellings concerns dwellings in newly built and expanded

nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

9. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw dostosowano do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

Przychody z całokształtu działalności obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami;
- 2) przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (tj. nabytych w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowych aktywów obrotowych oraz produktów przez siebie wytworzonych, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji);
- 3) pozostałe przychody operacyjne;
- 4) przychody finansowe.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) pozostałe koszty operacyjne;
- 3) koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- 1) wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- 2) obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz płatności z nim zrównanych, na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

buildings (partly comprising the expansion) as well as dwellings obtained as a result of investment adaptations, together with dwellings obtained from conversion of non-residential spaces. The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e. realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

9. Data on financial results of enterprises are adapted to the amendment Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

Revenues from total activity includes:

- 1) *net revenues from sale of products within country and for export which have been manufactured by the entity (goods, semi-finished goods and services) as well as packaging, equipment and third party services if the customers are invoiced for the foregoing together with the purchased products;*
- 2) *revenues from sale of goods and materials (i.e. current assets purchased for resale in a non-processed condition and products manufactured by entity if they are sold by shops within the company's network along with goods manufactured by other manufacturers);*
- 3) *other operating revenues;*
- 4) *financial revenues.*

Cost of obtaining revenues from total activity includes:

- 1) *cost of products sold, goods and materials related to the basic operating activity, which includes: the value of goods and materials sold as well as total costs decreased by the cost of generating benefits for the needs of the entity and corrected by change in product stocks;*
- 2) *other operating costs;*
- 3) *financial costs.*

Financial results:

- 1) *gross financial result (profit or loss) is a result on economic activity corrected by result on extraordinary events;*
- 2) *encumbrances of gross financial result include: income tax on legal and natural persons and other payments pursuant to separate regulations;*
- 3) *net financial result (profit or loss) is obtained after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.*

Wskaźniki:

- 1) wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- 2) wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- 4) wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

10. Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu, zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Od 2014 r. w obliczeniach wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych zastosowano bardziej szczegółowy system wag, w związku z wdrażaniem przez Eurostat pięciocyfrowego szczebla agregacji do klasyfikacji COICOP.

11. Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych są notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu.

12. Dane o cenach skupu dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

13. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach są miesięczne notowania cen dokonywane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw.

14. Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę,

Indices:

- 1) *sales profitability rate constitutes the relation of the result from the sale of products, goods and materials to net revenues from the sale of products, goods and materials;*
- 2) *the cost level indicator constitutes the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;*
- 3) *the profitability rate of gross turnover constitutes the relation of gross financial result to revenues from total activity;*
- 4) *the profitability rate of net turnover constitutes the relation of net financial result to revenues from total activity.*

10. The basis for compiling the price indices of consumer goods and services is price observation of representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the weights system based on the structure of households expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the household' budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

Starting from 2014 a more detailed weighting system has been used in the compilation of price indices of consumer goods and services, due to the implementing by Eurostat of a 5-digit level of aggregation to COICOP classification.

11. The sources of information on retail prices of presented foodstuffs are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of food are collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations are conducted two times a month.

12. Data on procurement prices concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

13. The information on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces. Average monthly prices were calculated as arithmetic mean of quotations from the entire country and from voivodships.

14. The presented division of investment outlays, including outlays on new fixed assets and (or) the improvement (enlargement, rebuilding, recon-

przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego (określonych do 31 XII 2001 r. jako odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych) za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

15. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, daniela) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Zgodnie z definicjami w ust. 2, prezentowane dane od 2010 r. dotyczące powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowa-

struction, modernization) of existing capital asset items, was compiled according to the principles of the "ESA 1995" recommendations. Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- *buildings and structures (include buildings and places as well as well civil engineering constructions), of which, among others, construction and assembly work, design and cost estimate documentation;*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, movable and fittings);*
- *transport equipment;*
- *others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets and since 1995, livestock (basic herd) and long-term plantings and moreover costs of treatment of constructed liabilities in order to finance purchasing, constructing and developing of fixed assets (determined up to 31 XII 2001 as interests on credits and investment loans) for the period of investment realization (including exclusively in data expressed at current prices).*

Other outlays include outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

15. An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) *holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,*
- 2) *holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.*

According to the definitions in item 2, the presented data since 2010 on the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who

dzających działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

16. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych. Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe. Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej.

17. Dane o pogłowie zwierząt gospodarskich prezentowane są według grup produkcyjno-użytkowych. Badania **pogłowia trzody chlewnej** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

18. Skup produktów rolnych dotyczy ilości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

19. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywego rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględnia-

conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

16. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land. Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures. Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

17. Data on the farm animal stocks are presented according to production-utility groups. Surveys on the **number of pigs** are conducted 3 times a year – in March as of 1 March, in June as of 1 June and in December as of 1 December, while surveys on the population of **cattle and other types of farm animals and on the animal production** are conducted twice a year as of June and as of December.

18. Procurement of agricultural products includes the quantity of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

19. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary

ją płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

20. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu) z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

20. *The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices for two consecutive years, i.e. the year preceding the surveyed year and the surveyed*

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

Kreska (-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak $\triangle$	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
„W tym”	-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which”	-	<i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

Według wstępnego szacunku, w IV kwartale 2014 r. produkt krajowy brutto (PKB) był w skali roku wyższy realnie o 3,1% w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. (wobec wzrostu o 3,3% w III kwartale). Głównym czynnikiem kreującym wzrost PKB był popyt krajowy (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +4,6 p. proc.), choć był on nieco słabszy niż w poprzednim kwartale. Wpływ spożycia ogółem wyniósł +2,3 p. proc. (w wyniku wpływu spożycia w sektorze gospodarstw domowych o +1,6 p. proc. oraz spożycia publicznego o +0,7 p. proc.). Dodatni był także wpływ akumulacji i również wyniósł +2,3 p. proc. w wyniku umocnienia się pozytywnego wpływu popytu inwestycyjnego (+2,4 p. proc.) przy, nieznacznie negatywnym wpływie zmian zapasów (minus 0,1 p. proc.). Wobec wolniejszego wzrostu eksportu (o 6,9%) niż importu (o 10,7%), w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, odnotowano ujemny, ale mniejszy niż w III kwartale, wpływ eksportu netto na tempo wzrostu gospodarczego (-1,5 p. proc.).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w IV kwartale 2014 r. była wyższa w skali roku o 2,8% (wobec wzrostu po 3,1% w analogicznym okresie 2013 r. oraz w III kwartale br.). W największym stopniu wzrosła wartość dodana brutto w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 10,2%) i w przemyśle (o 3,5%). W zakwaterowaniu i gastronomii oraz budownictwie wzrost wartości dodanej brutto był znacznie wolniejszy niż przed rokiem i wyniósł odpowiednio 2,8% i 2,5%.

W 2014 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 3,3% wyższa niż w 2013 r. (kiedy odnotowano wzrost o 2,2%). Wzrost produkcji przemysłowej wystąpił w 15 województwach, od 15,6% w lubuskim, do 0,1% w małopolskim. W województwie mazowieckim produkcja sprzedana przemysłu utrzymała się na poziomie poprzedniego roku. Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) w 2014 r. była o 3,6% wyższa niż przed rokiem, kiedy notowano spadek o 12,0%.

W 2014 r. wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych były nieco słabsze niż w roku poprzednim. W wyniku wolniejszego wzrostu przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania, pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów. Odnotowano również osłabienie wskaźnika rentowności obrotu brutto i netto. Natomiast w skali roku zwiększył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Pogorszenie większości wskaźników wystąpiło w przedsiębiorstwach województw pomorskiego, podkarpackiego, wielkopolskiego i kujawsko-pomorskiego. Poprawę większości wskaźników odnotowano w 8 województwach, w tym w największym stopniu w przedsiębiorstwach województw: łódzkiego, świętokrzyskiego i zachodniopomorskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów zwiększył się udział przedsiębiorstw rentownych, zmniejszył się jednak ich udział w przychodach z całokształtu działalności.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. było o 3,7% wyższe niż w 2013 r. (kiedy notowano wzrost o 2,9%). Zwiększenie wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największe w opolskim (o 5,5%) i warmińsko-mazurskim (o 5,4%), a najmniejsze w śląskim (o 2,0%) i wielkopolskim (o 2,2%). Nieznacznie zmniejszyła się rozpiętość w relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw i wyniosła 41,0 p. proc. (spadek o 0,6 p. proc. w porównaniu z poprzednim rokiem).

Niska dynamika cen konsumpcyjnych wpłynęła na umocnienie wzrostu siły nabywczej płac w skali roku. Nieco wolniej niż w 2013 r. wzrosły nominalne i realne emerytury i renty brutto w systemie pracowniczym oraz rolników indywidualnych.

W 2014 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,6% wyższe niż w 2013 r. (przed rokiem spadek o 1,0%). Wzrost odnotowano w 9 województwach, najwyższy w wielkopolskim (o 4,8%) i pomorskim (o 1,8%). W województwie łódzkim zatrudnienie utrzymało się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego, a w pozostałych województwach wystąpił spadek – najgłębszy w świętokrzyskim (o 2,4%), śląskim (o 1,0%) i warmińsko-mazurskim (o 0,9%).

W końcu grudnia 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 1825,2 tys. osób bezrobotnych, tj. o 15,4% mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach, od 21,2% w lubuskim do 10,6% w podkarpackim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2014 r. wyniosła 11,5%, tj. o 1,9 p. proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, od 2,9 p. proc. w lubuskim do 1,3 p. proc. w mazowieckim. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (7,8%), śląskim (9,6%), mazowieckim (9,8%) i małopolskim (9,9%); najwyższą – w warmińsko-mazurskim (18,9%), kujawsko-pomorskim (15,7%) i zachodniopomorskim (15,6%).

Spadek zarówno liczby bezrobotnych (o 17,1%), jak i stopy bezrobocia (o 1,7 p. proc. do poziomu 8,1%) wskazują również wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności za IV kwartał 2014 r. Według BAEL wzrosła liczba pracujących (o 1,9%) oraz wskaźnik zatrudnienia (o 1,1 p. proc. do 51,7%). Korzystniejsza niż przed rokiem była relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1000 osób pracujących przypadało 934 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo (wobec 975 przed rokiem).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2014 r. kształtowały się na poziomie podobnym do obserwowanego w roku poprzednim (kiedy odnotowano wzrost o 0,9%). Ceny nie zmieniły się w województwach: dolnośląskim, lubelskim i mazowieckim; wzrosły w lubuskim (0,5%),

zachodniopomorskim (0,3%) podkarpackim i wielkopolskim (po 0,2%). W pozostałych województwach obniżyły się (najbardziej w łódzkim o 0,5%).

W IV kwartale 2014 r. spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku wyniósł średnio 0,7%. Niższe ceny obserwowano we wszystkich województwach poza zachodniopomorskim, w którym ceny pozostały na poziomie sprzed roku. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 9 województwach był głębszy niż przeciętnie w kraju, najgłębszy: łódzkim, podlaskim oraz świętokrzyskim (po 1,2%).

Według wstępnych szacunków, globalna produkcja rolnicza w 2014 r., zwiększyła się w skali roku o 5,7%, w tym produkcja zwierzęca wzrosła o 6,9%, a produkcja roślinna – o 4,7%. Na rynku rolnym w grudniu 2014 r., przeciętne ceny produktów roślinnych i zwierzęcych były niższe niż przed rokiem. Wyniki reprezentacyjnych badań zwierząt gospodarskich (przeprowadzone w grudniu 2014 r.) wskazywały na utrzymanie trendu wzrostowego w liczebności pogłównia trzody chlewnej oraz zwiększenie pogłównia bydła. Według stanu z 1 grudnia 2014 r. pogłównie trzody chlewnej było wyższe o 2,5% od stanu notowanego w analogicznym okresie 2013 r. Wzrost stada trzody obserwowano w 12 województwach, w granicach od 26,8% w lubuskim do 0,3% w mazowieckim i warmińsko-mazurskim. Najgłębszy spadek pogłównia trzody chlewnej odnotowano w dolnośląskim (6,0%). W porównaniu z grudniem 2013 r. pogłównie bydła zwiększyło się o 1,3%, a wzrost jego liczebności notowano w 9 województwach, w granicach od 9,4% w dolnośląskim do 0,8% w podlaskim. Natomiast w pozostałych województwach wystąpił spadek stada bydła, w tym najgłębszy w lubelskim (o 4,3%).

BASIC TRENDS

By preliminary estimate, in the fourth quarter of 2014, real gross domestic product (GDP) was higher by 3.1% compared with the fourth quarter of 2013 (after growth by 3.3% in the third quarter of the current year). The main factor of GDP growth was domestic demand (which influenced economic growth by +4.6 percentage points), but was slightly lower than in the previous quarter. Impact of final consumption expenditure amounted +2.3 percentage points (due to influence of household consumption expenditure by +1.6 percentage point and public consumption expenditure by +0.7 percentage point). Positive impact of gross capital formation on the pace of economic growth also amounted +2.3 percentage points due to straitening of positive impact of investment demand (+2.4 percentage points) and slightly negative contribution of changes in inventories (-0.1 percentage point). Due to slower growth in export (by 6.9%) than import (by 10.7%), compared with the corresponding period of the previous year, was recorded negative, but smaller than in the third quarter, contribution of net export for the pace of economic growth (-1.5 percentage point).

Gross value added in national economy in the fourth quarter of 2014 was higher by 2.8% year-on-year (after growth by 3.1% in the corresponding period of 2013 and in the third quarter of the current year). The highest increase was noted in gross value added in financial and insurance activities (by 10.2%) and in industry (by 3.5%). Increases of gross value added in accommodation and catering as well as in construction were significantly slower than in the previous year and amounted 2.8% and 2.5% respectively.

In 2014 sold production of industry (in constant prices) was by 3.3% higher than in 2013 (then increase by 2.2% was noted). Increases of production of industry were noted in 15 voivodships, ranged from 15.6% in lubuskie to 0.1% in małopolskie. In mazowieckie voivodship sold production of industry remained unchanged during the year. Sold construction and assembly production (in constant prices) in 2014 was by 3.6% higher than a year before, when decrease by 12.0% was noted.

In 2014 gross and net financial results gained by surveyed non-financial enterprises were slightly lower than those recorded in the previous year. Due to slower increase of revenues from total activity than costs of revenues acquisition the cost level indicator got worst. Profitability rate of gross and net turnover also decreased. On the other hand, there was noted an improvement in sales profitability rate of products, goods and materials over the year. Decreases of most indicators were noted in enterprises of pomorskie, podkarpackie, wielkopolskie and kujawsko-pomorskie. Whereas improvement of most indicators was noted in enterprises of 8 voivodships, the greatest – in łódzkie, świętokrzyskie and zachodniopomorskie. In total number

of surveyed enterprises, share of enterprises showing net profit increased, however their share in revenues decreased.

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2014 were by 3.7% higher compared with 2013 (when increase by 2.9% was noted). Increases of average wages and salaries were recorded in all voivodships, the highest – in opolskie (by 5.5%) and warmińsko-mazurskie (by 5.4%); the lowest – in śląskie (by 2.0%) and wielkopolskie (by 2.2%). The range of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in relation to national average between the highest and the lowest result in voivodships slightly declined and achieved 41.0 percentage points (decrease by 0.6 percentage point compared with the previous year).

Low consumer price index contributed to strengthening the purchasing power of wages during the year. Slightly slower than in 2013 increased gross nominal and real retirement and other pensions from non-agricultural system and also from farmers system.

In 2014 average paid employment in the enterprise sector increased by 0.6% compared with 2013 (decreased by 1.0% a year before). Increases were recorded in 9 voivodships – the highest in wielkopolskie (by 4.8%) and pomorskie (by 1.8%). In łódzkie voivodship average paid employment remained on the similar level like in the previous year, whereas in the rest of voivodships decreases were recorded – the deepest in świętokrzyskie (by 2.4%), śląskie (by 1.0%) and warmińsko-mazurskie (by 0.9%).

At the end of December 2014 in labour offices 1825,2 thous. unemployed persons were registered, i.e. by 15,4% less than a year before. Decreases of the number of unemployed persons were noted in all voivodships; ranged from 21.2% in lubuskie to 10.6% in podkarpackie.

Registered unemployment rate at the end of December 2014 reached 11.5%, i.e. by 1.9 percentage point less than a year before. Over the year registered unemployment rate decreased in all voivodships, from 2.9 percentage points in lubuskie to 1.3 percentage point in mazowieckie. The lowest unemployment rate was noted in the following voivodships: wielkopolskie (7.8%), śląskie (9.6%), mazowieckie (9.8%), and małopolskie (9.9%); the highest unemployment rate was noted in warmińsko-mazurskie (18.9%), kujawsko-pomorskie (15.7%) and zachodniopomorskie (15.6%).

Decreases in the number of unemployed persons (by 17.1%) as well as in unemployment rate (by 1.7 percentage point to the level of 8.1%) also confirm the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for the fourth quarter of 2014. According to LFS the number of employed persons increased (by 1.9%) as well as employment rate (by 1.1 percentage point to 51.7%). The relation between number of persons not working to number of employed persons improved – on 1000 working persons were 934 unemployed persons and economically inactive persons (against 975 a year before).

Prices of consumer goods and services in 2014 were comparable to prices observed a year before (then increase by 0.9% was recorded). Prices of goods and services remained unchanged in the following voivodships: dolnośląskie, lubelskie and mazowieckie; increased in lubuskie (0.5%), zachodniopomorskie (0.3%), podkarpackie and wielkopolskie (both by 0.2%). In the rest of voivodships prices fell (the most in łódzkie – by 0.5%).

In the fourth quarter of 2014 the decline in prices of goods and services compared with the corresponding period of the previous year recorded average 0.7%. Lower prices were observed in all voivodships excluding zachodniopomorskie, where prices remained on the same level as a year before. Drop of prices of goods and services in 9 voivodships was larger than average in Poland, the largest decreases were in: łódzkie, podlaskie and świętokrzyskie (all by 1.2%)

According to the preliminary estimates, gross agricultural output in 2014 increased by 5.7% over a year, including rose of animal output by 6.9%, and crop output – by 4.7%. On the agricultural market in December 2014, the average prices of crop and animal products were lower than a year before. The results of representative survey of animals (conducted in December 2014) have shown upward trend of pigs' heads, and increase in cattle heads. According to the state of 1st of December 2014 the number of pigs' heads was higher by 2.5% than recorded in the corresponding period of 2013. The pigs' livestock increased in 12 voivodships, ranged from 26.8% in lubuskie to 0.3% in mazowieckie and warmińsko-mazurskie voivodships. The deepest decreases were noted in dolnośląskie (by 6.0%). The cattle livestock was higher by 1.3% compared with December 2013, the increases in number of cattle heads were noted in 9 voivodships, from 9.4% in dolnośląskie to 0.8% in podlaskie. In the rest of voivodships decreases of cattle heads were noted, the deepest in lubelskie (by 4.3%).

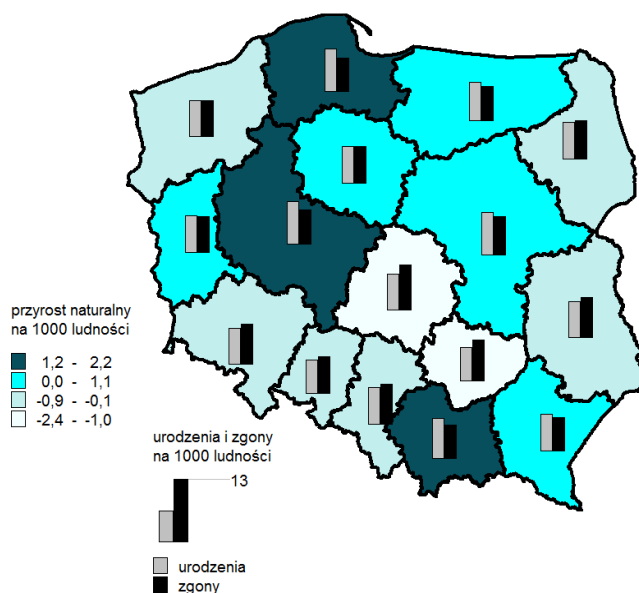
LUDNOŚĆ

Ludność Polski w końcu września 2014 r. liczyła 38492,2 tys. osób, tj. o ponad 15,1 tys. mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

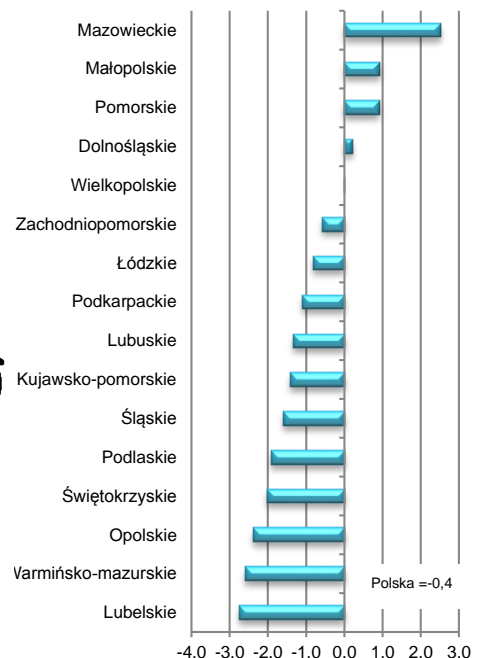
W 2014 r. – w okresie od stycznia do września – obserwuje się osłabienie niekorzystnych tendencji demograficznych z 2013 r. (wówczas spadek liczby ludności wyniósł 37,2 tys.). Pomimo poprawy przyrostu naturalnego w okresie trzech kwartałów 2014 r. – na którą wpłynęła większą liczbą urodzeń niż zgonów – skala migracji zagranicznych spowodowała, iż przyrost rzeczywisty w przeliczeniu na 1000 ludności nadal był ujemny i wyniósł minus 0,1 (wobec minus 0,9 rok wcześniej).

W okresie styczeń-wrzesień 2014 r. zarejestrowano 285,7 tys. **urodzeń żywych**, tj. o 3,8 tys. więcej niż przed rokiem. Współczynnik urodzeń wyniósł 9,9‰ (wobec 9,8‰ w analogicznym okresie 2013 r.). Liczba urodzeń na 1000 ludności ukształtowała się na najwyższym poziomie w województwie: mazowieckim i pomorskim (po 10,9), wielkopolskim (10,8) i małopolskim (10,4). Najniższy współczynnik zanotowano w województwie opolskim i świętokrzyskim (po 8,7‰).

**RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
W OKRESIE I-III KWARTAŁ 2014 R.**

**SALDO MIGRACJI
WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH
NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI
W OKRESIE I-III KWARTAŁ 2014 R.**

W analizowanym okresie 2014 r. **zmarło** 278,2 tys. osób, tj. o 13,4 tys. mniej niż rok wcześniej. Współczynnik zgonów zmniejszył się z 10,1‰ do 9,6‰, przy czym spadek wystąpił we wszystkich województwach. Najniższe wartości odnotowano w województwie małopolskim, pomorskim i podkarpackim (po 8,6‰), natomiast najwyższe – w łódzkim (11,6‰).

Liczba **zgonów niemowląt** wyniosła 1,2 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych ukształtował się na poziomie 4,2 (spadek w skali roku o 0,3 pkt). W 5 województwach zanotowano niższą wartość wskaźnika niż przeciętnie w kraju; najniższą w województwie małopolskim (2,9‰) i pomorskim (3,1‰). Najwyższy współczynnik zgonów był w województwie zachodniopomorskim (5,4‰ wobec 4,8‰ w roku poprzednim).

Przyrost naturalny był dodatni i wyniósł 7,5 tys. osób, podczas gdy w analogicznym okresie 2013 r. notowano ubytek naturalny (minus 9,8 tys. osób). Współczynnik przyrostu naturalnego wzrósł o 0,6 pkt do poziomu 0,3‰. Dodatni wskaźnik odnotowano w 8 województwach, a najwyższą wartość osiągnęło pomorskie (2,2‰), wielkopolskie (1,9‰) i małopolskie (1,8‰). Najniższą wartość wskaźnika notowano w województwie łódzkim (minus 2,4‰).

Ogólne **saldo migracji** na pobyt stały na 1000 ludności pomimo nieznacznej poprawy - o 0,2 pkt – nadal było ujemne i wyniosło minus 0,4. Ujemną wartość wskaźnika odnotowano w 11 województwach w granicach od minus 2,7‰ w lubelskim do minus 0,6‰ w zachodniopomorskim. Natomiast w województwach: mazowieckim (2,5‰), pomorskim i małopolskim (po 0,9‰), dolnośląskim (0,2‰) oraz wielkopolskim (0,0‰) ogólne saldo migracji na pobyt stały było dodatnie.

W okresie styczeń–wrzesień 2014 r. zawarto 154,2 tys. **związków małżeńskich**, tj. o 6,9 tys. więcej niż rok wcześniej. Współczynnik małżeństw zwiększył się z 5,1‰ do 5,3‰. Najwięcej zawieranych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności odnotowano w województwie podkarpackim i podlaskim (po 5,9), a najmniej w łódzkim (4,9).

Spadła liczba **rozwodów** (49,6 tys. wobec 50,5 tys. w roku poprzednim). Współczynnik rozwodów w przeliczeniu na 1000 ludności nie zmienił się w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. i wyniósł 1,7. Najniższą jego wartość odnotowano w województwie podkarpackim (1,1). Najwyższym w kraju wskaźnikiem rozwodów charakteryzowały się województwa dolnośląskie i kujawsko-pomorskie (po 2,1‰).

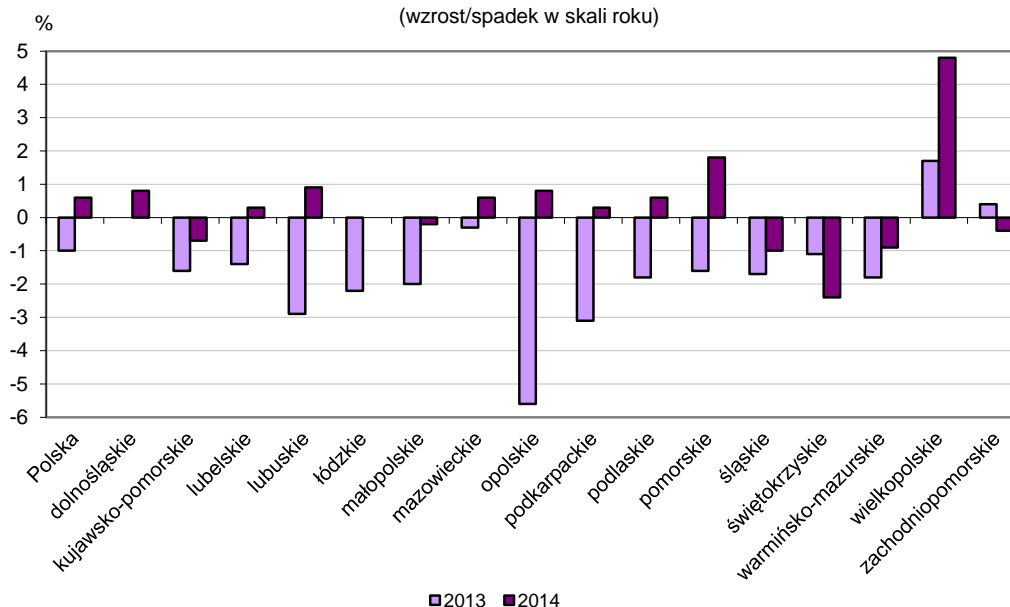

RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. było wyższe niż przed rokiem. W końcu grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych była niższa niż w roku poprzednim. W skali roku odnotowano wzrost udziału osób bez kwalifikacji zawodowych; samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia oraz niepełnosprawnych, jednakże liczebność wszystkich grup bezrobotnych zarejestrowanych zmalała. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 11,5% i była niższa, niż w roku poprzednim. Wstępne wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za IV kwartał 2014 r. wskazują na poprawę sytuacji na rynku pracy – odnotowano spadek zarówno liczby bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia w ujęciu rocznym. Zwiększyła się liczba pracujących, odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia i współczynnika aktywności zawodowej, poprawie uległa relacja niepracujących do pracujących.

W 2014 r. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 5529,5 tys. osób i było o 0,6% wyższe niż w 2013 r. (wobec spadku o 1,0% przed rokiem). Wzrost zatrudnienia odnotowano w większości sekcji (największy w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – o 7,1%), natomiast zmniejszeniu uległo zatrudnienie w budownictwie (o 7,7%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,2%). W 9 województwach odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia – największy w województwie wielkopolskim (o 4,8%). W województwie łódzkim zatrudnienie utrzymało się na poziomie zbliżonym do 2013 r., a w pozostałych województwach wystąpił spadek; najgłębszy w świętokrzyskim (o 2,4%).

**ZMIANY PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
W LATACH 2013-2014**
(wzrost/spadek w skali roku)

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2014 r. wyniosło 2472,9 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 1,1%. Wzrost wystąpił w 13 województwach, w granicach od 7,8% w lubuskim do 0,1% w kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim. W województwie podkarpackim zatrudnienie pozostało na poziomie sprzed roku, a w śląskim i świętokrzyskim odnotowano spadek – odpowiednio o 1,1% i 1,0%.

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie było o 7,7% niższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 409,9 tys. osób. Zmniejszenie zatrudnienia odnotowano w 15 województwach, w granicach od 12,0% w śląskim do 0,6% w podlaskim. Opolskie było jedynym województwem, w którym zanotowano wzrost zatrudnienia (o 9,8%) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Przeciętne zatrudnienie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych wyniosło 1129,7 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 1,3%. Wzrost zatrudnienia odnotowano w 6 województwach, największy w wielkopolskim (10,6%). W pozostałych województwach wystąpił spadek zatrudnienia, w granicach od 4,8% w świętokrzyskim do 0,4% w lubelskim.

Przeciętne zatrudnienie w zakwaterowaniu i gastronomii było o 1,2% niższe niż przed rokiem i wyniosło 108,4 tys. osób. Spadek zatrudnienia odnotowano w 8 województwach, w granicach od 6,4% w dolnośląskim do 1,4% w lubuskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost, przy czym największy w województwie podkarpackim (o 16,6%), najmniejszy w warmińsko-mazurskim (o 1,2%).

Przeciętne zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości w 2014 r. wyniosło 95,6 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 1,9%. Wzrost zatrudnienia odnotowano w 11 województwach, w granicach od 10,1% w lubuski do 1,4% w dolnośląskim. W pozostałych województwach nastąpił spadek zatrudnienia, najgłębszy w świętokrzyskim (o 2,6%).

Przeciętne zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej ukształtowało się na poziomie 183,5 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 7,1%. Wzrost zatrudnienia odnotowano w 12 województwach, w granicach od 13,6% w dolnośląskim i wielkopolskim do 1,1% w warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek zatrudnienia, w tym najgłębszy w opolskim (o 7,9%).

Przeciętne zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej było o 2,4% wyższe niż przed rokiem i wyniosło 329,6 tys. osób. Wzrost zaobserwowano w 7 województwach, największy w pomorskim (o 16,3%). W pozostałych województwach wystąpił spadek, najgłębszy w lubuskim i warmińsko-mazurskim.

W końcu grudnia 2014 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 1825,2 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 332,7 tys. (o 15,4%) mniej niż w analogicznym miesiącu ubiegłego roku.

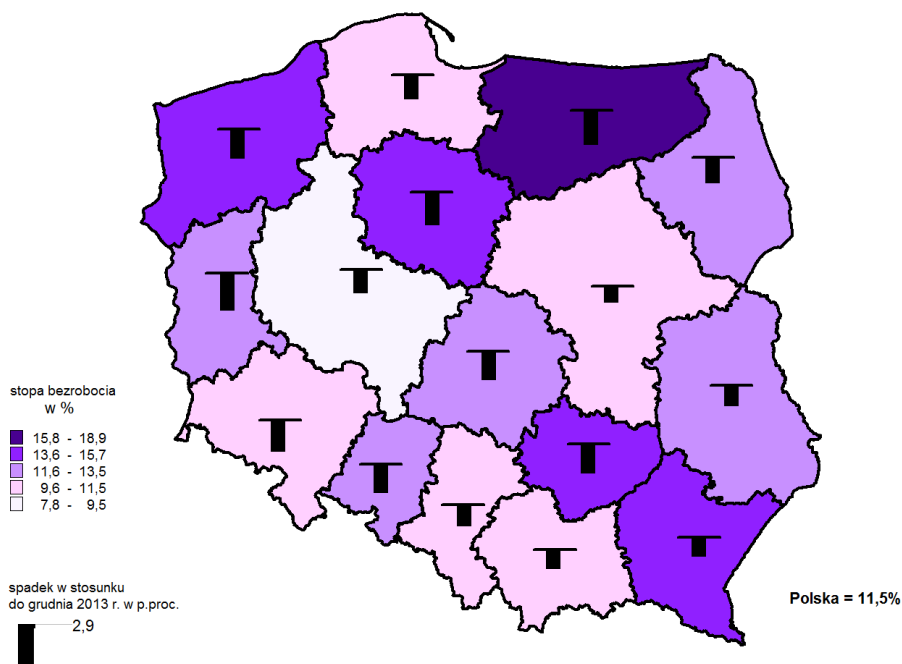
Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w lubuskim (o 21,2%), a najmniejszy w podkarpackim (o 10,6%).

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2014 r. wyniosła przeciętnie w kraju 11,5% i zmalała o 1,9 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku. Spadek stopy bezrobocia w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w lubuskim (o 2,9 p. proc.), najmniejszy w mazowieckim (o 1,3 p. proc.).

Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu grudnia 2014 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 11,1 p. proc. (wielkopolskie – 7,8%, warmińsko-mazurskie – 18,9%) i w skali roku rozpiętość ta zmniejszyła się o 0,9 p. proc. Podobnie jak przed rokiem, do województw o wysokiej stopie bezrobocia, poza warmińsko-mazurskim, należały kujawsko-pomorskie (15,7%) i zachodniopomorskie (15,6%). Najniższą stopę bezrobocia, poza wielkopolskim, odnotowano w województwie śląskim (9,6%), mazowieckim (9,8%) i małopolskim (9,9%).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2014 R.

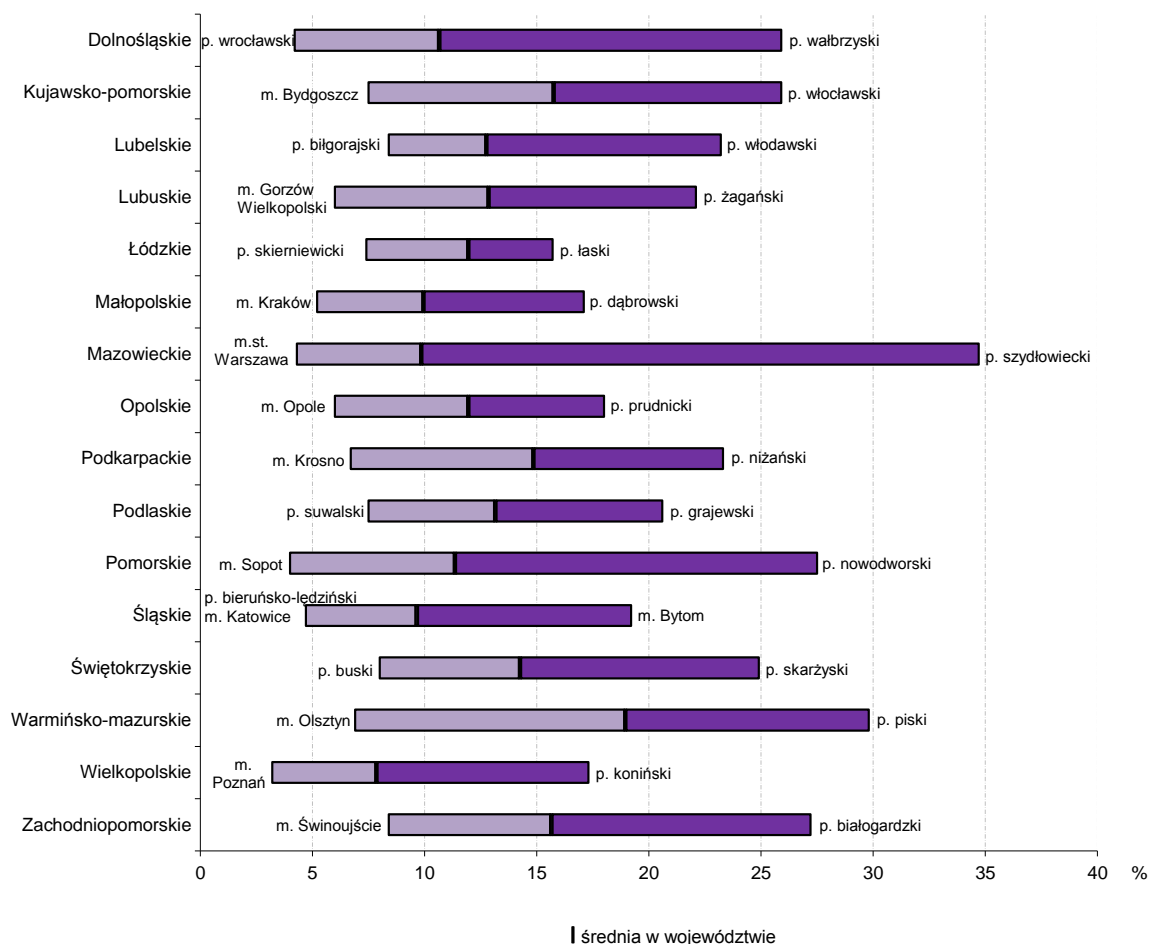
Stan w końcu grudnia

Analizując stopę bezrobocia na poziomie powiatów obserwuje się zmniejszenie rozpiętości pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika we wszystkich województwach, przy czym największe zróżnicowanie wewnątrzwojewódzkie notuje się w mazowieckim. W końcu grudnia 2014 r. różnica pomiędzy największą a najmniejszą wartością stopy bezrobocia wynosiła 30,4 p. proc. (34,7% w powiecie szydłowieckim i 4,3% w powiecie m.st. Warszawa),

wobec 34,1 p.proc. w końcu grudnia 2013 r. Najmniejszą rozpiętość odnotowano w województwie łódzkim (8,3 p.proc.), którą wyznaczała stopa bezrobocia w powiatach łaskim oraz skierniewickim – odpowiednio 15,7% i 7,4%.

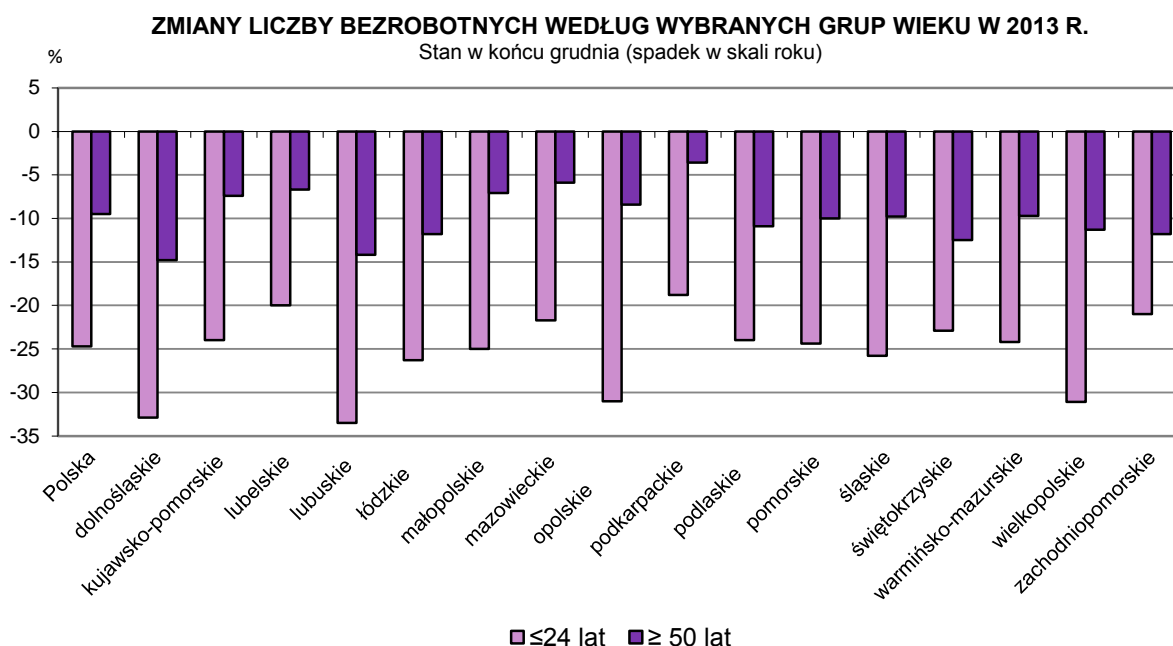
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2014 R. Stan w końcu grudnia

W końcu grudnia 2014 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych 108,9 tys. stanowili bezrobotni **niepełnosprawni**, których liczba w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 6,4%. Spadek odnotowano we wszystkich województwach od 11,3% w lubuskim do 1,5% w podkarpackim. Zwiększył się natomiast udział tej kategorii bezrobotnych (o 0,6 p. proc. do 6,0% średnio w kraju), najbardziej w wielkopolskim (o 1,1 p. proc. do 7,3%). Największy udział bezrobotnych niepełnosprawnych odnotowano w województwie lubuskim (9,1%).

Liczba osób **długotrwale bezrobotnych** zmniejszyła się w skali roku o 9,0% i wynosiła 1054,0 tys. Spadek tej kategorii bezrobotnych odnotowano we wszystkich województwach, największy w lubuskim (o 16,3%), najmniejszy w mazowieckim (o 5,2%). Zwiększył się udział tej grupy bezrobotnych (57,7% ogółu bezrobotnych w Polsce), zarówno w skali kraju (o 4,0 p. proc.), jak i we wszystkich województwach w granicach od 4,7 p. proc. w opolskim, pomorskim i wielkopolskim do 2,6 p. proc. w zachodniopomorskim. Największy udział

długotrwale bezrobotnych odnotowano w województwie lubelskim (62,5% ogółu bezrobotnych), a najmniejszy w wielkopolskim (51,7%).

Wzrost udziału bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano również w kategorii osób w wieku **50 lat i więcej** – o 1,7 p. proc. do 26,0%. Na poziomie województw największy wzrost udziału wystąpił w opolskim (z 27,3% do 30,4%), natomiast największy udział odnotowano w dolnośląskim (31,9%). Zbiorowość bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej zmniejszyła się o 9,5% do 474,9 tys. osób. Spadek liczby osób obserwowano we wszystkich województwach, najgłębszy w dolnośląskim (o 14,8%), a najmniejszy w podkarpackim (o 3,6%).

Liczba osób bezrobotnych **samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia** zmniejszyła się o 11,6% w skali roku i wyniosła 179,2 tys. Spadek odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w lubuskim (o 18,8%), najmniejszy w podkarpackim (o 6,1%). Zwiększył się natomiast udział tej grupy bezrobotnych (z 9,4% do 9,8%), przy czym największy udział odnotowano w zachodniopomorskim – 14,4%, a największy wzrost udziału w dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, pomorskim i warmińsko-mazurskim (po 0,7 p. proc.).

Zwiększył się udział bezrobotnych **bez kwalifikacji zawodowych** – na poziomie kraju (o 0,3 p. proc. do 30,2%). Wzrost odnotowano w 12 województwach, w największym stopniu wzrósł w lubelskim – o 1,5 p. proc. do 29,6%. Największy spadek wystąpił w województwie śląskim i wielkopolskim (po 0,4 p. proc.). Mimo wzrostu udziału osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, odnotowano w tej grupie spadek (o 14,7% średnio w kraju), najgłębszy w województwie wielkopolskim (o 20,7%), najmniejszy w lubelskim (o 8,1%).

Najlepszą sytuację odnotowano wśród **bezrobotnych w wieku 24 lata i mniej**. W tej grupie odnotowano spadek liczby bezrobotnych we wszystkich województwach (średnio o 24,7%). Najgłębszy spadek odnotowano w województwie lubuskim (o 33,5%), a najmniejszy w podkarpackim (o 18,8%). W końcu grudnia 2014 r. zarejestrowanych było 302,0 tys. osób bezrobotnych w wieku 18-24 lata, z czego najwięcej w województwie mazowieckim (37,8 tys.), a najmniej w opolskim (6,4 tys.). Udział osób bezrobotnych w tej grupie zmniejszył się zarówno w kraju (z 18,6% do 16,5%), jak i we wszystkich województwach, w granicach od 3,0 p. proc. w wielkopolskim do 1,1 p. proc. w zachodniopomorskim.

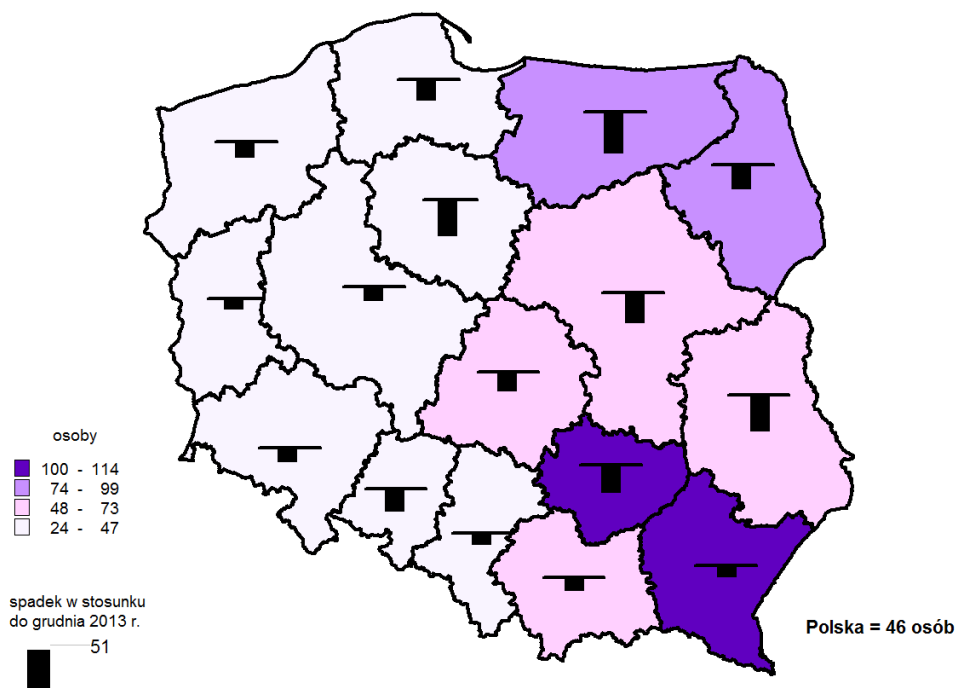
W 2014 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 2452,8 tys. osób, tj. była o 9,5% niższa niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w porównaniu z notowanym przed rokiem (o 1,6 p. proc. do 81,0%). Wzrósł również udział osób zamieszkałych na wsi (o 0,6 p. proc. do 42,3%). Zmniejszył się natomiast udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,7 p. proc. do 5,2%), absolwentów (o 0,6 p. proc. do 10,9%) oraz osób dotychczas niepracujących (o 0,5 p. proc. do 19,3%).

Z ewidencji bezrobotnych w 2014 r. skreślono 2786,2 tys. osób, tj. o 3,6% więcej niż przed rokiem (wobec spadku o 7,5% w 2013 r.), w tym 46,1% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych stanowiły osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy.

W końcu grudnia 2014 r. najwyższą **stopę napływu bezrobotnych** odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (2,6%), natomiast najniższą w mazowieckim (1,0%); przy średniej dla kraju 1,5%.

LICZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH NA 1 OFERTĘ PRACY W 2014 R.

Stan w końcu grudnia

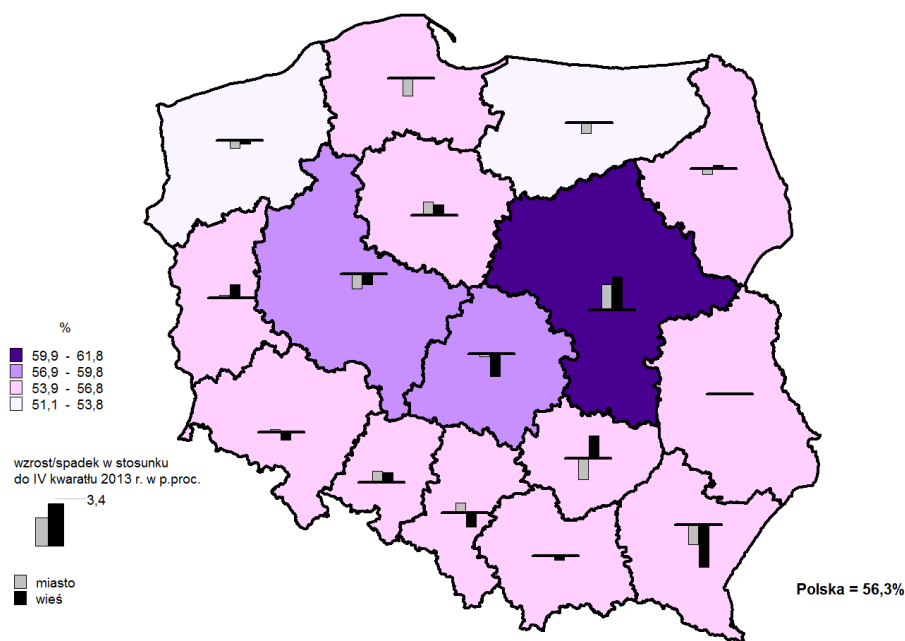

W końcu grudnia 2014 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 46 osób bezrobotnych, wobec 70 osób w analogicznym okresie poprzedniego roku. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwie śląskim (24 osoby na 1 ofertę pracy), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w świętokrzyskim (114 osób).

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**¹ w IV kwartale 2014 r. zbiorowość **aktywnych zawodowo** liczyła 17427 tys. osób, tj. o 13 tys. (0,1%) więcej niż przed rokiem. Wzrost liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 8 województwach, w tym największy w mazowieckim (o 9,6%). W pozostałych województwach wystąpił spadek, najgłębszy w podkarpackim (o 6,5%).

Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 56,3% i był wyższy o 0,2 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. Wzrost wystąpił w 6 województwach, największy w mazowieckim (o 2,5 p. proc.). W 9 województwach zaobserwowano obniżenie współczynnika, w tym w największym stopniu w podkarpackim (o 2,7 p. proc.). W województwie dolnośląskim wartość współczynnika pozostała na poziomie sprzed roku. Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (61,8%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (51,1%).

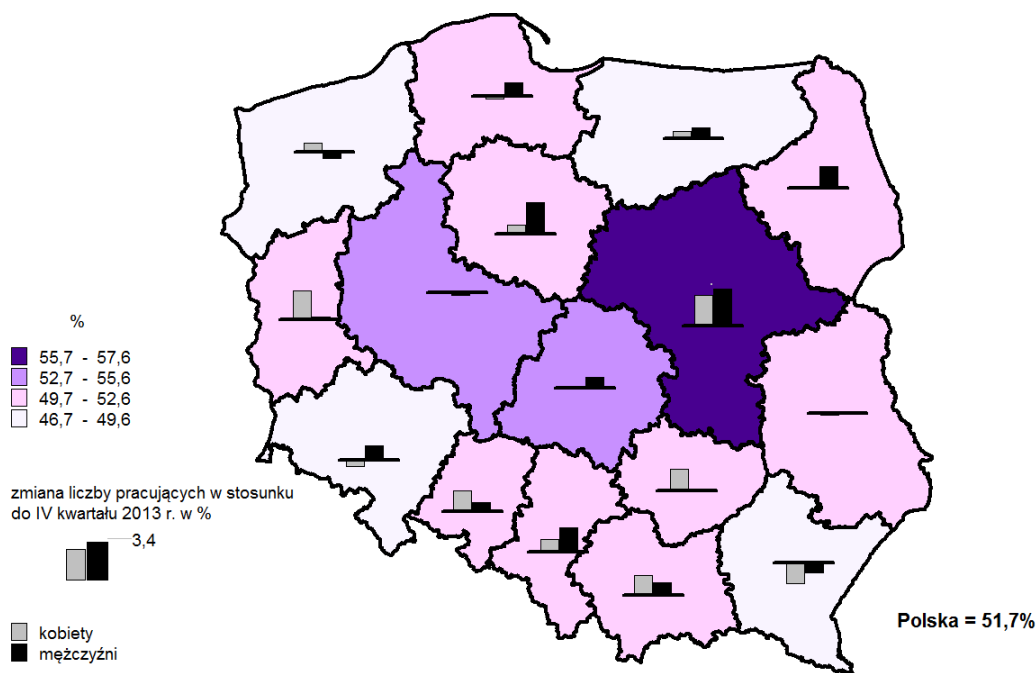
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W IV KWARTALE 2014 R. I JEGO ZMIANY W PODZIALE NA MIASTO–WIEŚ

Liczba **pracujących** wyniosła 16018 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 305 tys. (tj. o 1,9%). Wzrost wystąpił w 10 województwach, największy w mazowieckim (o 11,4%) i kujawsko-pomorskim (o 11,2%). W pozostałych województwach odnotowano spadek liczby pracujących, najgłębszy w zachodniopomorskim (o 5,1%). Zwiększyła się liczba pracujących kobiet (o 1,8%) i mężczyzn (o 2,0%). Wzrost liczby pracujących kobiet wystąpił w 9 województwach, największy w mazowieckim (o 11,6%), w pozostałych województwach odnotowano spadek, w tym najgłębszy w podkarpackim (o 6,9%). Kobiety stanowiły 44,7% ogółu pracujących, a największy ich udział odnotowano w województwie mazowieckim (46,2%), najmniejszy w kujawsko-pomorskim (42,4%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. ukształtował się na poziomie 51,7% (wzrost o 1,1 p. proc w stosunku do analogicznego okresu 2013 r.) i był wyższy w mieście (51,9%) niż na wsi (51,4%). W dalszym ciągu utrzymywała się przewaga pracujących mężczyzn nad kobietami (wskaźnik zatrudnienia mężczyzn – 59,8%, kobiet – 44,3%). Najwyższym wskaźnikiem nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (57,6%), z kolei najniższym podkarpackie (46,7%). W 13 województwach odnotowano wzrost wskaźnika, w tym największy w mazowieckim (o 3,1 p. proc.), spadek wystąpił w podkarpackim (o 1,4 p. proc.), lubelskim i wielkopolskim (po 0,2 p. proc.).

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA I ZMIANY LICZBY PRACUJĄCYCH WEDŁUG PŁCI W IV KWARTALE 2014 R.

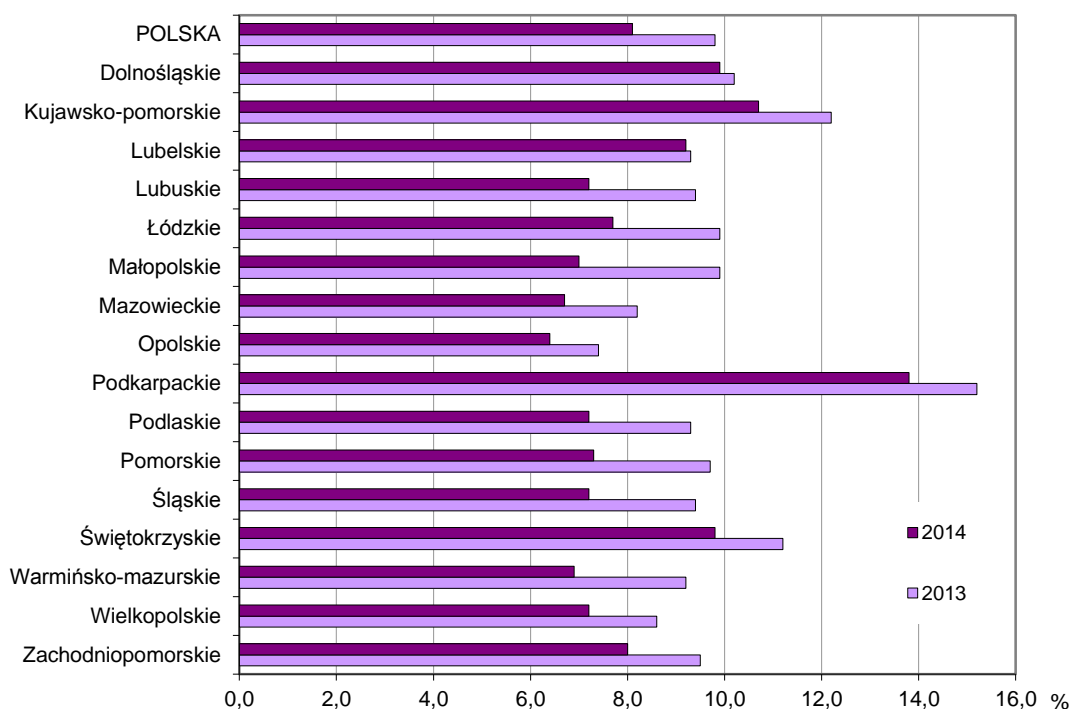

W IV kwartale 2014 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 1410 tys. osób i zmniejszyła się o 17,1% (tj. o 290 tys. osób) w skali roku. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w 15 województwach, największy w śląskim (o 55 tys.), a najmniejszy w opolskim (o 2 tys.). Wzrost wystąpił jedynie w województwie lubelskim (o 3 tys.).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła średnio 8,1% i była niższa niż przed rokiem (o 1,7 p. proc.). Spadek wskaźnika odnotowano we wszystkich województwach, w tym najgłębszy w małopolskim (o 2,9 p. proc.), najmniejszy w lubelskim (o 0,1 p. proc.). Najniższą wartością stopy bezrobocia charakteryzowały się województwa opolskie (6,4%), mazowieckie (6,7%) i warmińsko-mazurskie (6,9%), najwyższą – podkarpackie (13,8%) i kujawsko-pomorskie (10,7%).

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG BAEL W IV KWARTALE

Stopa bezrobocia **mężczyzn** wyniosła 7,6% i była o 1,5 p. proc. niższa niż w analogicznym kwartale 2013 r. Najniższą wartość osiągnęła w województwie opolskim (5,3%), a najwyższą w podkarpackim (13,3%). Spadek stopy bezrobocia mężczyzn odnotowano w 15 województwach, najgłębszy w małopolskim i pomorskim (po 2,5 p. proc.). Wzrost wystąpił jedynie w województwie świętokrzyskim (o 0,9%). Stopa bezrobocia **kobiet** była wyższa niż mężczyzn i wyniosła 8,7% (spadek o 1,8 p. proc. w stosunku do IV kwartału 2013 r.). W podziale na województwa ukształtowała się na poziomie od 7,0% w pomorskim do 14,4% w podkarpackim. W skali roku stopa bezrobocia kobiet zmniejszyła się w 15 województwach,

najbardziej w świętokrzyskim (o 4,8 p. proc.), najmniej w dolnośląskim (o 0,2 p. proc.). Wzrost odnotowano jedynie w województwie lubelskim (o 1,2 p. proc.)

W IV kwartale 2014 r. stopa bezrobocia na **wsi** ukształtowała się na poziomie 8,5% i zmniejszyła się w stosunku do ub. roku o 1,2 p. proc. Rozpiętość stopy bezrobocia kształtowała się w granicach od 5,9% w województwie opolskim do 13,6% w podkarpackim. W 13 województwach wystąpił spadek wskaźnika dla wsi, przy czym najgłębszy w pomorskim (o 3,4 p. proc.) i kujawsko-pomorskie (o 3,1 p. proc.). Natomiast w pozostałych województwach odnotowano wzrost stopy bezrobocia na wsi, w największym stopniu w śląskim (o 0,9 p. proc.). Wśród bezrobotnych zamieszkałych w **miastach** stopa bezrobocia osiągnęła 7,8% i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 2,0 p. proc. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w miastach województwa warmińsko-mazurskiego (5,9%), zaś najwyższą – podkarpackiego (14,0%).

Populacja **biernych zawodowo** zmniejszyła się (o 0,6%) w skali roku i wyniosła 13543 tys. osób, co stanowiło 43,7% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. Spadek liczby tych osób wystąpił w 6 województwach, najgłębszy w śląskim (o 7,4%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost, w tym największy w pomorskim (o 4,7%).

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w IV kwartale 2014 r. zmniejszyła się w skali roku i wyniosła 934 osoby bezrobotne i bierne zawodowo (przed rokiem 975 osób). Spadek odnotowano w 13 województwach, przy czym najgłębszy w mazowieckim (z 836 do 735 osób). W pozostałych województwach wystąpił wzrost, największy w podkarpackim (z 1077 do 1142 osób.). Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących miała miejsce w województwie mazowieckim (na 1000 pracujących przypadały 735 osób bezrobotnych i biernych zawodowo), natomiast najgorsza sytuacja wystąpiła w podkarpackim (1142 osoby).

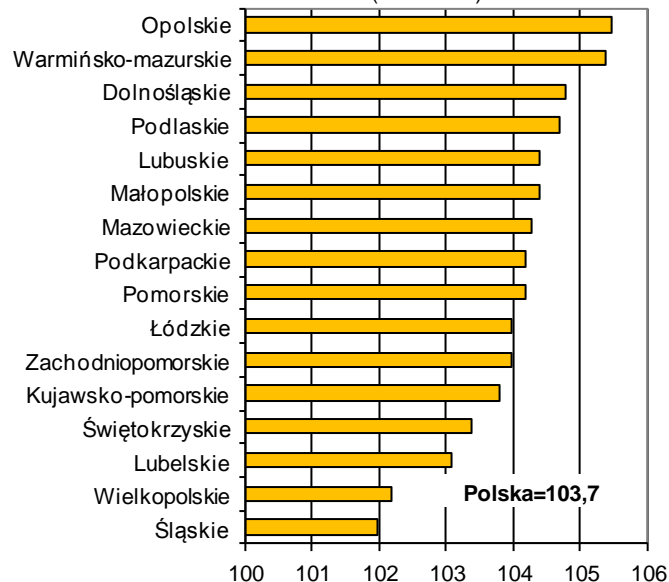
WYNAGRODZENIA

W 2014 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w większym stopniu niż przed rokiem. Szybciej rosły wynagrodzenia w budownictwie, w przemyśle natomiast tempo wzrostu utrzymało się na poziomie sprzed roku.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniosło 3980,24 zł i było o 3,7% wyższe niż w 2013 r. (przed rokiem wzrost o 2,9%). Wzrost wynagrodzeń w skali roku wystąpił we wszystkich województwach, największy w opolskim (o 5,5%) oraz warmińsko-mazurskim (o 5,4%), natomiast najmniejszy w śląskim (o 2,0%) i wielkopolskim (o 2,2%).

Najwyższy poziom wynagrodzeń utrzymywał się nadal w mazowieckim, śląskim i dolnośląskim (odpowiednio 121,7%, 106,4% i 100,8% średniej krajowej), przy czym w mazowieckim wynagrodzenia rosły szybciej niż średnio w kraju. Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich, wystąpił w województwach warmińsko-mazurskim i podkarpackim (odpowiednio o 19,3% i 17,6% mniej niż średnio w kraju).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW 2014 R.**
(2013=100)

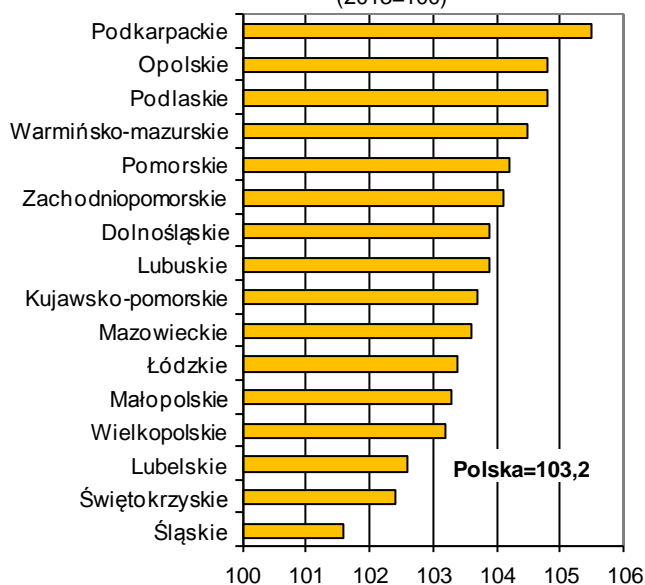

Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej w porównaniu z 2013 r. poprawiła się w 12 województwach (od 1,5 p. proc. w opolskim do 0,1 p. proc. w kujawsko-pomorskim). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się (od 1,8 p. proc. w śląskim do 0,2 p. proc. w świętokrzyskim).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw wyniosła 41,0 p. proc., wobec 41,6 p. proc. przed rokiem.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w 2014 r. wyniosło 4086,96 zł i było o 3,2% wyższe niż w 2013 r. (przed rokiem wzrost na tym samym poziomie). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, w tym największy w podkarpackim (o 5,5%), opolskim i podlaskim (po 4,8%), a najmniejszy w śląskim (o 1,6%), świętokrzyskim (o 2,4%) i lubelskim (o 2,6%).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W PRZEMYŚLE W 2014 R.**
(2013=100)

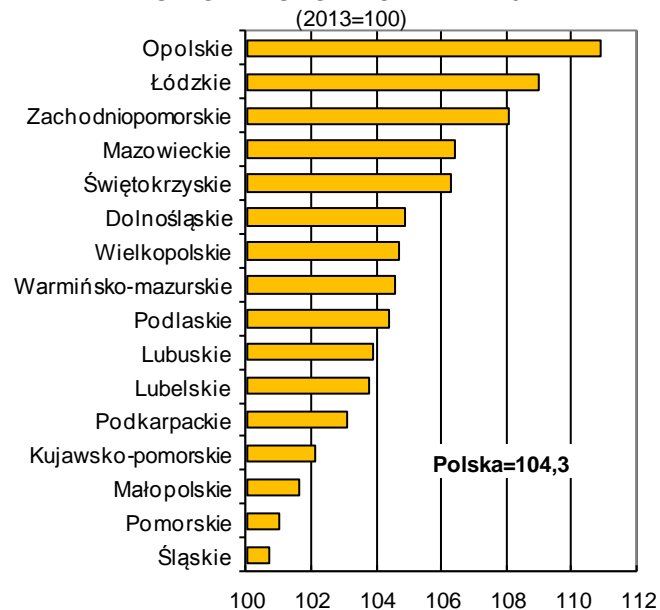
Wynagrodzenia w przemyśle wyższe niż średnio w kraju zanotowano (podobnie jak w 2013 r.) w śląskim, mazowieckim i dolnośląskim (odpowiednio o 16,4%, 13,8% i 9,7%). W pozostałych województwach wynagrodzenia kształtowały się poniżej średniej krajowej, a najniższe zanotowano w warmińsko-mazurskim (o 18,7% mniej niż średnio w kraju).

W porównaniu z 2013 r. relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 12 województwach (od 1,8 p. proc. w podkarpackim do 0,1 p. proc. w małopolskim). W województwie wielkopolskim relacja pozostała na poziomie sprzed roku, a w województwach: śląskim, świętokrzyskim i lubelskim pogorszyła się odpowiednio (o 1,8 p. proc., o 0,7 p. proc. i o 0,6 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle zmniejszyła się i wyniosła 35,1 p. proc. wobec 37,9 p. proc. w 2013 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w 2014 r. wyniosło 3887,65 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosło o 4,3% (przed rokiem wzrost o 0,7%). Wzrost wystąpił we wszystkich województwach, najwyższy w opolskim (o 10,9%), a najniższy w śląskim (o 0,7%).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ
BRUTTO W BUDOWNICTWIE W 2014 R.**

Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 31,0% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnych pod względem wysokości wynagrodzeń województwach – dolnośląskim i podlaskim, płace były wyższe niż przeciętnie w kraju odpowiednio o 11,0% i 2,0%. W pozostałych województwach wynagrodzenia były niższe od średniej krajowej, w tym najmniejsze w lubuskim (o 20,1%).

W porównaniu z 2013 r. relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 9 województwach, najbardziej w opolskim (o 5,5 p. proc.), a w największym stopniu pogorszyła w śląskim (o 3,3 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie w skali roku zwiększyła się i wyniosła 51,1 p. proc. wobec 48,2 p. proc. w roku 2013.

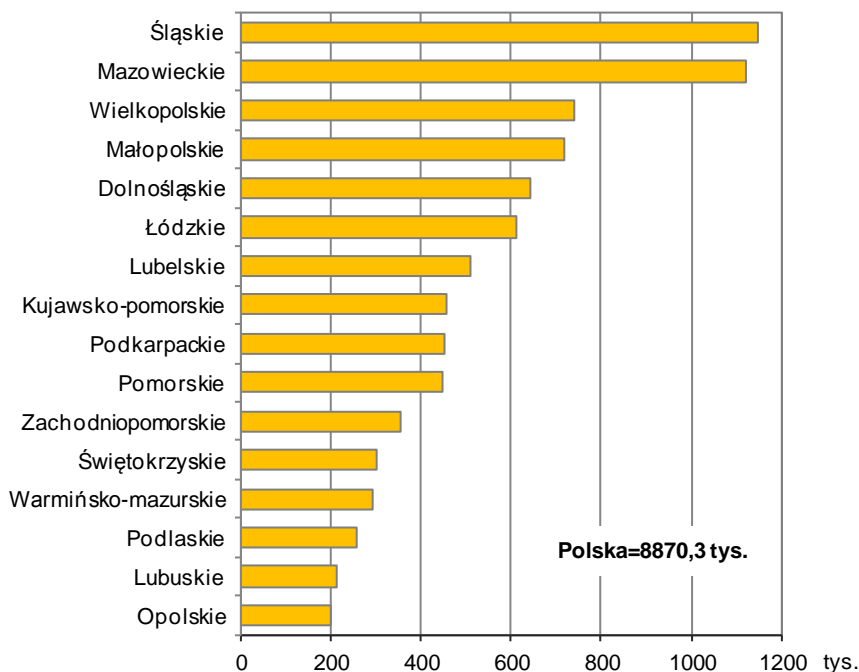
EMERYTURY I RENTY

W 2014 r. odnotowano dalszy spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów. Podobnie jak w latach poprzednich, głębszy był spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w ramach systemu rolniczego niż w systemie ubezpieczeń pracowniczych. W stosunku do 2013 r. zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w 2014 r. wyniosła 8870,3 tys. osób i była o 0,9% mniejsza niż przed rokiem. Zmniejszenie liczby emerytów i rencistów odnotowano we wszystkich województwach (od 1,4% w lubelskim i opolskim do 0,5% w pomorskim).

Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 7658,7 tys. osób (o 0,6% mniej niż w 2013 r.). Spadek odnotowano we wszystkich województwach, w tym najgłębszy w łódzkim (o 1,0%). Emerytury i renty rolnicze pobierało 1211,6 tys. osób (o 2,7% mniej niż przed rokiem). Liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się w skali roku we wszystkich województwach (od 4,5% w lubuskim do 1,6% w małopolskim i wielkopolskim).

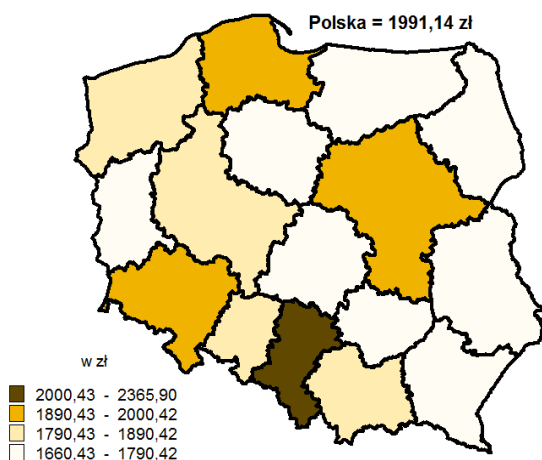
PRZECIĘTNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW W 2014 R.

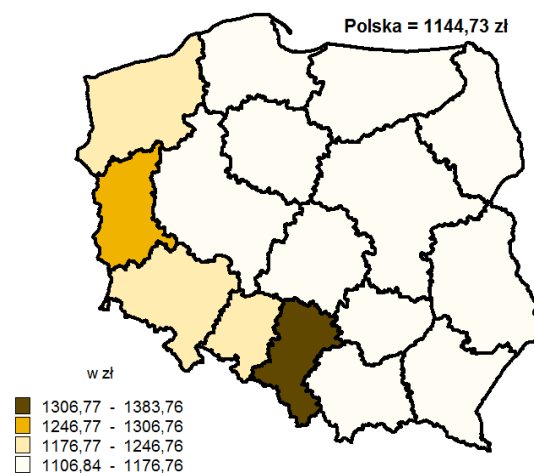
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2014 r. wyniosła 1991,14 zł i była o 3,6% wyższa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto odnotowano we wszystkich województwach, ale podobnie jak w poprzednich latach, jedynie w śląskim była ona wyższa niż przeciętnie w kraju (o 18,8%), natomiast w mazowieckim była na poziomie zbliżonym do średniej krajowej. Najniższe przeciętne emerytury i renty w tym systemie, wypłacono w podkarpackim i lubelskim (odpowiednio o 16,6% i 13,6% mniej niż średnio w kraju).

PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO W 2014 R.

Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się w skali roku i wyniosła 35,4 p. proc. (wobec 35,8 p. proc. w 2013 r.).

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w 2014 r. wyniosła 1144,73 zł i w skali roku zwiększyła się o 2,1%. Wzrost w stosunku do 2013 r. odnotowano we wszystkich województwach, największy w podlaskim (o 2,4%), a najmniejszy w śląskim (o 1,2%). W połowie województw przeciętna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż przeciętnie, w tym najwyższa, podobnie jak w poprzednich latach, w województwie śląskim (o 20,9%). Najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w mazowieckim i małopolskim (w obu województwach o 3,3% mniejsze niż średnio w kraju).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i wyniosła 24,2 p. proc. (wobec 25,4 p. proc. przed rokiem).

CENY

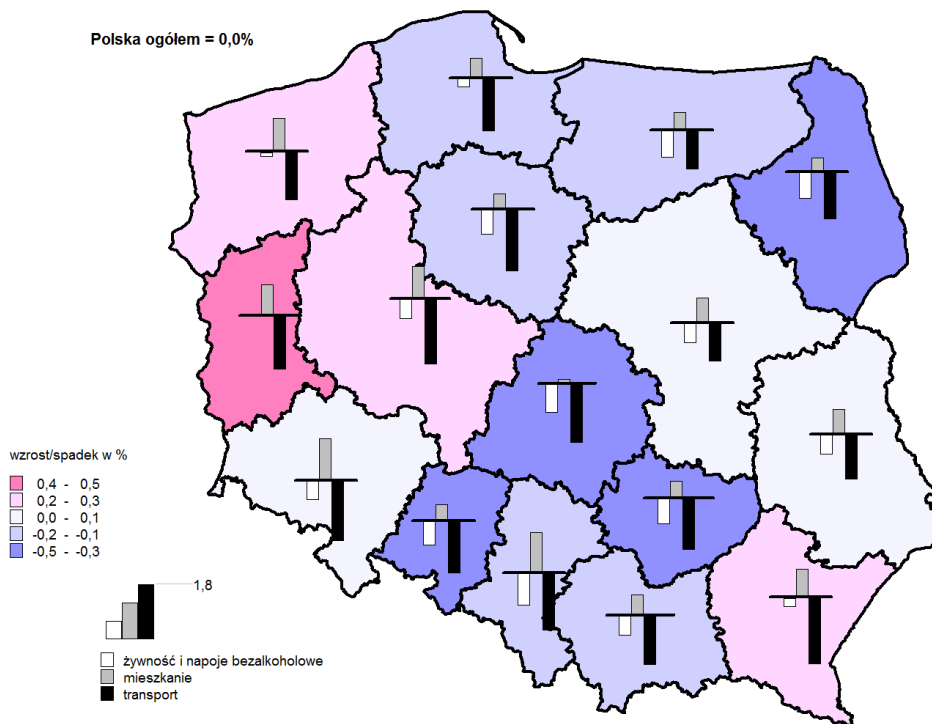
W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych utrzymały się na poziomie sprzed roku. Dynamika cen większości grup towarów i usług była słabsza niż przed rokiem. Niższe niż w 2013 r. były ceny odzieży i obuwia, towarów i usług w zakresie transportu oraz edukacji, a także żywności i napojów bezalkoholowych.

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** utrzymały się na poziomie sprzed roku (wobec wzrostu 0,9% w 2013 r.). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w 2014 r. miały wzrosty cen towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o 0,30 p. proc. i 0,24 p. proc. Spadki cen odzieży i obuwia, oraz żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z transportem wpłynęły na obniżenie wskaźnika ogółem odpowiednio o: 0,24 p. proc., 0,22 p. proc. i 0,21 p. proc.

W 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wzrosły w skali roku w województwach: lubuskim (o 0,5%), zachodniopomorskim (o 0,3%) oraz podkarpackim i wielkopolskim (po 0,2%), natomiast w dolnośląskim, lubelskim i mazowieckim pozostały na podobnym poziomie, jak w analogicznym okresie roku poprzedniego. Najgłębszy spadek cen obserwowano w województwie łódzkim (0,5%).

ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W 2014 R.

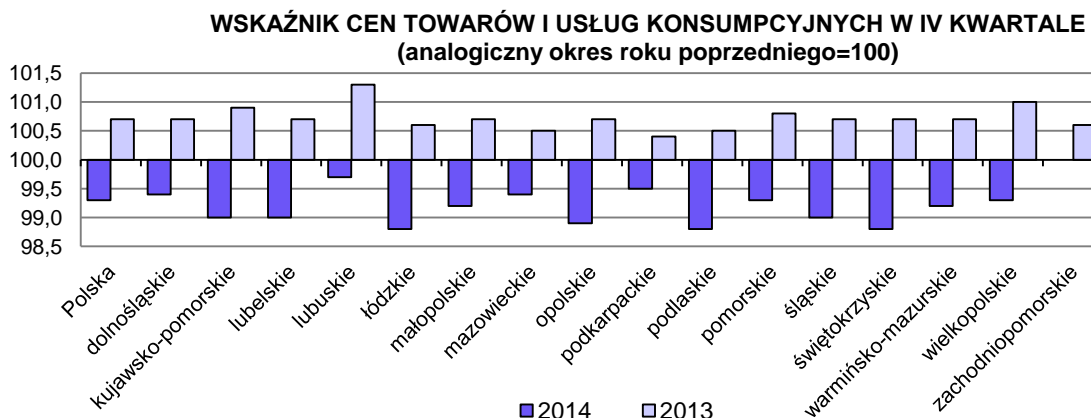
(2013=100)

W IV kwartale 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku były niższe o 0,7%. Największy wpływ na poziom wskaźnika cen konsumpcyjnych w IV kwartale 2014 r. miały spadki cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług

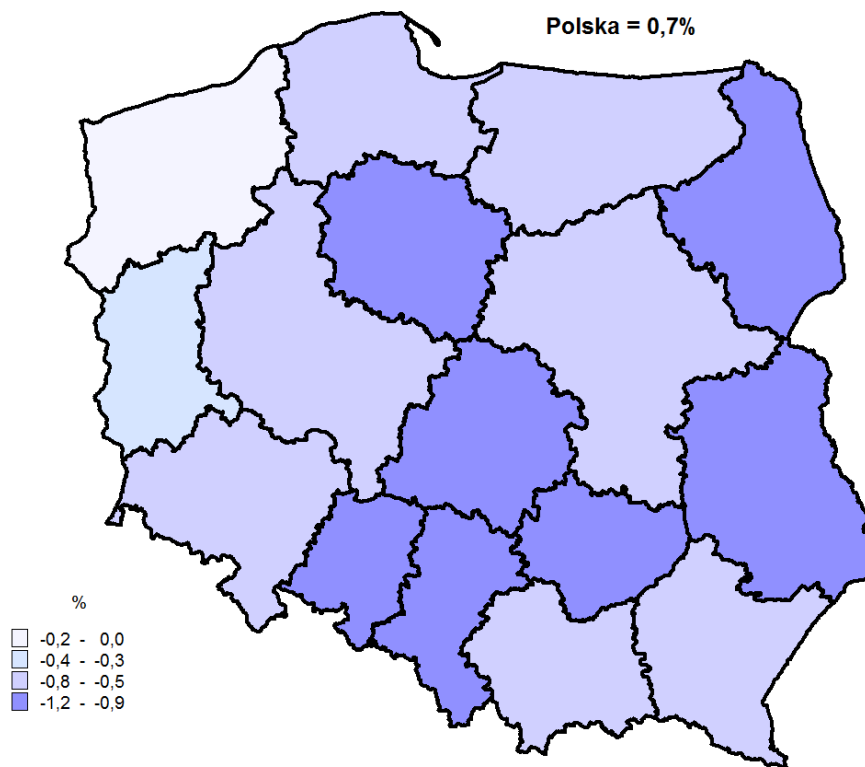
związanych z transportem oraz odzieży i obuwia, które obniżyły wskaźnik ogółem odpowiednio o: 0,64 p. proc., 0,41 p. proc. i 0,24 p. proc. Wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które wpłynęły na podwyższenie wskaźnika ogółem o 0,24 p. proc. i 0,12 p. proc.

W IV kwartale 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych, jedynie w województwie zachodniopomorskim pozostały na poziomie sprzed roku. W pozostałych województwach odnotowano spadek cen, w tym najgłębszy w łódzkim, podlaskim i świętokrzyskim (po 1,2%).

ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
W IV KWARTALE 2014 R.

(IV kwartał 2013=100)

W IV kwartale 2014 r. **ceny żywności i napojów bezalkoholowych** spadły w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,6%, przy czym żywność potaniała o 2,9%, natomiast

w województwach odpowiednio – mazowieckim (o 5,0%) i opolskim (o 7,7%), przy czym wzrost cen dotyczył odpowiednio 8 i 10 województw.

Ceny **odzieży i obuwia** w IV kwartale 2014 r. były o 4,7% niższe w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, przy czym większe obniżki cen dotyczyły odzieży (o 5,4%) niż obuwia (o 4,1%). Spadek cen odzieży i obuwia odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 7,5% (w dolnośląskim) do 1,7% (w lubuskim).

Wolniejszy, niż w IV kwartale 2013 r., notowano wzrost cen w zakresie towarów i usług związanych z **mieszkaniami** (0,5%, wobec 1,8%). Wzrost cen w skali większej niż przeciętnie w kraju obserwowano w 7 województwach (najwyższy w zachodniopomorskim – 1,4%). Niższe ceny niż w analogicznym okresie roku ubiegłego dotyczyły województw: łódzkiego podlaskiego, oraz kujawsko-pomorskiego (odpowiednio o: 0,7%, 0,3% i 0,1%).

Droższe były usługi kanalizacyjne (średnio – o 2,5%) oraz zaopatrywanie w wodę (o 2,3%), przy spadku opłat za wywóz śmieci (o 3,1%). Usługi kanalizacyjne najbardziej podrożały w województwie świętokrzyskim (o 6,9%), a następnie w zachodniopomorskim (o 5,5%) oraz dolnośląskim (o 4,7%); w mazowieckim pozostały na poziomie roku poprzedniego. Wzrost cen usług związanych z zaopatrzeniem w wodę kształtował się od 0,7% w województwie pomorskim do 6,3% w zachodniopomorskim, przy spadku cen w warmińsko-mazurskim (0,2%). Ceny za wywóz śmieci obniżono najbardziej w województwie opolskim (o 8,0%), natomiast w lubelskim – wzrosły o 0,8%, a w świętokrzyskim pozostały na poziomie jak w IV kwartale 2013 r. Nieznacznie więcej należało zapłacić za nośniki energii (średnio o 0,2%), których wzrost obserwowano w 9 województwach (najwyższy w zachodniopomorskim – 1,7%). Spadły natomiast w skali roku ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (średnio 0,1%), przy czym niższe ceny notowano w 8 województwach.

Opłaty związane ze **zdrowiem** były o 0,2% niższe niż w IV kwartale 2013 r. (kiedy notowano wzrost cen o 1,7%). Spadek cen, głębszy niż przeciętnie w kraju odnotowano w 7 województwach, natomiast najgłębszy – w świętokrzyskim (1,3%). Wzrost cen artykułów i usług związanych ze zdrowiem obserwowano w pomorskim (0,9%), oraz dolnośląskim i lubuskim (po 0,1%).

Obniżyły się w skali roku ceny wyrobów farmaceutycznych o 1,6%, przy czym spadek cen w województwach kształtował się od 3,1% w podlaskim do 0,8% w lubuskim. Droższe natomiast były usługi sanatoryjne (o 3,4%), zwłaszcza w województwach: warmińsko-mazurskim (o 7,9%), dolnośląskim (o 6,4%) i wielkopolskim (o 6,1%); jedynie w województwie lubuskim notowano spadek cen (1,8%). Podniesiono także ceny usług lekarskich (średnio o 3,1%), stomatologicznych (o 2,2%) oraz szpitalnych (o 1,0%). Wzrost cen usług lekarskich, wyższy niż przeciętnie odnotowano w województwach: opolskim (7,4%), podlaskim (6,5%), pomorskim (6,1%), lubuskim (5,1%), małopolskim (3,8%) oraz łódzkim (3,6%). Wzrost cen usług stomatologicznych w województwach kształtował się w granicach od 0,1% w opolskim i śląskim do 5,3% w pomorskim. Usługi szpitalne podrożały w 12 województwach (najbardziej w małopolskim – o 2,6%); w lubuskim i mazowieckim pozostały na poziomie roku poprzedniego.

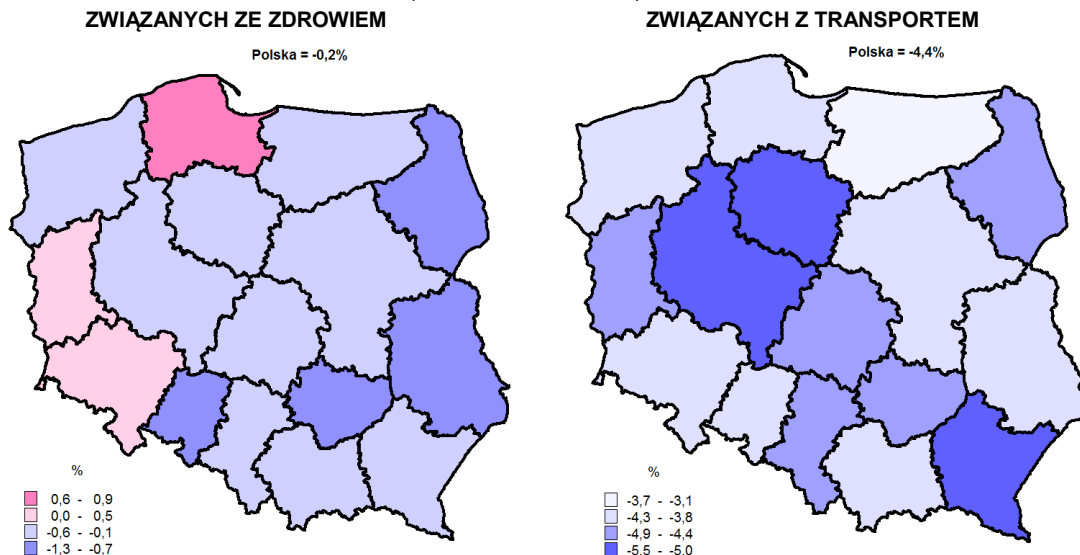
Ceny towarów i usług w zakresie **transportu** były o 4,4% niższe niż w IV kwartale 2013 r. (kiedy notowano spadek cen o 1,8%). Niższe ceny w skali roku dotyczyły wszystkich województw w granicach od 5,5% w kujawsko-pomorskim do 3,1% w warmińsko-mazurskim.

Spadły ceny paliw i smarów do prywatnych środków transportu – średnio o 6,4%, w tym oleju napędowego – o 8,7% oraz benzyn – o 6,3% (najbardziej w województwie kujawsko-pomorskim odpowiednio o: 7,5%, 9,8%, 7,3%). Tańsze były również samochody osobowe (o 4,0%), przy czym w 10 województwach spadek cen był głębszy niż przeciętnie,

a najgłębszy w dolnośląskim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 6,5%). Ceny usług transportowych były niższe średnio o 1,0%, a spadek cen dotyczył 12 województw, przy czym w opolskim pozostały na poziomie roku poprzedniego.

ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG W IV KWARTALE 2014 R.

(IV kwartał 2013=100)

W IV kwartale 2014 r. ceny towarów i usług w zakresie **rekreacji i kultury** wzrosły w skali roku o 0,7% (wobec o 3,7% w analogicznym okresie roku poprzedniego). Wzrost cen odnotowano w 13 województwach, przy czym w 9 – w stopniu wyższym niż przeciętnie w kraju (najwyższy w lubuskim – 1,7%. W województwach: pomorskim, świętokrzyskim i śląskim ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury były niższe niż w IV kwartale 2013 r. odpowiednio o: 0,8%, 0,5%, 0,1%.

Wyższe były m.in. ceny gazet i czasopism (o 4,4%), zwłaszcza w województwach: warmińsko-mazurskim (o 5,7%), świętokrzyskim (o 5,3%) i wielkopolskim (o 5,1%). Książki najbardziej podrożały w województwie opolskim (o 6,8%, wobec przeciętnie o 3,0%). Wzrost cen biletów do kin, teatrów i na koncerty wyniósł średnio 2,1%, a w województwach kształtował się w granicach od 0,2% w mazowieckim do 7,3% w opolskim, przy spadku cen w warmińsko-mazurskim (1,2%). Podrożały również usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (średnio w kraju o 1,0%), a wzrost cen dotyczył 11 województw (najwyższy w lubelskim – 4,0%). Niższe natomiast były ceny sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego (o 6,9%), których najgłębszy spadek obserwowano w województwie opolskim (10,3%).

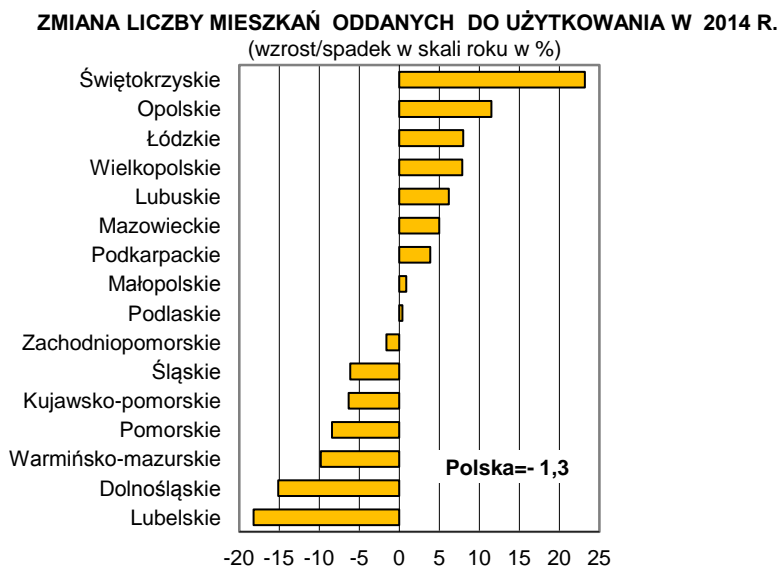
Opłaty w zakresie **edukacji** były w IV kwartale 2014 r. wyższe niż w roku poprzednim o 1,3%. Wzrost cen dotyczył wszystkich województw, najwyższy notowano w warmińsko-mazurskim (2,4%).

W IV kwartale 2014 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 0,4% niższe niż **poprzednim kwartale**, przy czym spadek cen dotyczył wszystkich województw poza zachodniopomorskim (wzrost – 0,1%). W porównaniu z poprzednim kwartałem odnotowano spadek cen towarów i usług w zakresie transportu (3,6%), żywności i napojów bezalkoholowych (0,7%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (0,5%) oraz zdrowiem (0,2%). Wyższe były natomiast ceny odzieży i obuwia, towarów i usług związanych z edukacją oraz z mieszkaniem (odpowiednio o: 2,7%, 0,8% i 0,2%).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2014 r. oddano do użytkowania mniej mieszkań niż w roku poprzednim. Spadek wystąpił w budownictwie indywidualnym i spółdzielczym, wzrost natomiast zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem. Wzrosła również liczba mieszkań, na które wydano pozwolenia.

W 2014 r. **oddano do użytkowania** 143,2 tys. mieszkań, tj. o 1,3% mniej niż przed rokiem (w 2013 r. spadek o 4,9%). Spadek wystąpił w 7 województwach, najgłębszy w lubelskim (18,2%), a najmniejszy w zachodniopomorskim (1,6%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania, największy w świętokrzyskim (o 23,2%) i opolskim (o 11,5%), a najmniejszy w podlaskim (o 0,4%) i małopolskim (o 0,9%).

Zmniejszyła się liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 6,3% do 76,2 tys.). Niewielki spadek odnotowano również w budownictwie spółdzielczym (o 0,1%, do 3,5 tys. mieszkań). Wzrosła natomiast liczba oddanych mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 4,7% do 59,1 tys. wobec 56,6 tys. przed rokiem). W strukturze mieszkań oddanych do użytkowania zmniejszył się udział budownictwa indywidualnego (o 2,7 p. proc. do 53,2%). Zwiększył się udział budownictwa przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 2,4 p. proc. do 41,3%), Udział budownictwa spółdzielczego pozostał na poziomie sprzed roku i wyniósł 2,4%.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 100,8 m² i była o 3,7 m² mniejsza niż przed rokiem. Największe mieszkania budowano podobnie jak przed rokiem w województwie opolskim (125,4 m²), a najmniejsze

w dolnośląskim (89,9 m²). W budownictwie spółdzielczym średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 57,0 m², a w budownictwie indywidualnym – 137,9 m².

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba **pozwoleń na budowę**. Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia w 2014 r. wyniosła 149,8 tys. i w porównaniu z 2013 r. zwiększyła się o 13,9% (przed rokiem spadek o 16,0%). Wzrost odnotowano w 11 województwach, największy w lubuskim (o 57,9%) i mazowieckim (o 35,7%), a najmniejszy w opolskim (o 2,1%) i łódzkim (o 3,4%). Utrzymała się tendencja spadkowa liczby pozwoleń wydanych inwestorom indywidualnym. W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych wydano pozwolenia na budowę 71,0 tys. mieszkań, tj. o 1,7% mniej niż przed rokiem. Spadek zanotowano w 9 województwach, najgłębszy w podlaskim (o 15,1%), a najmniejszy w zachodniopomorskim (o 2,7%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost, największy w lubuskim i opolskim – po 14,5%.

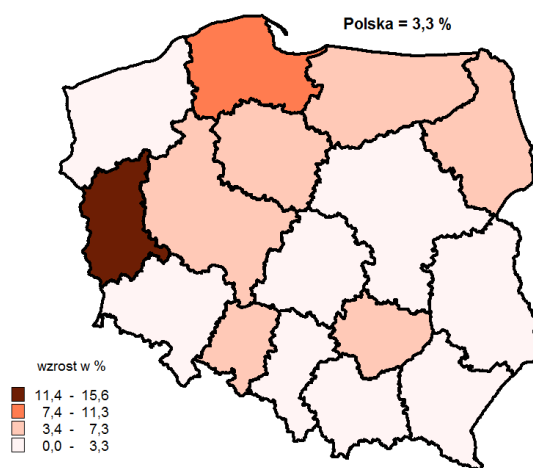
PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOWNICTWA

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w 2014 r. była o 3,3% wyższa niż w 2013 r. (przed rokiem odnotowano wzrost o 2,2%).

W 2014 r. **produkcja sprzedana budownictwa** (w cenach bieżących) była w skali roku wyższa o 7,0% (wobec spadku o 11,3% w 2013 r.).

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w 2014 r. była o 3,3% wyższa niż w 2013 r. (przed rokiem wzrost o 2,2%). Wzrost produkcji odnotowano w 15 województwach, od 15,6% w lubuskim do 0,1% w małopolskim. W województwie mazowieckim produkcja sprzedana przemysłu utrzymała się na poziomie poprzedniego roku

PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU W 2014 R.
(ceny stałe; 2013=100)

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 1,1%) obserwowany w 13 województwach. Największy wzrost zatrudnienia w przemyśle (o 7,8%) odnotowano w województwie lubuskim, w którym wystąpił największy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Natomiast w województwie mazowieckim, w którym produkcja sprzedana przemysłu w skali roku nie zmieniła się odnotowano ponad dwukrotnie większy niż średnio w kraju wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (o 2,3%).

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) w 2014 r. była o 7,0% wyższa w porównaniu z 2013 r. kiedy odnotowano spadek o 11,3%. Wzrost odnotowano w 14 województwach, największy w opolskim (o 21,4%, przed rokiem spadek o 5,6%) i pomorskim (o 16,3%, w 2013 r. – spadek o 2,7%); najmniejszy w świętokrzyskim (o 0,2%, przed rokiem spadek o 9,9%). W województwach lubelskim i kujawsko-pomorskim

wystąpił spadek produkcji sprzedanej budownictwa odpowiednio o 13,1% i 2,1% (w roku poprzednim odpowiednio spadek o 4,1% i wzrost o 5,4%).

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (przeciętnie o 7,7%), notowany w 15 województwach. Najgłębszy spadek wystąpił w województwie śląskim (o 12,0%); najmniejszy w podlaskim (o 0,6%). Przeciętne zatrudnienie wzrosło w województwie opolskim (o 9,8%), w którym odnotowano największy wzrost produkcji sprzedanej budownictwa.

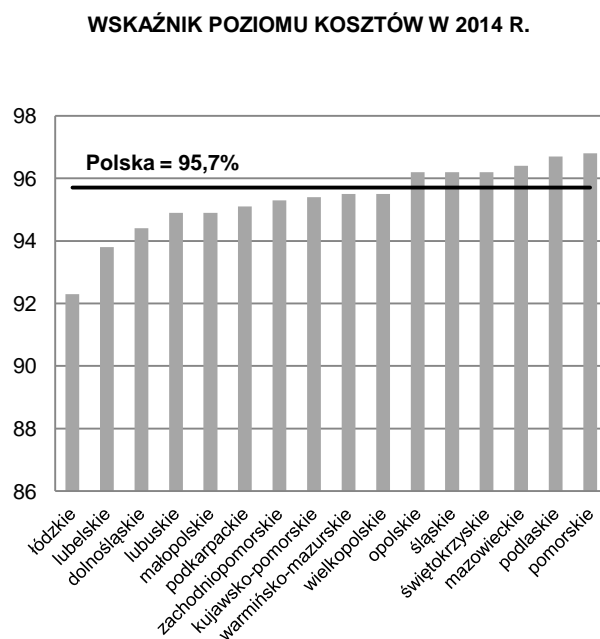
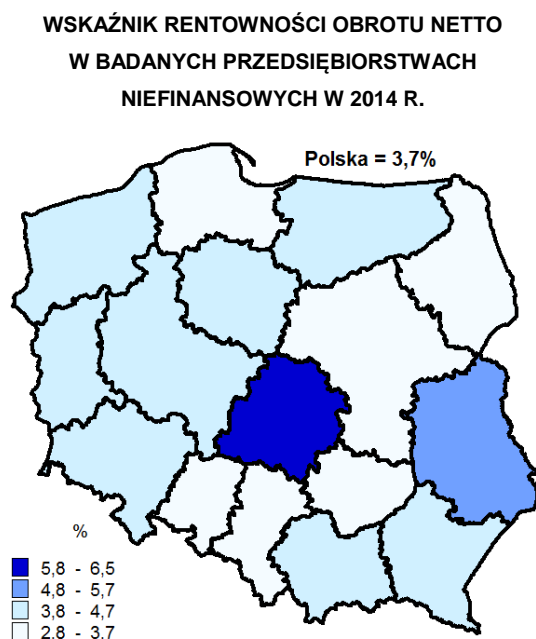
Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (48,3%) oraz ponad połowę budownictwa (51,3%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2014 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były słabsze od uzyskanych w poprzednim roku. Większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych nieznacznie pogorszyła się.

Wzrost przychodów z całokształtu działalności był wolniejszy niż kosztów ich uzyskania (2,1% wobec 2,3%), w rezultacie pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów – z 95,5% przed rokiem do 95,7%. W skali roku zmniejszył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,5% do 4,3%) i netto (z 3,8% do 3,7%). Natomiast wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł z 4,3% do 4,5%. Wynik finansowy netto był niższy o 2,1% (wzrost zysku netto o 4,1%, a straty netto o 34,0%), przy spadku o 3,0% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Odnotowano większy udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (wzrost o 2,0 p. proc. do 81,8%), natomiast zmniejszył się ich udział w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej (o 3,3 p. proc. do 82,1%).

Pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w 5 województwach, dla województw: kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego było to wynikiem szybszego wzrostu **kosztów uzyskania przychodów** niż **przychodów z całokształtu działalności**. W 3 województwach wskaźnik poziomu kosztów pozostał na poziomie sprzed

roku, przy czym w lubuskim i dolnośląskim w wyniku podobnego wzrostu przychodów i kosztów, a w śląskim – w wyniku jednakowego spadku przychodów i kosztów.

Wynik finansowy brutto zmniejszył się w skali roku o 2,2% do 105685,9 mln zł (zysk brutto – 132352,0 mln zł, strata brutto – 26666,1 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** w wysokości 15527,3 mln zł spadły w skali roku o 478,8 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 90158,6 mln zł (zysk netto – 115546,0 mln zł, strata netto – 25387,4 mln zł), wobec 92107,4 mln zł przed rokiem. Pogorszenie zarówno wartości wyniku finansowego brutto i netto odnotowano w 5 województwach, w tym najgłębsze w pomorskim. W województwach: mazowieckim, podkarpackim, wielkopolskim i kujawsko-pomorskim spadek wyniku finansowego netto był głębszy niż wyniku finansowego brutto. W województwie śląskim wynik finansowy brutto spadł, a netto – wzrósł. W pozostałych województwach wyniki finansowe brutto i netto były korzystniejsze w porównaniu z 2013 r.

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zwiększył się w skali roku o 0,2 p. proc. i wyniósł 4,5%. Poprawę wskaźnika obserwowano w 11 województwach, największy wzrost odnotowano w zachodniopomorskim (z 4,1% do 5,0%). Rozpiętość wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwach wynosiła 4,0 p. proc. – najwyższy poziom odnotowały przedsiębiorstwa w lubelskim i łódzkim (odpowiednio 7,2% i 7,0%), a najniższy – w świętokrzyskim (3,2%).

W badanych podmiotach **wskaźnik rentowności obrotu brutto** zmniejszył się w skali roku o 0,2 p. proc. i wyniósł 4,3%, a **wskaźnik rentowności obrotu netto** – o 0,1 p. proc. i ukształtował się na poziomie 3,7%. Spadek zarówno wskaźnika rentowności obrotu brutto i netto odnotowano w 5 województwach – największy w podkarpackim i pomorskim. Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 4,6 p. proc. (od 3,2% w pomorskim do 7,8% w łódzkim) i była większa niż przed rokiem (3,9 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 3,7 p. proc. (wobec 3,6 p. proc. w 2013 r.) i wyznaczona była przez województwo podlaskie i pomorskie (po 2,8%) oraz łódzkie (6,5%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach z całokształtu działalności w 2014 r. kształtował się następująco:

WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %		WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %	
	w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całości działalności		w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całości działalności
POLSKA	81,8	82,1			
Warmińsko-mazurskie	84,6	94,7	Lubelskie	81,0	86,3
Zachodniopomorskie	81,7	92,7	Opolskie	78,0	85,1
Łódzkie	81,1	91,4	Małopolskie	83,4	84,3
Kujawsko-pomorskie	82,8	91,2	Świętokrzyskie	81,4	83,5
Podlaskie	85,9	91,2	Śląskie	80,6	80,5
Wielkopolskie	85,3	90,6	Lubuskie	82,4	78,6
Podkarpackie	81,9	90,3	Mazowieckie	79,8	75,4
Dolnośląskie	79,8	86,8	Pomorskie	83,0	72,5

Udział podmiotów rentownych w przychodach z całości działalności zmniejszył się w skali roku z 85,4% do 82,1%. Największy spadek wystąpił w województwie lubuskim. Zwiększył się natomiast ich udział w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych z 79,8% do 81,8%; w największym stopniu w województwie mazowieckim.

NAKŁADY INWESTYCYJNE

W 2014 r., w drugim z kolei roku, notowano wzrost nakładów inwestycyjnych ogółem badanych przedsiębiorstw (w cenach stałych). Wzrosły nakłady ponoszone na budynki i budowle oraz na zakupy. Zwiększyła się liczba nowo rozpoczętych inwestycji, jednak ich wartość kosztorysowa była nieznacznie niższa niż przed rokiem.

Nakłady ogółem badanych przedsiębiorstw² w 2014 r. wyniosły 120,0 mld zł i były (w cenach stałych) o 16,9% wyższe niż przed rokiem. Nakłady na zakupy³ wzrosły o 16,9%, natomiast na budynki i budowle – o 15,3%. Udział zakupów w nakładach ogółem wyniósł, podobnie jak przed rokiem – 57,9%.

Wyższy niż średnio w kraju udział zakupów w nakładach ogółem wykazały jednostki w dziewięciu województwach: dolnośląskim, warmińsko-mazurskim, opolskim, podkarpackim, lubuskim, podlaskim, wielkopolskim, śląskim i łódzkim. Natomiast w pozostałych województwach udział ten był niższy od notowanego w kraju.

Uzeregowanie województw pod względem dynamiki zrealizowanych nakładów w 2013 r. i 2014 r. przedstawiało się następująco:

2013		2014	
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 (ceny bieżące)			
POLSKA	104,4	POLSKA	115,3
Zachodniopomorskie	164,1	Łódzkie	161,1
Lubuskie	125,0	Kujawsko-pomorskie	136,6
Dolnośląskie	115,9	Warmińsko-mazurskie	136,1
Mazowieckie	114,6	Wielkopolskie	130,2
Kujawsko-pomorskie	114,1	Mazowieckie	115,9
Pomorskie	104,8	Pomorskie	115,5
Opolskie	103,3	Lubelskie	114,7
Lubelskie	100,8	Małopolskie	113,8
Wielkopolskie	95,9	Podlaskie	112,3
Warmińsko-mazurskie	91,7	Dolnośląskie	109,0
Śląskie	90,9	Świętokrzyskie	104,5
Łódzkie	90,5	Lubuskie	102,1
Małopolskie	89,5	Śląskie	101,6
Podkarpackie	89,4	Podkarpackie	100,6
Świętokrzyskie	84,4	Opolskie	96,9
Podlaskie	80,6	Zachodniopomorskie	81,1

Największy udział w zrealizowanych nakładach w 2014 r. miały jednostki z województwa mazowieckiego, śląskiego i dolnośląskiego – łącznie 55,8% (57,7% w 2013 r.). W czterech kolejnych województwach (wielkopolskim, łódzkim, małopolskim

² Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

³ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

i pomorskim) zrealizowano 28,1% nakładów (przed rokiem 25,0%). Na pozostałe województwa przypadało 16,1% (17,3% w 2013 r.).

W strukturze nakładów na nowe środki trwałe największy udział miały nakłady jednostek przetwórstwa przemysłowego – 33,1% (32,4% w 2013 r.).

Jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego, wielkopolskiego, śląskiego, dolnośląskiego, małopolskiego, łódzkiego i kujawsko-pomorskiego realizowały 75,8% nakładów związanych z przetwórstwem przemysłowym.

W 2014 r. rozpoczęto 184,7 tys. inwestycji, tj. o 2,1% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 15,2% w 2013 r.). Łączna wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych wyniosła 49,4 mld zł i była o 0,9% niższa niż przed rokiem (kiedy odnotowano wzrost o 13,0%). Na jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego, małopolskiego, wielkopolskiego, pomorskiego i śląskiego przypadało 90,7% liczby nowo rozpoczętych inwestycji. Największy udział w wartości kosztorysowej rozpoczętych inwestycji przypadało na jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego (40,4%), wielkopolskiego (13,2%), śląskiego (8,6%), małopolskiego (7,4%), łódzkiego (6,1%), dolnośląskiego (5,2%) i pomorskiego (4,0%).

ROLNICTWO

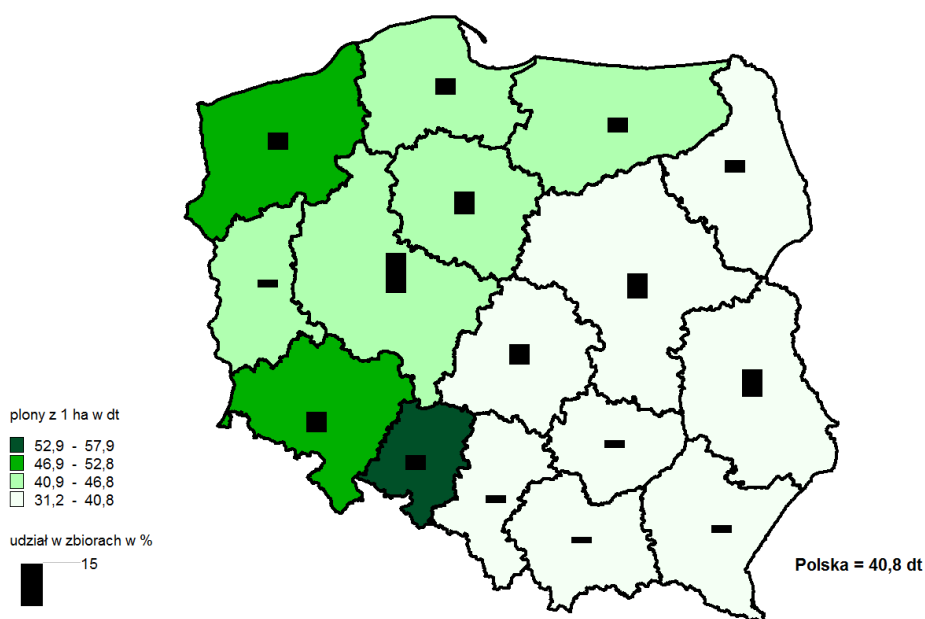
Wstępnie szacuje się, że **globalna produkcja rolnicza** w 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 5,7%. Wzrost ten wynikał ze zwiększenia **produkcji zwierzęcej** o 6,9% i **produkcji roślinnej** o 4,7%.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku, ziemniaków i buraków cukrowych były **wyższe niż w 2013 r.**

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r. **powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wyniosła 6698,1 tys. ha i była o 0,8% mniejsza niż przed rokiem. W skali roku zmniejszenie powierzchni zasiewów zbóż odnotowano w 10 województwach, w granicach od 9,1% w opolskim do 0,2% w dolnośląskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami, w tym największy w podkarpackim (6,6%). Podobnie jak w poprzednich latach, największą powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi odnotowano w województwach: wielkopolskim (14,1% krajowej uprawy), mazowieckim (12,1%) i lubelskim (10,9%), a najmniejszą w lubuskim (2,4%), śląskim (2,8%) i małopolskim (2,9%).

Oszacowano, że **plonowanie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2014 r. wyniosło 40,8 dt z 1 ha i było o 13,6% wyższe niż przed rokiem. Wzrost plonów zbóż z 1 ha odnotowano we wszystkich województwach. W 8 województwach plony z 1 ha przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju. Najwyższe plony zbóż z 1 ha zanotowano w opolskim (57,9 dt), zachodniopomorskim (51,7 dt) i dolnośląskim (49,9 dt), a najniższe – w podlaskim (31,2 dt), mazowieckim (32,1 dt) i świętokrzyskim (33,2 dt).

ZRÓŻNICOWANIE PLONÓW ORAZ UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W ZBIORACH ZBÓŻ PODSTAWOWYCH W 2014 R.

Przy nieco mniejszej niż w 2013 r. powierzchni, ale wyższym plonowaniu, **zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** w 2014 r. były o 12,6% wyższe od uzyskanych w poprzednim roku i wyniosły 27,3 mln ton. Wzrost produkcji zbóż odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 22,2% w lubelskim do 2,4% w warmińsko-mazurskim. Największe zbiory zbóż uzyskały województwa: wielkopolskie (15,0% krajowej produkcji zbóż), lubelskie (10,3%) i mazowieckie (9,6%). Najmniej zbóż zebrano w małopolskim (2,5% krajowych zbiorów), podkarpackim (2,6%), lubuskim (2,7%), świętokrzyskim i śląskim (po 2,8%).

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2014 r. wyniosła 941,6 tys. ha i w skali roku zwiększyła się (o 2,3%). Wzrost powierzchni zasiewów odnotowano w 10 województwach, największy w podlaskim (11,7%), wielkopolskim (10,8%) i kujawsko-pomorskim (8,7%). W pozostałych województwach wystąpił spadek powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku, w tym najgłębszy w mazowieckim (12,8%), podkarpackim (10,7%), świętokrzyskim (10,5%) i opolskim (10,2%). Największą powierzchnię uprawy rzepaku i rzepiku odnotowano w województwach: dolnośląskim (13,9% krajowej uprawy), wielkopolskim (12,5%), kujawsko-pomorskim (12,2%) i zachodniopomorskim (11,8%), a najmniejszą – w małopolskim, świętokrzyskim i podlaskim (odpowiednio: 0,8%, 0,9% i 1,1%).

Średnie **plony rzepaku i rzepiku** w ujęciu rocznym były wyższe o 17,9% i ukształtowały się na poziomie 34,3 dt z 1 ha. Wzrost plonów odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 52,5% w pomorskim do 0,9% w podlaskim. W 6 województwach plony z 1 ha przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju. Najwyższe plony z 1 ha rzepaku i rzepiku uzyskano w opolskim i zachodniopomorskim (po 37,5 dt), a najniższe – w podkarpackim (28,1 dt) i lubelskim (29,7 dt).

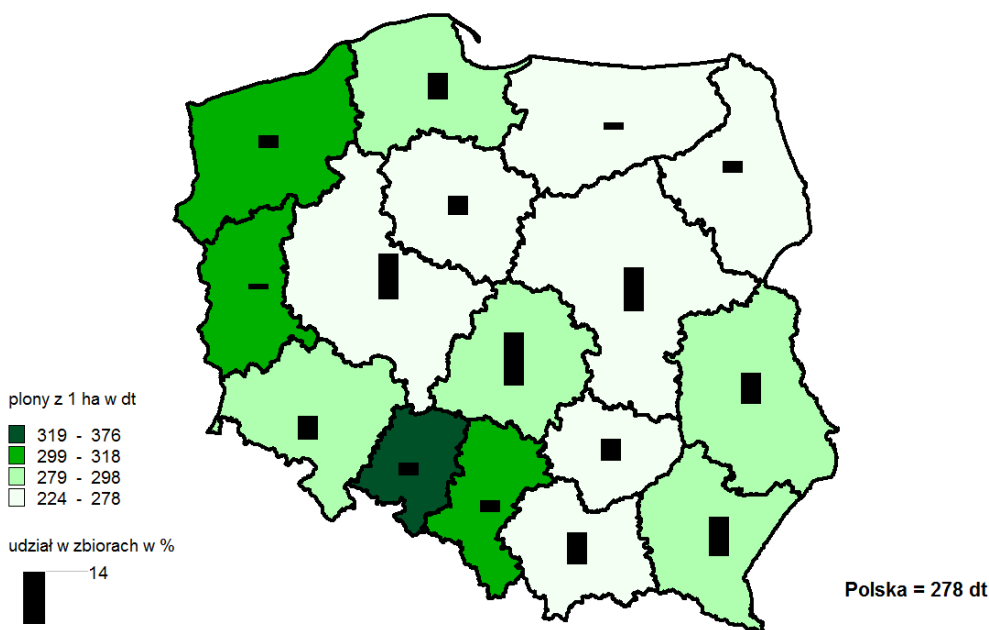
Szacuje się, że **zbiory rzepaku i rzepiku** (dane nieostateczne) w 2014 r., w wyniku dużo wyższego plonowania niż przed rokiem i zwiększonej powierzchni uprawy były większe w skali roku o 20,5% i wyniosły ponad 3,2 mln ton. Wyższe zbiory rzepaku i rzepiku odnotowano w 15 województwach – w 10 województwach wzrost był wynikiem zwiększonej powierzchni uprawy i wyższych plonów, a w 5 – w wyniku wyższego plonowania, pomimo zmniejszenia powierzchni uprawy. W województwie opolskim, przy zmniejszonej powierzchni uprawy i wyższym plonowaniu, zbiory rzepaku pozostały na podobnym poziomie jak przed rokiem. Ponad połowę krajowych zbiorów rzepaku i rzepiku uzyskały województwa: dolnośląskie (13,4% krajowej produkcji), wielkopolskie (13,1%), zachodniopomorskie (12,9%) i kujawsko-pomorskie (12,4%). Najmniej rzepaku i rzepiku zebrano w małopolskim i świętokrzyskim (po 0,8% produkcji krajowej) oraz w podlaskim (1,0%).

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych) w 2014 r. wyniosła 276,9 tys. ha i była o 17,8% mniejsza niż przed rokiem. Zmniejszenie

powierzchni uprawy ziemniaków odnotowano w 15 województwach, w granicach od 55,0% w podlaskim do 2,2% w małopolskim. Wzrost powierzchni uprawy ziemniaków odnotowano w podkarpackim (2,4%). Największą powierzchnię uprawy ziemniaków odnotowano w województwach: łódzkim (12,6% krajowej uprawy), mazowieckim (12,4%) i wielkopolskim (11,5%), a najmniejszą w lubuskim (1,2%), warmińsko-mazurskim (2,2%) i opolskim (2,3%).

Plony ziemniaków w 2014 r. wyniosły 278 dt z 1 ha i były wyższe o 31,8% od uzyskanych w 2013 r. Wzrost plonów ziemniaków odnotowano we wszystkich województwach. W 9 województwach plony z 1 ha ziemniaków przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju. Najwyższe plony z 1 ha uzyskano w opolskim (376 dt), a najniższe w podlaskim (224 dt) i mazowieckim (246 dt).

ZRÓŻNICOWANIE PLONÓW ORAZ UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W ZBIORACH ZIEMNIAKÓW 2014 R.

Zbiory ziemniaków w 2014 r., mimo ograniczenia powierzchni uprawy, ale przy znacznie wyższym niż przed rokiem plonowaniu wyniosły blisko 7,7 mln ton i były o 8,1% wyższe niż w 2013 r. W skali roku większe zbiory odnotowano w 9 województwach, w granicach od 56,3% w podkarpackim do 6,5% w lubuskim. Największe zbiory ziemniaków uzyskały województwa: łódzkie (13,2% krajowej produkcji ziemniaków), wielkopolskie (11,5%), mazowieckie (11,0%) i podkarpackie (10,0%). Najmniej ziemniaków zebrano w lubuskim (1,3% krajowej produkcji) i warmińsko-mazurskim (2,0%).

Ocenia się, że **powierzchnia uprawy buraków cukrowych** w 2014 r. wyniosła 191,3 tys. ha i była o 1,2% mniejsza niż w 2013 r. W ujęciu rocznym zmniejszenie powierzchni uprawy buraków wystąpiło w 8 województwach, w granicach od 18,1% w mazowieckim do 1,9%

w łódzkim. Największą powierzchnię uprawy buraków odnotowano w wielkopolskim (21,9% krajowej uprawy), kujawsko-pomorskim (19,0%) i lubelskim (17,8%).

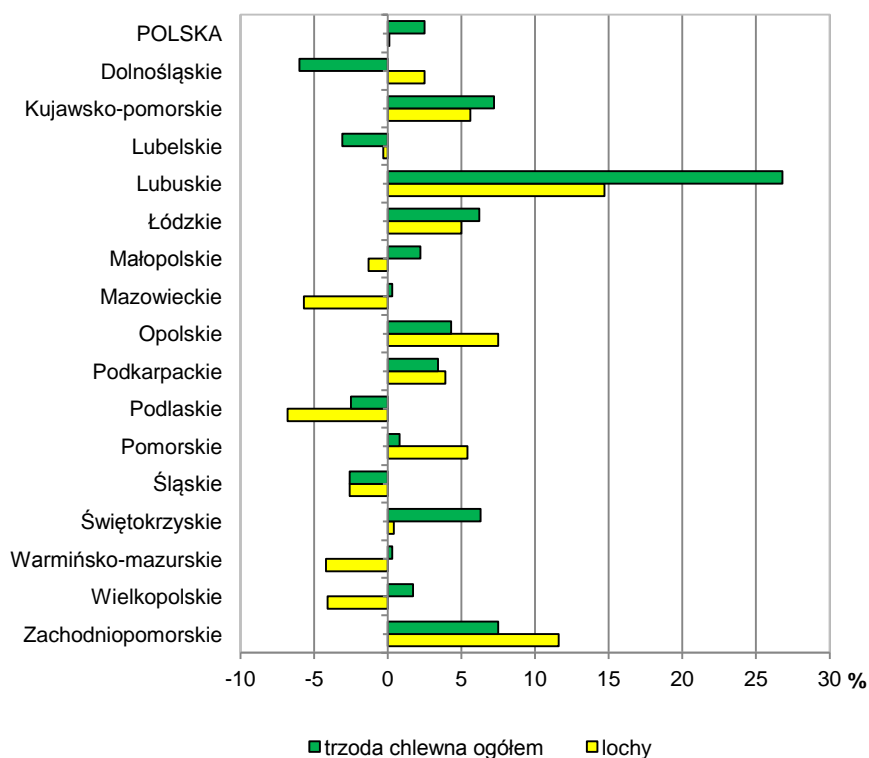
Szacuje się, że **plony buraków cukrowych** (dane nieostateczne) w 2014 r. wyniosły 603 dt z 1 ha i były wyższe o 4,0% od uzyskanych w 2013 r. Wzrost plonów odnotowano w 9 województwach. Najwyższe plony buraków z 1 ha uzyskano w opolskim (699 dt), a najniższe w warmińsko-mazurskim (510 dt). W 7 województwach plony przekroczyły przeciętną wielkość dla kraju.

Ocenia się, że **zbiory buraków cukrowych** (dane nieostateczne) w 2014 r., przy nieco zmniejszonej powierzchni uprawy i wyższym plonowaniu, były większe (o 2,7%) od notowanych przed rokiem i wyniosły ponad 11,5 mln ton. Wzrost zbiorów odnotowano w 11 województwach, przy czym największy w lubuskim, w wyniku znacznego zwiększenia areалу uprawy przy słabszym plonowaniu. Podobnie jak w poprzednich okresach, największe zbiory buraków cukrowych uzyskano w województwach: wielkopolskim (22,0% krajowej produkcji), lubelskim (18,3%) i kujawsko-pomorskim (17,8%).

Według wyników reprezentacyjnego badania **połowia trzody chlewnej** przeprowadzonego w grudniu 2014 r., połowie trzody chlewnej liczyło blisko 11,3 mln sztuk, wykazując w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. wzrost o 2,5%.

ZMIANY W POGŁOWIU TRZODY CHLEWNEJ W 2014 R.

Stan w grudniu (wzrost/spadek w skali roku w %)

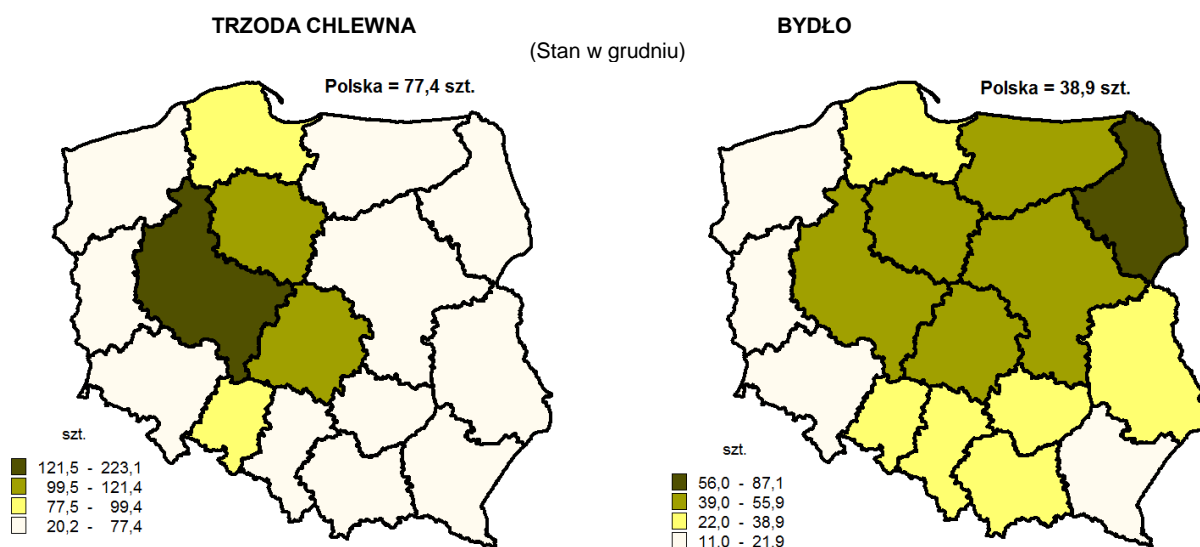

W skali roku odnotowano wzrost połowia trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (6,6%), warchlaków o wadze od 20 kg do 50 kg (2,1%) oraz niewielki – loch (0,1%).

Zmniejszyła się liczebność prosiąt o wadze do 20 kg (o 2,0%) oraz pogłowia trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,3%). Wzrost pogłowia trzody chlewnej ogółem wystąpił w 12 województwach, w granicach od 26,8% w lubuskim do 0,3% w mazowieckim i warmińsko-mazurskim. Mniej trzody chlewnej odnotowano w podlaskim (o 2,5%), śląskim (o 2,6%), lubelskim (o 3,1%) i dolnośląskim (o 6,0%). Podobnie, jak w poprzednich okresach, ponad 60% krajowego pogłowia trzody chlewnej znajdowała się na terenach czterech województw: wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego i mazowieckiego (odpowiednio: 35,5%, 11,4%, 8,7% i 8,4%). Najmniej trzody chlewnej notowano w lubuskim (1,5%), podkarpackim (1,6%) oraz dolnośląskim i małopolskim (po 1,7%).

W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, w grudniu 2014 r. stado loch na chów wzrosło do poziomu 956,3 tys. sztuk (o 0,1%). Wzrost pogłowia loch odnotowano w 9 województwach, w granicach od 14,7% w lubuskim do 0,4% w świętokrzyskim. Najgłębszy spadek pogłowia loch odnotowano w podlaskim (o 6,8%) i mazowieckim (o 5,7%).

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^a W 2014 R.

^a Stan w czerwcu.

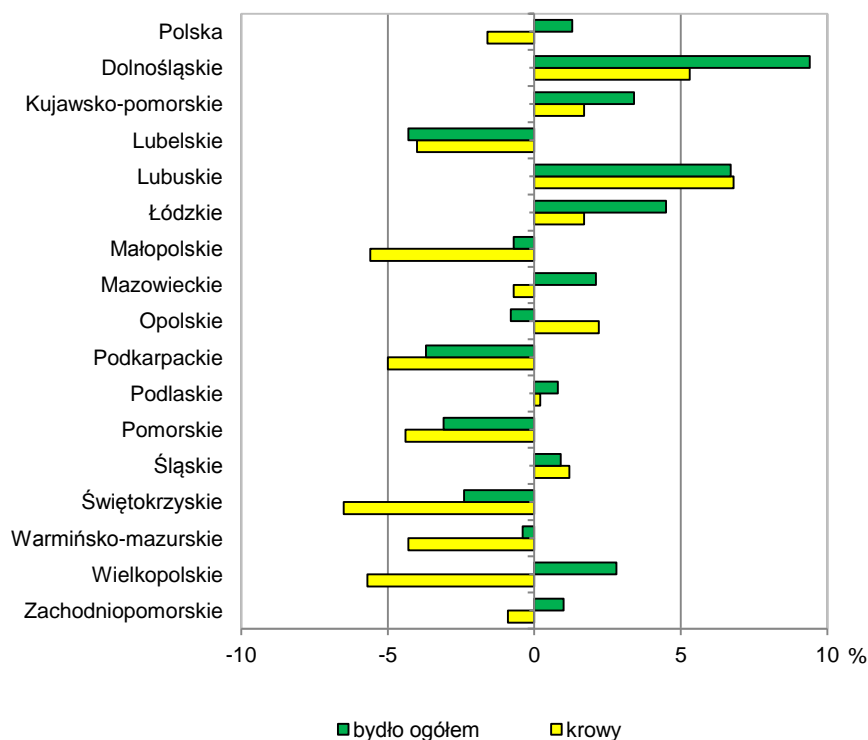
W grudniu 2014 r. **pogłowie bydła** ogółem liczyło 5660,3 tys. sztuk, wykazując nieznaczny wzrost w skali roku (o 1,3%). Zwiększenie liczebności stada bydła ogółem wynikało ze wzrostu młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 5,3%) oraz pogłowia cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 2,9%). Pogłowie bydła wzrosło w 9 województwach, w granicach od 9,4% w dolnośląskim do 0,8% w podlaskim. W pozostałych województwach odnotowano spadek stada bydła, w tym najgłębszy w lubelskim (4,3%).

Podobnie jak w poprzednich okresach, ponad połowa krajowego pogłowia bydła znajdowała się na terenach trzech województw: mazowieckiego (18,5%), podlaskiego (16,6%) i wielkopolskiego (15,6%). Najmniej bydła notowano w lubuskim (1,3% pogłowia bydła

w kraju). W skali roku liczba krów zmniejszyła się w kraju o 1,6% i wynosiła 2403,0 tys. sztuk. Spadek pogłowia krów wystąpił w 9 województwach, w granicach od 6,5% w świętokrzyskim do 0,7% w mazowieckim. Największy wzrost pogłowia krów odnotowano w lubuskim (o 6,8%) i dolnośląskim (o 5,3%).

ZMIANY W POGŁOWIU BYDŁA W 2014 R.

Stan grudniu (wzrost/spadek w skali roku w %)

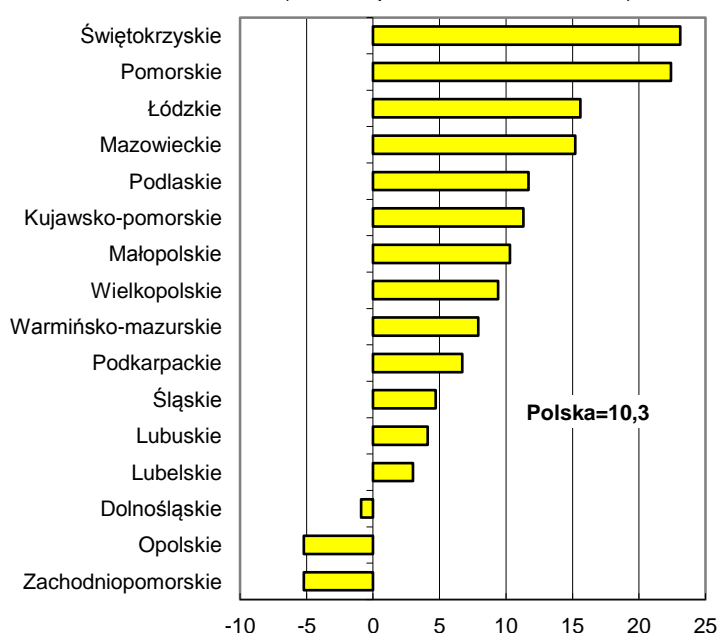
W grudniu 2014 r. **pogłowie owiec** ogółem wyniosło 201,4 tys. sztuk i było niższe o 9,7% od stanu notowanego w analogicznym okresie poprzedniego roku. W skali roku spadek populacji owiec odnotowano w 10 województwach, w granicach od 30,1% w opolskim do 9,1% w małopolskim. W pozostałych województwach pogłowie owiec wzrosło, w tym najbardziej w świętokrzyskim (o 26,0%) i lubuskim (o 13,9%). Podobnie jak w latach poprzednich, największym udziałem w krajowym pogłowie owiec charakteryzowały się województwa: małopolskie (28,6%), wielkopolskie (10,2%) i podlaskie (8,4%). Najmniej owiec odnotowano w opolskim (1,0%) i świętokrzyskim (1,8%). Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych kształtowała się od 10,7 szt. w małopolskim do 0,3 szt. w mazowieckim, przy średniej dla kraju 1,4 szt. Populacja maciorek owczych zmniejszyła się w skali roku o 5,6% do poziomu 134,3 tys. szt.

W 2014 r. **skupiono** w kraju 9766,6 tys. ton **zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), tj. o 22,0% więcej niż w 2013 r. W skali roku wzrost skupu zbóż odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 55,5% w łódzkim do 8,3% w wielkopolskim.

Skup ziemniaków w 2014 r. ukształtował się na poziomie 1613,6 tys. ton i był wyższy o 16,9% niż przed rokiem. Wzrost skupu odnotowano w 13 województwach, w tym największy w lubuskim, podlaskim i lubelskim. Spadek skupu ziemniaków wystąpił w świętokrzyskim, pomorskim i podkarpackim.

W 2014 r. skup **żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej) wyniósł 3842,0 tys. ton i był o 10,3% większy niż przed rokiem. Wzrost skupu odnotowano w 13 województwach, w granicach od 23,1% w świętokrzyskim do 3,0% w lubelskim. W skali roku mniej żywca rzeźnego skupiono w województwie w opolskim i zachodniopomorskim (po 5,2%) oraz w dolnośląskim (o 0,9%).

ZMIANY W SKUPIE ŻYWCA RZEŹNEGO W 2014 R.
(wzrost/spadek w skali roku w %)

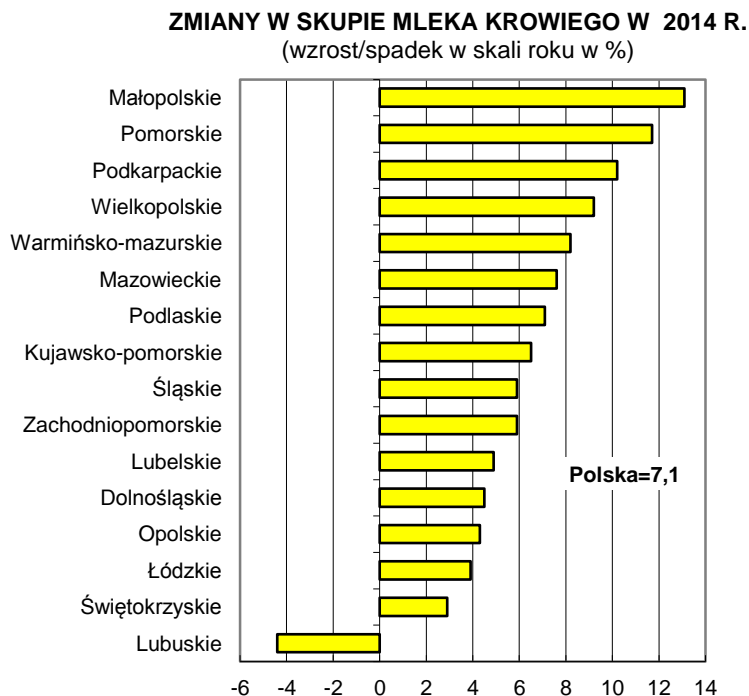

Skup żywca wieprzowego (w wbc) w 2014 r. wyniósł 1719,0 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim był większy o 9,2%. Wzrost skupu obserwowano w 12 województwach, w granicach od 27,5% w pomorskim do 0,8% w lubelskim. Spadek skupu żywca wieprzowego wystąpił w dolnośląskim (33,6%), lubuskim (15,9%), zachodniopomorskim (8,3%) i opolskim (0,1%).

Skup żywca wołowego (w wbc) w 2014 r. był o 5,0% większy niż przed rokiem i wyniósł 361,2 tys. ton. Wzrost skupu odnotowano w 10 województwach, w granicach od 60,1% w świętokrzyskim do 0,8% w małopolskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek skupu, w tym najgłębszy w opolskim (o 26,7%) i mazowieckim (o 15,9%).

Skup żywca drobiowego (w wbc) wyniósł 1753,2 tys. ton i był większy w skali roku o 12,5%. Wzrost skupu odnotowano w 14 województwach, w granicach od 27,5% w łódzkim do 0,9% w śląskim. Spadek skupu wystąpił w opolskim (8,9%) i zachodniopomorskim (3,4%).

W 2014 r. **skup mleka krowiego** wyniósł 10326,3 mln l i w skali roku był większy o 7,1%. Wzrost skupu zanotowano w 15 województwach, w granicach od 13,1% w małopolskim do 2,9% w świętokrzyskim. W skali roku mniej mleka skupiono w województwie w lubuskim (o 4,4%).

Na **rynku rolnym** w grudniu 2014 r., średnie ceny produktów roślinnych i zwierzęcych były niższe niż przed rokiem, zarówno w obrocie targowiskowym jak i w skupie.

W grudniu 2014 r. na **targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 75,95 zł, tj. o 15,1% mniej niż przed rokiem. Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 26,9% w opolskim do 1,7% w warmińsko-mazurskim. W 10 województwach ceny pszenicy były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwyższe notowano na targowiskach w warmińsko-mazurskim (83,53 zł za 1 dt), a najniższe w lubelskim (65,25 zł za 1 dt).

Średnia cena **skupu pszenicy** w grudniu 2014 r. wyniosła 67,23 zł za 1 dt i była niższa niż przed rokiem (o 11,6%). Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 23,2% w małopolskim do 5,5% w pomorskim. W 6 województwach cena skupu była wyższa od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w pomorskim (73,79 zł za 1 dt). Najmniej za pszenicę płacono w małopolskim (56,07 zł za 1 dt).

W 2014 r. przeciętna cena skupu pszenicy wyniosła 68,36 zł za 1 dt i była o 14,2% niższa niż w 2013 r. W skali roku spadek cen wystąpił we wszystkich województwach, w granicach od 19,9% w świętokrzyskim do 9,5% w kujawsko-pomorskim. W 8 województwach przeciętna cena skupu pszenicy była wyższa od średniej krajowej. Rozpiętość cen skupu pszenicy wynosiła od 72,32 zł za 1 dt w pomorskim do 62,75 zł w podkarpackim.

Za 1 dt **żyta na targowiskach** w grudniu 2014 r. płacono średnio 57,09 zł, tj. o 15,9% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniej za żyto płacono we wszystkich badanych województwach (13), w granicach od 24,8% w lubelskim do 10,3% w mazowieckim. W 5 województwach cena żyta była wyższa od przeciętnej w kraju, w tym najwyższa w małopolskim (73,86 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt żyta płacono w lubelskim (46,88 zł).

W grudniu 2014 r. średnia cena **skupu żyta** w skali roku była mniejsza o 7,9% i wyniosła 52,36 zł za 1 dt. Spadek cen odnotowano w 15 województwach, w granicach od 14,6% w pomorskim do 1,3% w lubelskim. Więcej niż przed rokiem za żyto w skupie płacono w województwie podkarpackim (o 1,0%). W 5 województwach cena skupu żyta była wyższa od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w świętokrzyskim – 60,95 zł za 1 dt. Najmniej za 1 dt żyta w skupie płacono w łódzkim – 45,47 zł.

Przeciętna cena skupu żyta w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. zmniejszyła się o 3,6% i wyniosła 53,34 zł za 1 dt, przy czym w województwach kształtowała się od 57,84 zł za 1 dt w świętokrzyskim do 47,68 zł za 1 dt w podkarpackim. W skali roku przeciętna cena skupu żyta obniżyła się w 14 województwach, w granicach od 17,5% w łódzkim do 0,3% w zachodniopomorskim. Wzrost cen żyta odnotowano w lubuskim (2,4%) i kujawsko-pomorskim (0,9%).

Średnia cena **ziemniaków jadalnych późnych** na targowiskach w grudniu 2014 r. była znacznie niższa (o 43,2%) niż przed rokiem i wynosiła 68,93 zł za 1 dt. Spadek ceny ziemniaków odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 56,7% w opolskim do 28,4% w zachodniopomorskim. Najwięcej za ziemniaki płacono na targowiskach w zachodniopomorskim (89,21 zł za 1 dt), a najmniej w świętokrzyskim (47,69 zł za 1 dt).

W 2014 r. przeciętna cena skupu ziemniaków jadalnych (bez wczesnych) wyniosła 51,99 zł za 1 dt i była o 19,3% niższa niż w 2013 r. Ceny wyższe od przeciętnej krajowej notowano w 8 województwach, a najwyższą w lubuskim (73,27 zł za 1 dt). Najmniej za 1 dt ziemniaków płacono w podlaskim (28,24 zł). W skali roku spadek przeciętnych cen skupu ziemniaków odnotowano w 13 województwach, w granicach od 49,0% w śląskim do 2,0% w lubelskim. Więcej za ziemniaki płacono w świętokrzyskim (o 25,1%), lubuskim (o 1,8%) i warmińsko-mazurskim (o 1,5%).

W grudniu 2014 r. średnia cena **skupu żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) wyniosła 5,75 zł za 1 kg i była o 5,7% niższa niż w grudniu 2013 r. Spadek cen wystąpił we wszystkich województwach, w granicach od 13,8% w mazowieckim do 0,1% w lubelskim. W 9 województwach cena skupu była wyższa od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w lubelskim (6,74 zł za 1 kg), a najniższą – w mazowieckim (5,10 zł).

W 2014 r. przeciętna cena skupu żywca rzeźnego wołowego (bydła bez cieląt) wyniosła 5,96 zł za 1 kg, tj. o 3,8% mniej niż w 2013 r., przy czym w 7 województwach cena była wyższa od średniej krajowej. Najwyższą odnotowano w świętokrzyskim (6,48 zł za 1 kg) i lubelskim (6,40 zł), a najniższą w lubuskim (5,49 zł za 1 kg) i dolnośląskim (5,62 zł).

Średnia cena skupu **żywca rzeźnego wieprzowego** w grudniu 2014 r. wynosiła 4,16 zł za 1 kg i była niższa o 21,3% od notowanej w grudniu 2013 r. W 6 województwach cena skupu była wyższa od średniej krajowej, najwyższą zanotowano w zachodniopomorskim (4,45 zł za 1 kg). Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego płacono w opolskim (4,03 zł), lubuskim (4,04 zł), pomorskim i śląskim (po 4,05 zł). Spadek cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 26,9% w lubuskim do 14,9% w pomorskim.

W 2014 r. przeciętna cena skupu żywca rzeźnego wieprzowego kształtowała się na poziomie niższym od notowanego w 2013 r. i wyniosła 4,82 zł za 1 kg (niższa o 10,6%). Spadek ceny odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 14,0% w lubuskim do 7,6% w podkarpackim. Cenę wyższą od przeciętnej w kraju za żywca wieprzowego notowano w 5 województwach, a najwyższą w kujawsko-pomorskim (5,03 zł za 1 kg) i zachodniopomorskim (5,01 zł). Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego płacono w małopolskim (4,68 zł) i śląskim (4,69 zł).

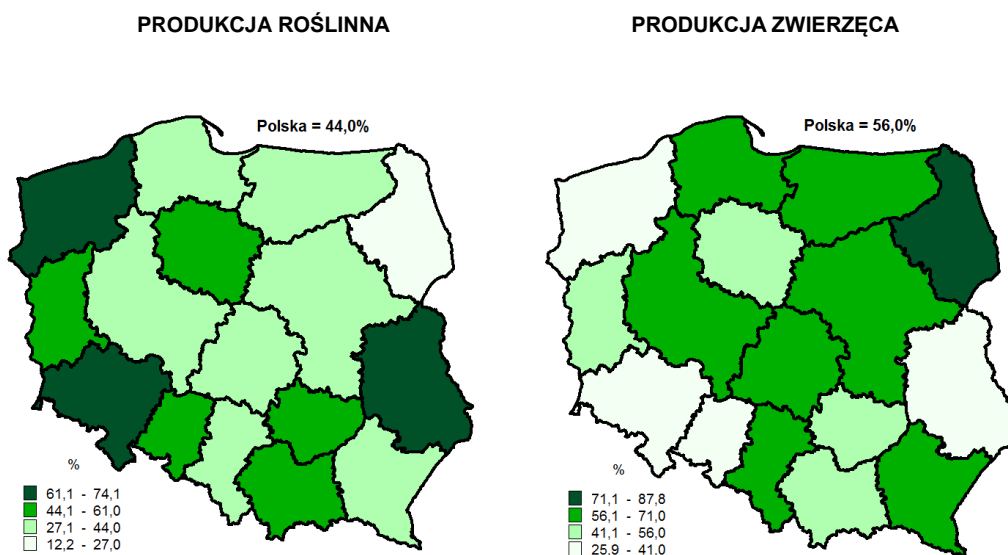
Na targowiskach w grudniu 2014 r. za **prosię na chów** płacono średnio 154,26 zł, tj. o 9,0% mniej niż w analogicznym miesiącu 2013 r. Spadek cen odnotowano w 9 województwach (spośród 11 badanych), w granicach od 20,7% w łódzkim do 1,9% w świętokrzyskim. W 5 województwach za prosię płacono więcej niż średnio w kraju, najwięcej w śląskim (230,00 zł), a najmniej – w mazowieckim (136,09 zł).

W grudniu 2014 r. w skupie średnia cena **mleka krowiego** za 100 l wyniosła 123,48 zł i była znacznie niższa w skali roku (o 19,8%). Spadek cen skupu mleka obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 28,0% w świętokrzyskim do 14,4% w opolskim. Rozpiętość cen skupu za 100 l mleka wynosiła od 114,69 zł w łódzkim do 133,91 zł w lubuskim.

Przeciętna cena skupu mleka w 2014 r. ukształtowała się na poziomie nieco wyższym (o 0,7%) niż w 2013 r. i wyniosła 1,37 zł za 1 l. Wzrost cen odnotowano w 11 województwach, w granicach od 9,7% w opolskim do 0,8% w kujawsko-pomorskim. W województwie pomorskim i warmińsko-mazurskim cena nie uległa zmianie, a mniej niż przed rokiem płacono w lubelskim (o 1,5%) oraz mazowieckim i podlaskim (po 0,7%). Rozpiętość przeciętnych cen skupu za 1 l mleka wynosiła od 1,47 zł w opolskim do 1,27 zł w małopolskim.

W 2013 r.¹ w strukturze **towarowej produkcji rolniczej** produkcja zwierzęca stanowiła średnio w kraju 56,0%. W 10 województwach przekraczała 50,0%, w tym w 8 jej udział był wyższy niż średnio w kraju (najwyższy w woj. podlaskim – 87,8%). Największy udział produkcji roślinnej w towarowej produkcji rolniczej odnotowano w województwie dolnośląskim – 74,1%.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2013 R. (ceny stałe 2012 r.)

¹ Dane dotyczące towarowej produkcji rolniczej za 2014 r. będą dostępne na początku 2016 r.

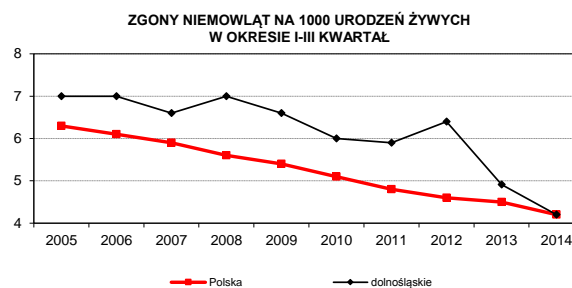
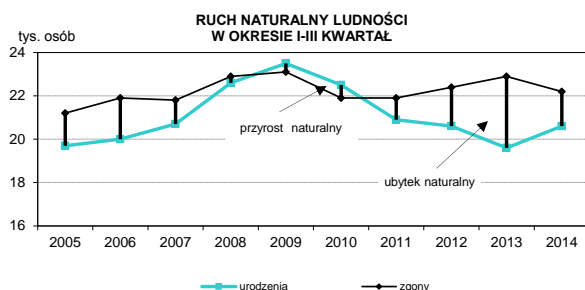
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Podregiony	-	5
Powiaty	-	26
Miasta na prawach powiatu	-	4
Miasta ogółem	-	91
Gminy	-	169

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	19,9 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	2,9 mln mieszkańców
	7 lokata		5 lokata
	6,4% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 146 osoby na 1 km ² (4 lokata)

Liczba **ludności** województwa dolnośląskiego stanowi 7,6% ogółu społeczeństwa kraju. W okresie I-III kwartał 2014 r., tak jak w latach poprzednich, odnotowano ubytek ludności. W porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. – pomimo poprawy współczynników: przyrostu naturalnego (z minus 1,5‰ do minus 0,7‰) i ogólnego salda migracji (z 0,0‰ do 0,2‰) – liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się o 2,2 tys. osób, tj. o 0,1%. Na ujemny przyrost rzeczywisty, który w przeliczeniu na 1000 osób wyniósł minus 0,5 (wobec minus 1,5 w końcu września 2013 r.), wpłynęła przede wszystkim większa liczba zgonów niż urodzeń żywych. Obydwa współczynniki, zarówno urodzeń żywych, jak i zgonów poprawiły się w skali roku, ale nadal były gorsze niż średnio w kraju (o 0,5 pkt i 0,6 pkt) i wyniosły odpowiednio 9,4‰ (wzrost o 0,4 pkt) i 10,2‰ (spadek o 0,3 pkt). Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ukształtowały się na poziomie równym 4,2, tj. na poziomie średniej krajowej i zmniejszyły się w skali roku o 0,7 pkt.

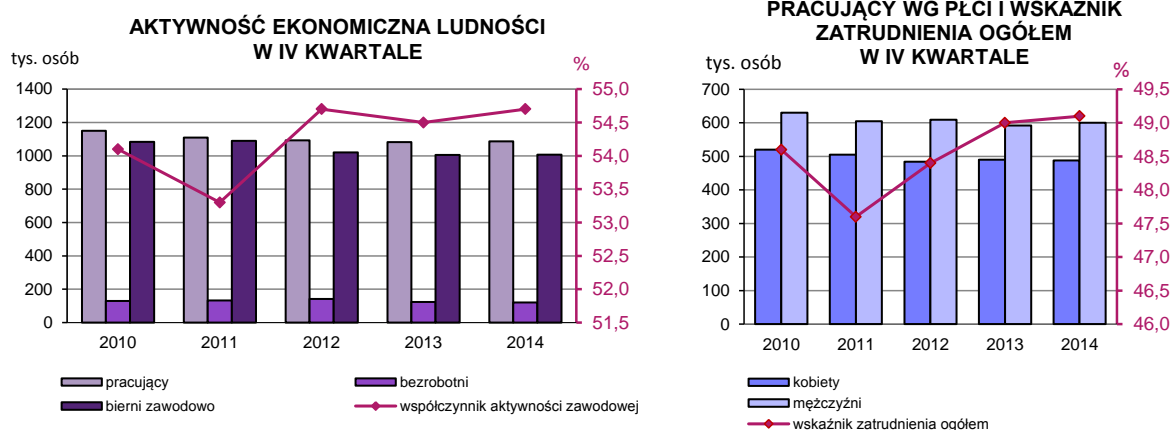

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie dolnośląskim ukształtowała się na poziomie nieco wyższym niż w roku

poprzednim i wyniosła 1207 tys. **Współczynnik aktywności zawodowej** utrzymał się na poziomie IV kwartału 2013 r. – 54,5%, przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** w ujęciu rocznym wzrosła o 0,4% do poziomu 1087 tys. Zwiększyła się liczba pracujących mężczyzn (o 1,4%) oraz ich udział w pracujących ogółem (z 54,7% do 55,2 %). Zmniejszyła się natomiast liczba pracujących kobiet (o 0,4%), co przyczyniło się do spadku udziału kobiet w liczbie pracujących ogółem (z 45,2% do 44,9%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 49,1% i był o 0,1 p. proc. wyższy niż przed rokiem, jednak niższy niż średnio w kraju (51,7%). Wzrost wskaźnika odnotowano w mieście (o 0,4 p. proc.), a spadek na wsi (o 0,6 p. proc.) i w obu wypadkach wyniósł 49,1%.

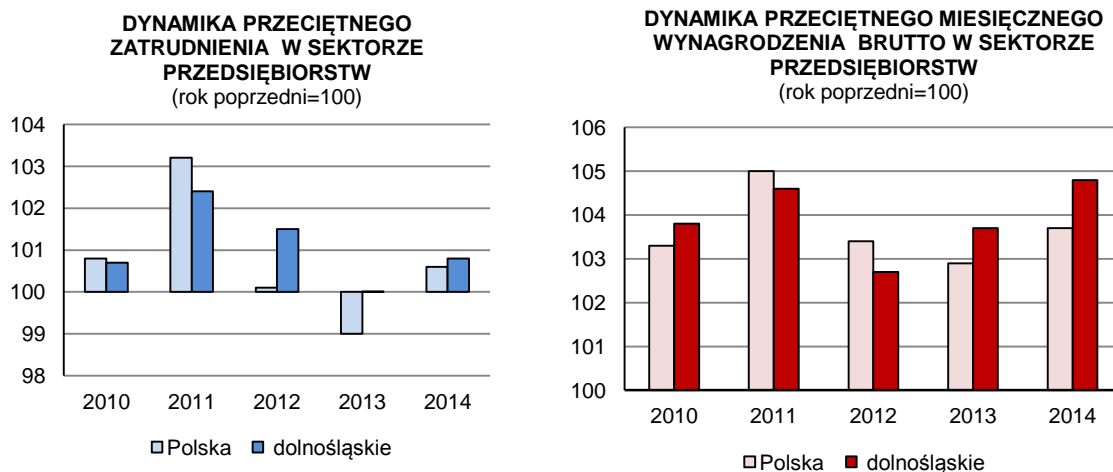
W IV kwartale 2014 r. liczba **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 120 tys. (w ujęciu rocznym spadek o 2,4%). Zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet (o 3,4%) oraz mężczyzn (o 1,6%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 23,3% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku ich udział zmniejszył się o 1,1 p. proc. (wobec spadku w kraju o 1,9 p. proc.).

W IV kwartale 2014 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 9,9% i była niższa niż przed rokiem (o 0,3 p. proc.), jednak wyższa niż przeciętnie w kraju. Wskaźnik ten był niższy w mieście (9,9%) niż na wsi (10,0%), przy czym obniżył się w mieście (o 0,4 p. proc.), wzrósł na wsi (o 0,1 p. proc.). Odnotowano spadek stopy bezrobocia zarówno wśród kobiet, jak i wśród mężczyzn – po 0,2 p. proc. – odpowiednio do 10,5% i do 9,5%.

Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 1007 tys. osób, co stanowiło 45,5% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. ich liczba zwiększyła się o 0,1%, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,1%.

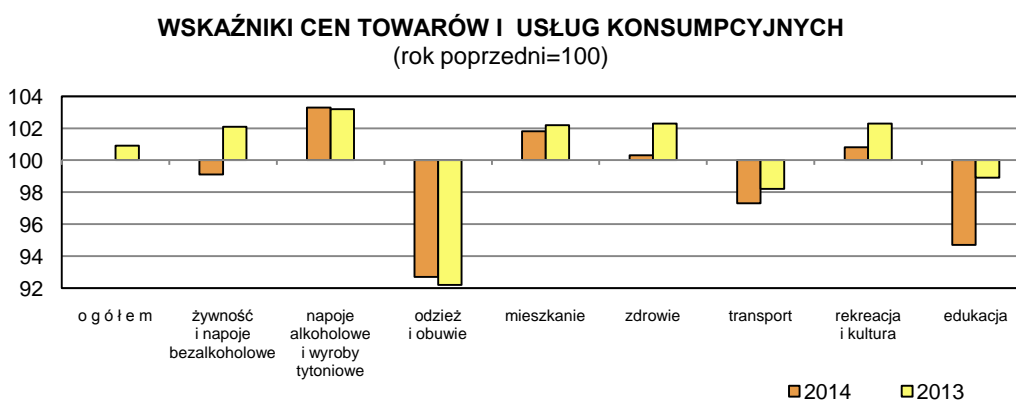
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 1037 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (1042 – przed rokiem).

W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 441,5 tys. osób i było o 0,8% większe niż w poprzednim roku, a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 4012 zł (o 4,8% więcej niż w poprzednim roku) i stanowiło 100,8% średniego wynagrodzenia w kraju.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1944 zł (o 2,4% mniej niż średnio w kraju), a rolników indywidualnych – 1246 zł (o 8,8% więcej od średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie dolnośląskim kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem (wobec wzrostu 0,9% w 2013 r.). Wyższe były m.in. ceny napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,3%) oraz najwyższy w kraju (podobnie jak w województwie śląskim) wzrost cen towarów i usług w zakresie mieszkania (1,8%, wobec 1,1%). Odnotowano natomiast spadek cen (najgłębszy w kraju) odzieży i obuwia – 7,3%, wobec 4,7%. Niższe w skali roku były również ceny towarów i usług w zakresie edukacji (o 5,3%) oraz w zakresie transportu (o 2,7%). Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych był na podobnym poziomie jak średnio w kraju i wyniósł – 0,9%.

Województwo dolnośląskie w 2014 r. wytworzyło 9,0% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (4 lokata) i 6,9% produkcji sprzedanej **budownictwa** (5 lokata). W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 2,7%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 4,9%).

W 2014 r. w województwie dolnośląskim **oddano do użytkowania** 14,0 tys. **mieszkań**, co stanowiło 9,8% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2013 r. odnotowano największy (po woj. lubelskim) spadek liczby mieszkań o 15,1% wobec spadku w kraju o 1,3%. Najbardziej zmniejszyła się liczba mieszkań spółdzielczych (o 83,7%). W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oddano do użytkowania o 15,3% mniej mieszkań, a indywidualnym o 7,0%. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była mniejsza niż średnia w kraju (89,9 m², wobec 100,8 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa dolnośląskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały korzystniejsze **wyniki finansowe** brutto i netto. Większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych należała do jednych z najkorzystniejszych w kraju i nie uległa istotnym zmianom w ciągu roku. Wskaźnik poziomu kosztów utrzymał się na poziomie sprzed roku (94,4%), podobnie jak wskaźnik rentowności obrotu brutto (5,6%). Nieznacznie zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu netto (z 4,6% do 4,7%). Natomiast obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 6,3% do 5,8%), był on jednak nadal jednym z najkorzystniejszych w kraju. Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 79,8%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności – 86,8% (wobec odpowiednio 76,6% i 88,2% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach wyniosły 12621,9 mln zł, co stanowiło 10,5% nakładów w kraju (3 lokata po województwie mazowieckim i śląskim). W skali roku odnotowano wzrost nakładów o 9,0%, wobec wzrostu w kraju o 15,3%. Według sekcji PKD największy wzrost nakładów zaobserwowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 43,0%), natomiast w 2 sekcjach w których odnotowano spadki były one głębokie – w budownictwie nakłady inwestycyjne zmniejszyły się o 56,8%, a w obsłudze rynku nieruchomości – o 19,0%. Na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przeznaczono 47,3% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe w województwie, na środki transportu – 26,0% (najwyższy udział w kraju), a na budynki i budowle – 25,7% (najniższy udział w kraju).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 926,7 tys. ha (o 1,9% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 93,2% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska ==100	w tys. t	2013= =100	Polska ==100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	418,9	99,8	6,3	2089,2	113,0	7,6	49,9	113,4	122,3
Rzepak i rzepik	130,8	96,6	13,9	431,1	115,3	13,4	33,0	119,6	96,2
Ziemniaki ^b	15,2	79,1	5,5	445,5	94,2	5,8	293	119,1	105,4
Buraki cukrowe	16,5	95,8	8,6	1010,8	106,6	8,8	613	111,3	101,7

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Województwo dolnośląskie w 2014 r. zajmowało 1 lokatę w kraju pod względem wielkości areалу uprawy rzepaku i rzepiku (13,9% krajowej powierzchni uprawy), w uprawie buraków cukrowych (8,6%) – 4 lokatę, a w uprawie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 6 lokatę. Zbiory rzepaku i rzepiku w 2014 r. stanowiły 13,4% produkcji krajowej (1 lokata), buraków cukrowych – 8,8% (4 lokata), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 7,6% (5 lokata), a ziemniaków 5,8% (8 lokata). Pod względem uzyskanych w 2014 r. plonów z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi województwo zajmowało 3 lokatę w kraju, buraków cukrowych i ziemniaków – 6 lokatę, rzepaku i rzepiku – 10 lokatę. Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem rzepaku i rzepiku).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 188,8 tys. szt. (1,7% krajowego pogłowia), 102,8 tys. szt. (1,8%) i 9,9 tys. szt. (4,9%). W skali roku odnotowano spadek pogłowia trzody chlewnej o 6,0%. Natomiast pogłowie bydła i owiec zwiększyło się odpowiednio o 9,4% i 8,9%. Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była najniższa w kraju i wynosiła odpowiednio 20,2 szt. i 11,0 szt., wobec średnio w kraju 77,4 szt. i 38,9 szt., a obsada owiec wynosiła – 1,1 szt. (1,4 szt. w kraju).

W województwie dolnośląskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) globalnej i końcowej produkcji rolniczej, natomiast spadek produkcji towarowej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,8%, końcowej – 5,0% i towarowej – 4,9%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych w województwie była o 21,5% niższa niż średnia w kraju.

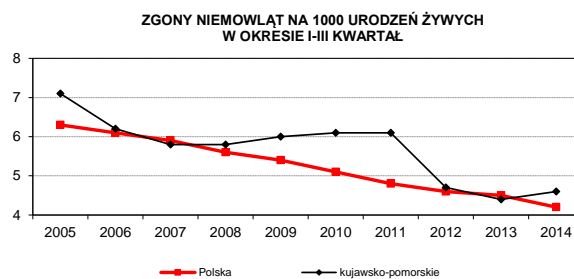
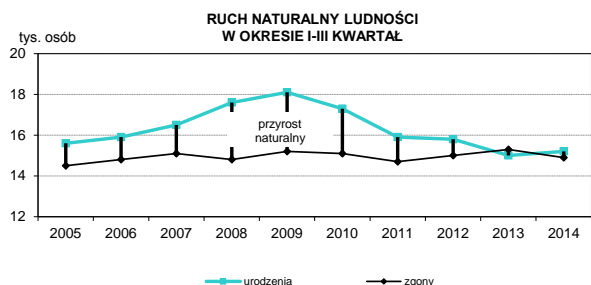
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

Podregiony	-	3
Powiaty	-	19
Miasta na prawach powiatu	-	4
Miasta ogółem	-	52
Gminy	-	144

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	18,0 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	2,1 mln mieszkańców
	10 lokata		10 lokata
	5,8% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 116 osób na 1 km ² (8 lokata)

W województwie kujawsko-pomorskim w okresie I-III kwartał 2014 r. odnotowano spadek liczby **ludności** – o 3,4 tys. osób – tj. na poziomie zbliżonym do notowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego (3,6 tys.). Niekorzystne trendy demograficzne w dużej mierze spowodował odpływ ludności z województwa. Ogólne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności pogorszyło się w skali roku o 0,1 pkt i wyniosło minus 1,4 (minus 0,4 średnio w kraju). W okresie trzech kwartałów 2014 r. w kujawsko-pomorskim urodziło się więcej dzieci (o 1,6%) niż w analogicznym okresie 2013 r., co przy spadku liczby zgonów (o 2,8%) wpłynęło z kolei na poprawę przyrostu naturalnego. Współczynnik urodzeń żywych zwiększył się o 0,1 pkt i wyniósł 9,7‰ (9,9‰ w kraju), a współczynnik zgonów spadł o 0,3 pkt do poziomu 9,5‰ (9,6‰ w kraju). Przyrost naturalny na 1000 ludności nadal był nieco słabszy niż średnio w kraju (0,2 wobec 0,3; wzrost w skali roku o 0,4, pkt). Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniosła 4,6 (4,2 przeciętnie w kraju) wobec 4,4 przed rokiem.

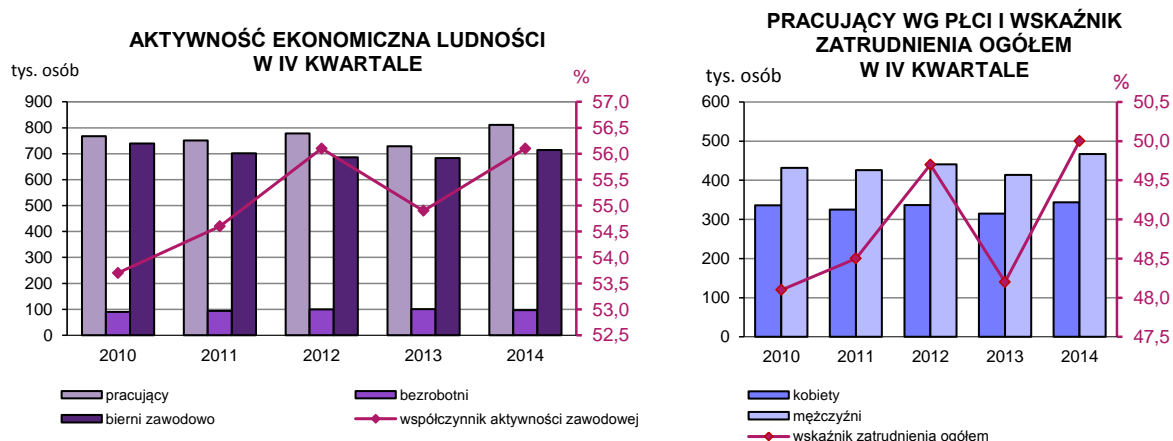

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 907 tys. i była o 9,3% większa niż przed

rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 56,0% (wzrost o 1,1 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** w województwie wyniosła 811 tys. (5,1% ogółu pracujących w kraju) i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. wzrosła o 11,2% (największy po mazowieckim wzrost w kraju).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 50,0% i był o 1,8 p. proc. wyższy niż w analogicznym okresie 2013 r., przy czym na wsi zwiększył się o 2,4 p. proc. do 51,5%, a w mieście – o 1,2 p. proc. do 48,8%.

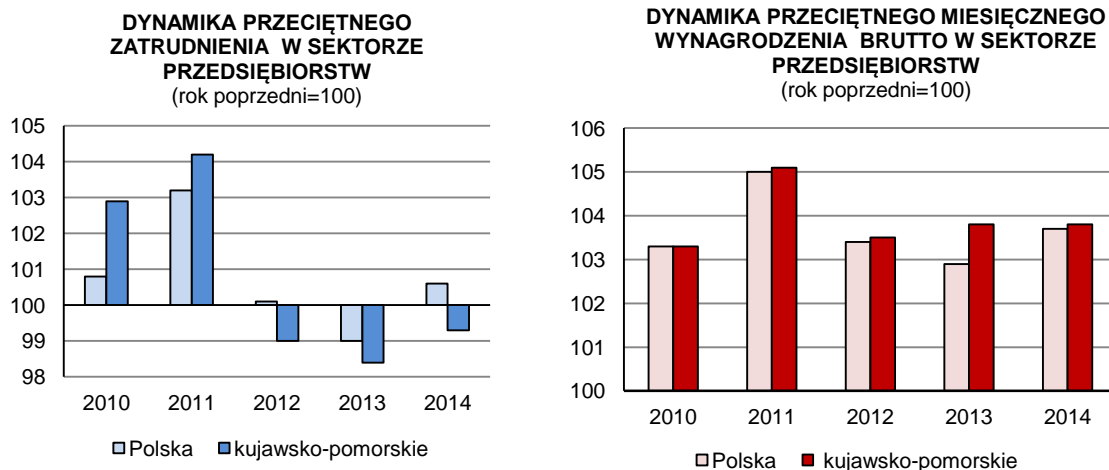
W IV kwartale 2014 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 97 tys. i w skali roku zmniejszyła się o 4,0%. Liczba bezrobotnych mężczyzn spadła o 11,5%, a kobiet wzrosła o 4,1%. Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 23,7% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku ich udział spadł o 3,0 p. proc. (wobec wzrostu w kraju o 1,9 p. proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 10,7% i w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. obniżyła się o 1,5 p. proc. Wskaźnik ten był niższy na wsi (10,5%) niż w mieście (10,8%), przy czym w skali roku na wsi spadł o 3,1 p. proc., a w mieście o 0,4 p. proc. Odnotowano zmniejszenie stopy bezrobocia zarówno mężczyzn (o 2,2 p. proc. do 9,0%), jak i kobiet (o 0,6 p. proc. do 12,9%).

Liczba osób **biernych zawodowo** w województwie wynosiła 714 tys., co stanowiło 44,0% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. ich liczba zwiększyła się o 4,5%, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 7,1%.

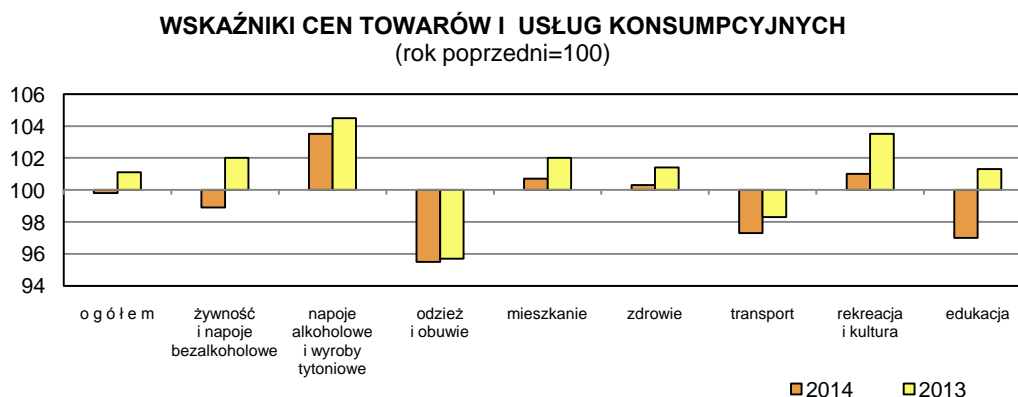
Relacja osób niepracujących do pracujących poprawiła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 1000 osób biernych zawodowo i bezrobotnych, wobec 1075 osób przed rokiem.

W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** ukształtowało się na poziomie 239,3 tys. osób, tj. o 0,7% niższym niż w 2013 r. (wobec wzrostu w kraju o 0,6%), a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wyniosło 3337 zł (o 3,8% więcej niż przed rokiem) i było mniejsze o 16,2% od średniego w kraju.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1768 zł (o 11,2% mniej niż przeciętnie w kraju), a rolników indywidualnych 1151 zł (100,5% średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie kujawsko-pomorskim spadły w skali roku o 0,2% (wobec wzrostu 1,1% w 2013 r.). Niższe były ceny odzieży i obuwia (o 4,5%), towarów i usług w zakresie edukacji (o 3,0%), transportu (o 2,7%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,1%). Wzrosły natomiast m.in. ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,5%) oraz towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (podobnie jak średnio w kraju o 1,0%).

Województwo kujawsko-pomorskie w 2014 r. wytworzyło 4,2% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 3,7% produkcji sprzedanej **budownictwa**. Produkcja sprzedana

przemysłu wzrosła w skali roku o 4,0%, a budownictwa – spadła o 2,1% (wobec wzrostu w kraju o 7,0%).

W 2014 r. w województwie **oddano do użytkowania** 6,2 tys. **mieszkań**, co stanowiło 4,4% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2013 r. odnotowano spadek liczby mieszkań o 6,3% wobec spadku o 1,3% średnio w kraju. Obniżyła się liczba mieszkań indywidualnych (o 10,6%), natomiast liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wzrosła (o 4,0%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 100,2 m² (wobec 100,8 m² w kraju).

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w 2014 r. były słabsze od uzyskanych rok wcześniej. Pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Zaobserwowano spadek wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 5,2% do 4,6%), netto (z 4,4% do 3,9%) oraz wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,2% do 4,9%). Pogorszył się również wskaźnik poziomu kosztów – z 94,9% do 95,4%. Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem wynosił 82,8%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności – 91,2% (wobec odpowiednio 82,2% i 92,3% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa wyniosły 3538,9 mln zł, co stanowiło 2,9% nakładów w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano istotny wzrost nakładów – o 36,6% (wobec 15,3% w kraju). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (80,1% ogółu nakładów w województwie). We wszystkich sekcjach odnotowano wzrost nakładów, a największy w transporcie i gospodarce magazynowej (o 80,3%). Z nakładów inwestycyjnych na środki trwałe, największe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (48,8%).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1061,3 tys. ha (o 1,4% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 92,3% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	516,8	97,7	7,7	2309,7	107,2	8,5	44,7	109,8	109,6
Rzepak i rzepik	114,7	108,7	12,2	400,4	118,6	12,4	34,9	109,1	101,7
Ziemniaki ^b	13,7	75,6	5,0	373,2	87,5	4,9	272	115,7	97,8
Buraki cukrowe	36,3	97,6	19,0	2052,5	91,4	17,8	566	93,6	93,9

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

W 2014 r. województwo zajmowało 2 lokatę w kraju pod względem wielkości areалу uprawy buraków cukrowych, 3 – w uprawie rzepaku i rzepiku, a 5 lokatę – w uprawie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Udział województwa w 2014 r. w krajowej produkcji buraków cukrowych (17,8%) lokował go na 3 pozycji w kraju, rzepaku i rzepiku (12,4%) oraz zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (8,5%) – na 4 pozycji. Przy znacznie zmniejszonej, w skali roku, powierzchni uprawy ziemniaków (o 24,4%) udział w krajowych zbiorach wyniósł 4,9% (10 lokata). Uzyskane plony z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków były wyższe niż przed rokiem, natomiast buraków cukrowych niższe.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 1288,3 tys. szt. (11,4% krajowego pogłowia), 476,0 tys. szt. (8,4%) i 9,0 tys. szt. (4,5%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 7,2%) i bydła (o 3,4%). Natomiast populacja owiec zmniejszyła się o 26,7% (był to po województwie opolskim najgłębszy spadek w kraju). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 120,8 szt. wobec 77,4 szt. (2 lokata) i 44,6 szt. wobec 38,9 szt. (5 lokata), a obsada owiec była niższa i wynosiła 0,8 szt. wobec 1,4 szt. (11 lokata).

W województwie kujawsko-pomorskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,1%, końcowej i towarowej po 8,2%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie wyższym o 13,6% niż przeciętnie w kraju.

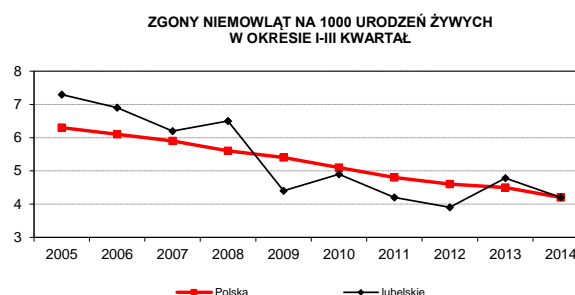
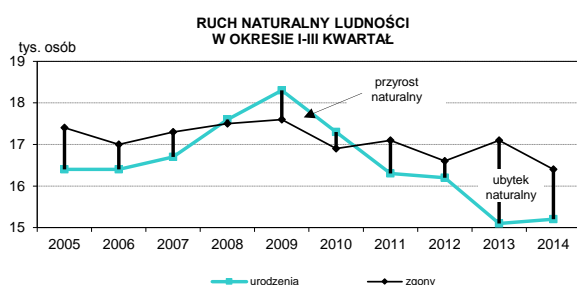
WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Podregiony	-	4
Powiaty	-	20
Miasta na prawach powiatu	-	4
Miasta ogółem	-	42
Gminy	-	213

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	25,1 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	2,2 mln mieszkańców
	3 lokata		8 lokata
	8,0% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 86 osób na 1 km ² (12 lokata)

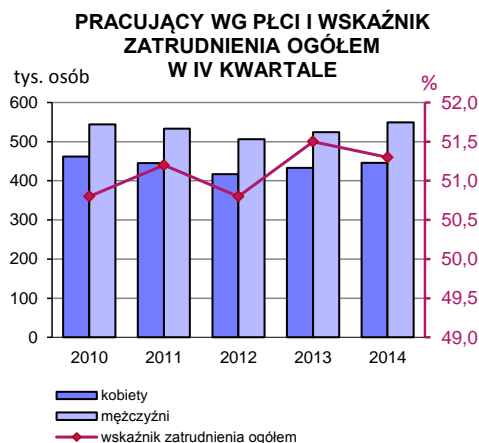
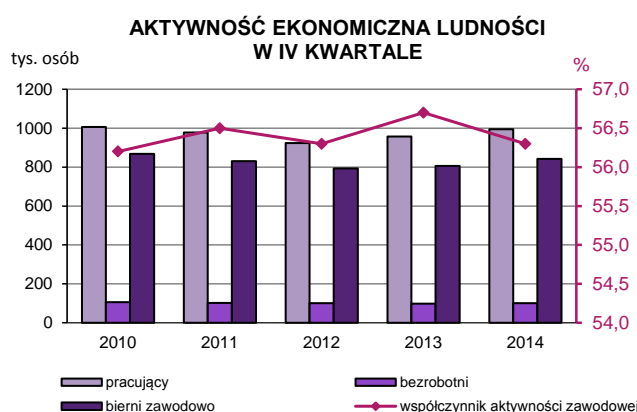
W województwie lubelskim obserwuje się pogłębienie niekorzystnych zmian demograficznych. Spadek liczby **ludności** w końcu września 2014 r. (o 8,6 tys. osób tj. o 0,4%) spowodowany był zarówno odpływem ludności z województwa, jak i ubytkiem naturalnym. Lubelskie odnotowało najniższy w kraju (po województwie świętokrzyskim) współczynnik przyrostu rzeczywistego (minus 3,5‰ wobec minus 0,1‰ w kraju). Współczynnik ogólnego salda migracji nie zmienił się w skali roku i wyniósł minus 2,7‰ (wobec minus 0,4‰ w kraju), co lokuje województwo na ostatnim miejscu w kraju. W skali roku nieznacznie wzrósł współczynnik urodzeń żywych (z 9,3‰ do 9,4‰ w okresie I-III kwartał 2014 r.), co przy jednoczesnym spadku współczynnika zgonów (z 10,6‰ do 10,2‰) wpłynęło na poprawę przyrostu naturalnego, który w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł minus 0,8 (wobec minus 1,3 w końcu września 2013 r.). Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ukształtowały się na poziomie średniej w kraju – 4,2‰ (wobec 4,8‰ w końcu września 2013 r.).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie lubelskim wyniosła 1096 tys. i zwiększyła się o 3,8% w skali roku. **Współczynnik aktywności zawodowej** osiągnął wartość 56,5% (spadek o 0,2 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 995 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zwiększyła się o 3,9%. Wzrosła zarówno liczba pracujących mężczyzn (o 4,8%) jak i kobiet (o 3,0%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 51,3% i był o 0,2 p. proc. niższy niż przed rokiem. Spadek wskaźnika zanotowano na wsi (o 0,5 p. proc. do 51,9%), natomiast w mieście odnotowano wzrost (o 0,4 p. proc. do 50,7 %).

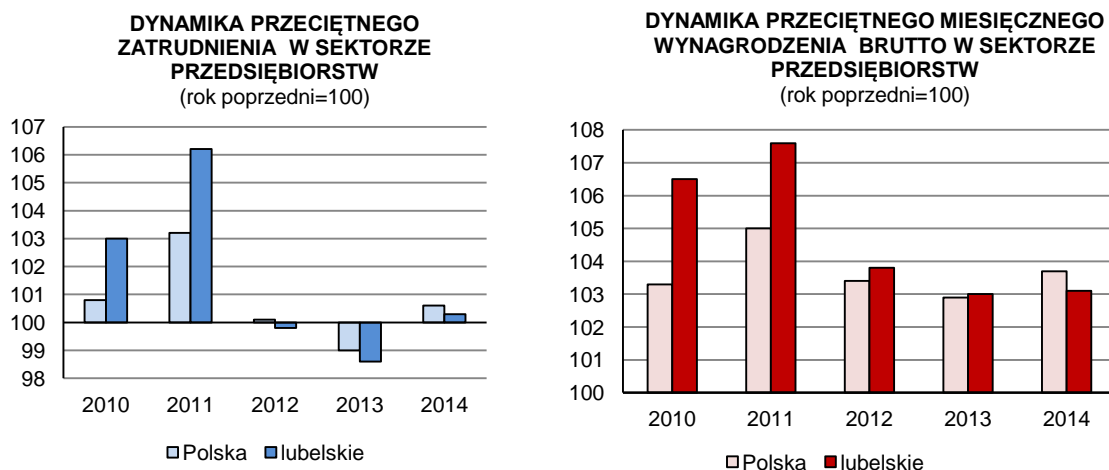
W IV kwartale 2014 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 101 tys. i w ujęciu rocznym zwiększyła się o 3,1%. wzrosła liczba bezrobotnych kobiet (o 17,4%), natomiast spadła mężczyzn (o 9,6%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 22,8% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku ich udział zmniejszył się o 0,7 p. proc. (w kraju spadek średnio o 1,9 p. proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 9,2% i w skali roku zmniejszyła się o 0,1 p. proc. Wskaźnik ten był niższy na wsi (9,0%) niż w mieście (9,5%), przy czym w mieście obniżył się (o 0,9 p. proc.), a na wsi wzrósł (o 0,8 p. proc.). Odnotowano spadek stopy bezrobocia wśród mężczyzn (o 1,1 p. proc. do 7,9%) i wzrost wśród kobiet (o 1,2 p. proc. do 10,8%).

Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 843 tys. osób, co stanowiło 43,5% ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba wzrosła o 4,6%, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności powyżej 15 roku życia o 4,1%.

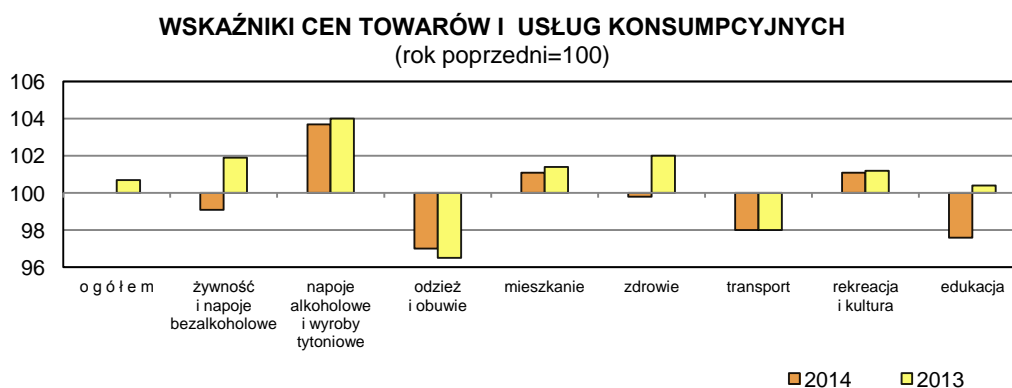
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w województwie lubelskim zwiększyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 949 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (944 przed rokiem).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniosło 179,9 tys. osób, a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 3428 zł i było o 13,9% niższe od średniej krajowej.

W 2014 r. przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1720 zł, a rolników indywidualnych, 1140 zł (odpowiednio 86,4% i 99,6% średniej krajowej).

W 2014 r. **cenę towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie lubelskim kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem (wobec wzrostu 0,7% w 2013 r.). Wyższe były m.in. ceny napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług w zakresie mieszkania, których ceny wzrosły, podobnie jak średnio w kraju, odpowiednio o 3,7% oraz 1,1%. W nieco większym stopniu niż przeciętnie w kraju wzrosły ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (1,1%, wobec 1,0%). Niższe natomiast w skali roku odnotowano m.in. ceny odzieży i obuwia (o 3,0%), towarów i usług w zakresie edukacji (o 2,4%) oraz transportu (o 2,0%). Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych był na poziomie średniej krajowej i wyniósł 0,9%.

Województwo lubelskie w 2014 r. wytworzyło 2,5% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 2,7% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 0,8%) oraz najgłębszy w kraju spadek produkcji sprzedanej budownictwa (o 13,1% wobec wzrostu o 7,0% średniej krajowej).

W 2014 r. w województwie lubelskim **oddano do użytkowania** 5,7 tys. **mieszkań**, co stanowiło 4,0% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W skali roku odnotowano największy w kraju spadek liczba oddanych mieszkań – o 18,2% (w kraju średnio o 1,3%). Spadek wystąpił zarówno w budownictwie spółdzielczym (o 56,0%), przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 42,5%) jak i indywidualnym (o 3,5%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 109,7 m² (przy średniej krajowej 100,8 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa lubelskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały lepsze **wyniki finansowe**. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były bardziej korzystne. Odnotowano polepszenie wskaźnika poziomu kosztów – z 94,1% do 93,8%. Zwiększył się zarówno wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 5,9% do 6,2%), jak i netto (z 4,7% do 5,0%). Powyższe wskaźniki miały najkorzystniejsze poziomy w kraju po województwie łódzkim. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł z 7,0% do 7,2% i był to najlepszy poziom wśród województw. Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 81,0%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 86,3% (wobec odpowiednio 79,8% i 89,0% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa lubelskiego wyniosły 4012,8 mln zł, co stanowiło 3,3% wartości krajowej. Nakłady zwiększyły się o 14,7% (w kraju wzrost o 15,3%). Największy udział w zrealizowanych nakładach według sekcji PKD osiągnął przemysł (90,0%), w tej sekcji odnotowano również największy wzrost nakładów w porównaniu z 2013 r. (o 17,8%), natomiast najgłębszy spadek odnotowano w obsłudze rynku nieruchomości (o 53,9%). W strukturze nakładów inwestycyjnych na środki trwałe przeważały nakłady na budynki i budowle, które stanowiły 56,4%.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1374,8 tys. ha (o 1,2% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 86,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	729,0	99,3	10,9	2824,5	122,2	10,3	38,7	122,9	94,9
Rzepak i rzepik	70,1	105,0	7,4	208,2	127,1	6,5	29,7	121,2	86,6
Ziemniaki ^b	20,9	79,0	7,5	589,2	99,0	7,7	282	125,3	101,4
Buraki cukrowe	34,0	102,5	17,8	2108,5	113,9	18,3	621	111,1	103,0

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

W 2014 r. województwo zajmowało 3 lokatę w kraju pod względem wielkości areału uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz buraków cukrowych, 6 lokatę – w uprawie ziemniaków, a 8 lokatę – rzepaku i rzepiku. W porównaniu z 2013 r. odnotowano największy w kraju wzrost zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (22,2%). Zbiory buraków cukrowych w lubelskim w 2014 r. stanowiły 18,3% produkcji krajowej (2 lokata), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 10,3% (2 lokata), ziemniaków – 7,7% (6 lokata), rzepaku i rzepiku – 6,5% (8 lokata). Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem, a plony buraków cukrowych lokowały województwo na 4 pozycji w kraju.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 579,4 tys. szt. (5,1% krajowego pogłowia), 346,0 tys. szt. (6,1%) i 11,2 tys. szt. (5,6%). W skali roku odnotowano spadek pogłowia trzody chlewnej (o 3,1%), bydła (o 4,3%) i owiec (o 25,4%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: – 41,8 szt. (w kraju 77,4 szt.), 24,9 szt. (38,9 szt.) i 0,8 szt. (1,4 szt.).

W województwie lubelskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,6%, a końcowej i towarowej po 8,2%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 12,7% niższa niż średnia w kraju.

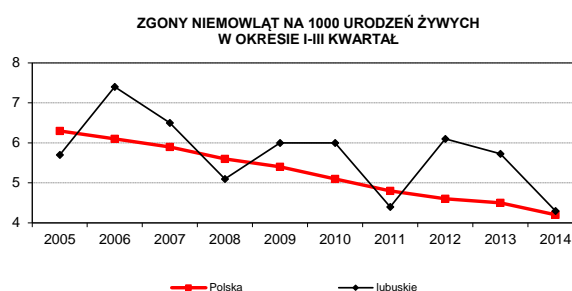
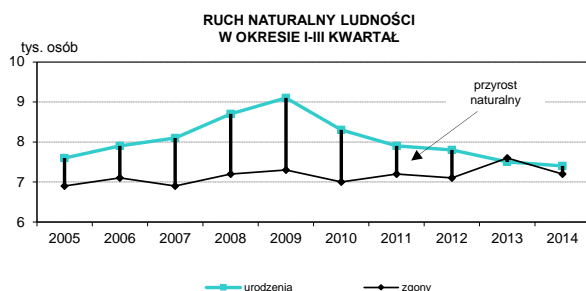
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

Podregiony	-	2
Powiaty	-	12
Miasta na prawach powiatu	-	2
Miasta ogółem	-	42
Gminy	-	83

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	14,0 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	1,0 mln mieszkańców
	13 lokata		15 lokata
	4,5% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 73 osoby na 1 km ² (14 lokata)

W okresie I-III kwartał 2014 r. liczba **ludności** województwa lubuskiego zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 1,5 tys. osób, tj. o 0,2%. Niekorzystne zmiany demograficzne spowodowane były głównie odpływem migracyjnym ludności z województwa. Współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały nie zmienił się w skali roku i wyniósł minus 1,3‰ (wobec minus 0,4‰ w kraju). W wyniku wzrostu liczby urodzeń żywych o 1,4%, przy jednoczesnym spadku liczby zgonów o 6,1%, poprawił się natomiast współczynnik przyrostu naturalnego ludności (z minus 0,2‰ do 0,3‰ w końcu września 2014 r.). W przeliczeniu na 1000 ludności nieznacznie pogorszył się współczynnik urodzeń żywych z 9,8 do 9,7, a zgonów – poprawił z 9,9 do 9,3. Pomimo najgłębszego w kraju spadku liczby zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych z 5,7 do 4,3 – współczynnik był wyższy niż średnio w kraju (4,2).

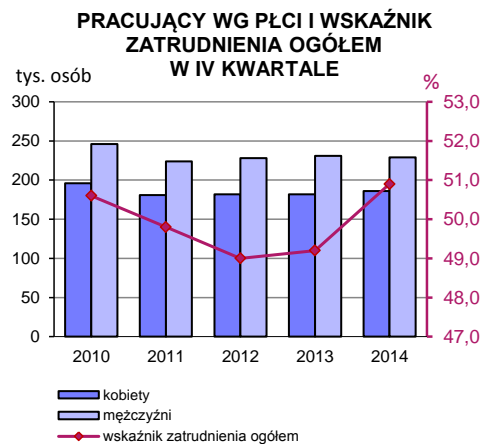
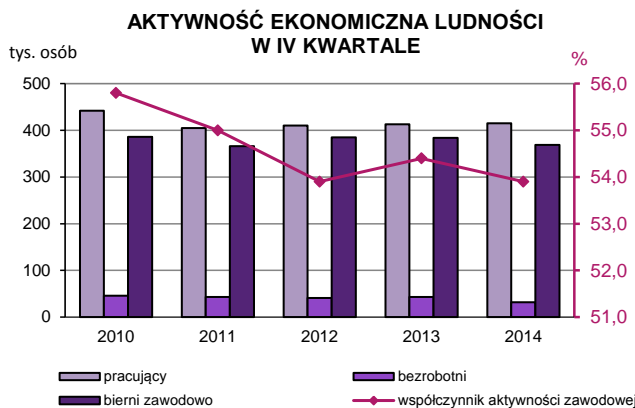

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie lubuskim wyniosła 447 tys. i była o 2,0% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 54,8% (wzrost o 0,4 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** w ujęciu rocznym zwiększyła się (o 0,5%) i wyniosła 415 tys. Wzrosła liczba pracujących kobiet – o 2,2%, natomiast liczba pracujących mężczyzn zmniejszyła się o 0,9%.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 50,9% i był o 1,7 p. proc. wyższy niż przed rokiem. Wzrost wskaźnika obserwowano zarówno na wsi, jak i w mieście (odpowiednio o 2,4 p. proc. i o 1,4 p. proc.).

Liczba **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 32 tys. osób i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmniejszyła się o 25,6%. Spadła zarówno liczba bezrobotnych mężczyzn (o 26,1%), jak i kobiet (o 25,0%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 25,0% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju). W odniesieniu do IV kwartału 2013 r. ich udział zwiększył się o 1,7 p. proc. (wobec spadku w kraju o 1,9 p. proc.).

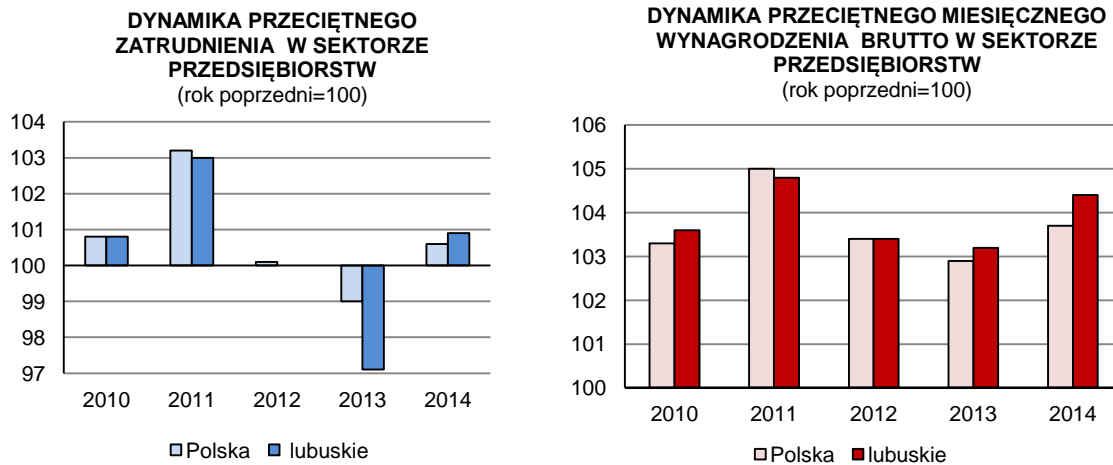
Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 7,2% (w kraju 8,1%) i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. obniżyła się o 2,2 p. proc. Stopa bezrobocia na wsi osiągnęła wartość 6,7%, natomiast w mieście była wyższa i wyniosła 7,4%. Odnotowano spadek stopy bezrobocia zarówno kobiet (o 2,4 p. proc. do 7,5%), jak i mężczyzn (o 2,2 p. proc. do 6,9%).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 369 tys. osób, co stanowiło 45,3% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zmniejszyła się o 3,9%, przy spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 2,9%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadają 966 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (1034 przed rokiem).

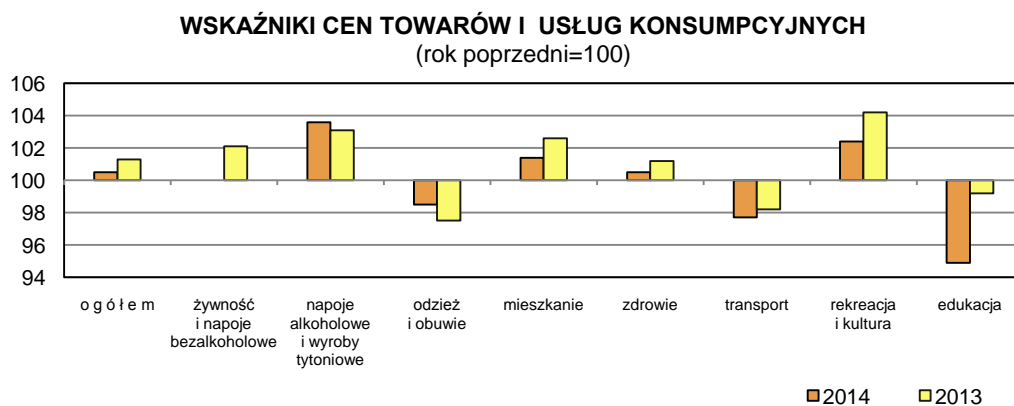
W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 115,9 tys. osób i w stosunku do roku 2013 zwiększyło się o 0,9%, a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie**

brutto ukształtowało się na poziomie 3307 zł (w skali roku wzrosło o 4,4%; o 16,9% mniej niż średnio w kraju).

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1750 zł (12,1% mniej niż przeciętnie w kraju), a rolników indywidualnych – 1287 zł (112,5% średniej krajowej, najwięcej po województwie śląskim).

W 2014 r. w województwie lubuskim **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły o 0,5%, tj. najbardziej w kraju (wobec 1,3% w 2013 r.). Odnotowano wyższe w skali roku ceny napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,6%) oraz najwyższy w kraju wzrost cen towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (2,4%, wobec 1,0%). Wzrost cen towarów i usług w zakresie mieszkania oraz artykułów i usług związanych ze zdrowiem był wyższy niż przeciętnie i wyniósł odpowiednio – 1,4% i 0,5%, wobec 1,1% i 0,2%. Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w województwie (jako jedynym) utrzymały się na poziomie sprzed roku. Niższe natomiast w skali roku obserwowano ceny towarów i usług w zakresie edukacji (o 5,1%), transportu (o 2,3%) oraz odzieży i obuwia (o 1,5%).

Województwo lubuskie w 2014 r. wytworzyło 2,5% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 1,1% (najmniej w kraju) produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku

odnotowano największy w kraju wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 15,6% oraz wzrost powyżej średniej krajowej produkcji sprzedanej budownictwa o 9,9%.

W 2014 r. w województwie lubuskim **oddano do użytkowania** 3,4 tys. **mieszkań** (wzrost w ujęciu rocznym o 6,2% wobec spadku w kraju o 1,3%). Stanowiło to 2,3% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w Polsce. Przeważały mieszkania oddane w budownictwie indywidualnym (52,4% ogółu) oraz przeznaczone na sprzedaż lub wynajem (36,3%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 92,7 m². W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 8,3 m² i była niższa od średniej krajowej o 8,1 m².

Wyniki finansowe brutto i netto badanych przedsiębiorstw województwa lubuskiego w 2014 r. były korzystniejsze od uzyskanych rok wcześniej. Większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych nie uległa istotnym zmianom. Wskaźnik poziomu kosztów utrzymał się na poziomie sprzed roku (94,9%), podobnie jak wskaźnik rentowności obrotu brutto (5,1%) i netto (4,5%). Natomiast wzrósł wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,5% do 5,0%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 82,4%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 78,6% (wobec odpowiednio 82,0% i 90,6% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa lubuskiego wyniosły 1233,2 mln zł, a ich udział (1,0%) był jednym z najniższych w kraju. Nakłady zwiększyły się o 2,1% (w kraju wzrost o 15,3%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (86,3% ogółu nakładów w województwie). We wszystkich sekcjach PKD odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych, a największy w budownictwie (o 71,2%). W badanych przedsiębiorstwach przeważały nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia, które stanowiły 52,5% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 435,2 tys. ha (o 7,9% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 92,8% powierzchni ogólnej gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	163,2	99,6	2,4	743,1	106,2	2,7	45,5	106,6	111,5
Rzepak i rzepik	34,7	101,4	3,7	124,5	118,7	3,9	35,9	116,9	104,7
Ziemniaki ^b	3,2	79,3	1,2	99,8	106,5	1,3	313	134,3	112,6
Buraki cukrowe	1,8	152,9	0,9	105,6	139,4	0,9	594	91,1	98,5

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Pomimo słabszego niż przed rokiem plonowania, jednak przy znacznie zwiększonej powierzchni uprawy, odnotowano największy w kraju wzrost zbiorów buraków cukrowych (39,4%). W porównaniu z 2013 r. zbiory ziemniaków były wyższe niż przed rokiem. Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem buraków cukrowych).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 163,8 tys. szt. (1,5% krajowego pogłowia), 75,3 tys. szt. (1,3%) i 4,8 tys. szt. (2,4%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 26,8%), bydła (o 6,7%) i owiec (o 13,9%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: – 37,3 szt. (w kraju 77,4 szt.), 17,2 szt. (38,9 szt.) i 1,1 szt. (1,4 szt.).

W województwie lubuskim w 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i towarowej produkcji rolniczej wyniósł po 2,4%, a końcowej – 2,3%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 17,9% niższa od średniej w kraju.

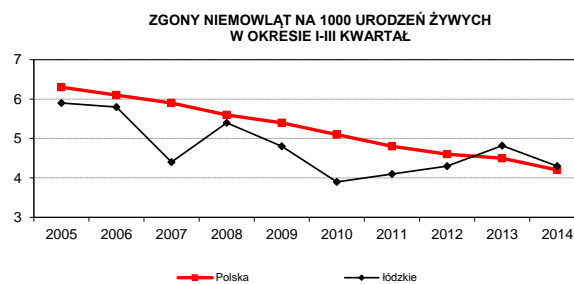
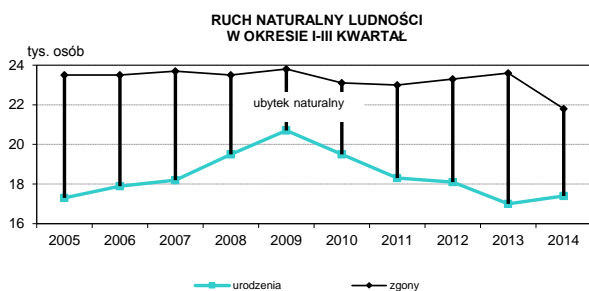
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Podregiony	-	5
Powiaty	-	21
Miasta na prawach powiatu	-	3
Miasta ogółem	-	44
Gminy	-	177

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	18,2 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	2,5 mln mieszkańców
	9 lokata		6 lokata
	5,8% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 138 osób na 1 km ² (5 lokata)

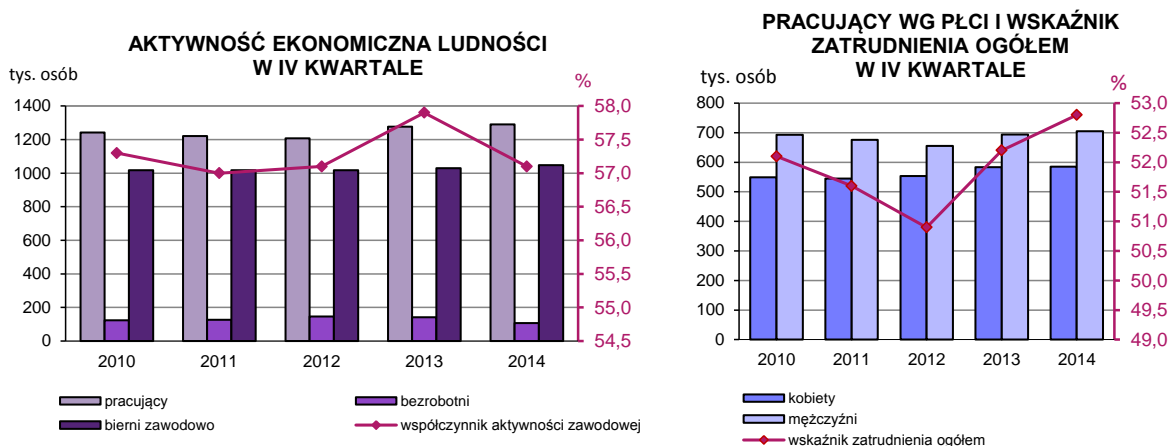
Łódzkie skupia 6,5% ogółu **ludności** kraju. W końcu września 2014 r. liczba mieszkańców województwa w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. zmniejszyła się o 8,8 tys. osób. Obserwowany od wielu lat spadek liczby ludności spowodowany jest w dużej mierze ubytkiem naturalnym ludności. Pomimo poprawy bardzo słabych współczynników demograficznych notowanych w końcu września 2013 r., w województwie nadal utrzymują się niekorzystne trendy demograficzne. W okresie I-III kwartał 2014 r. współczynnik przyrostu naturalnego – tak jak w roku poprzednim – był najniższy w kraju i wyniósł minus 2,4‰ (wobec minus 3,5‰ w końcu września 2013 r.). W skali roku odnotowano wzrost liczby urodzeń żywych (o 2,2%) przy jednoczesnym spadku liczby zgonów (o 7,6%). Współczynnik urodzeń zwiększył się z 9,0‰ do 9,2‰, a współczynnik zgonów – spadł z 12,5‰ do 11,6‰. Dodatkowo, na niekorzystne zmiany demograficzne wpłynął także odpływ ludności z województwa, na co wskazuje ujemny poziom współczynnika salda migracji na pobyt stały, który pomimo poprawy w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. – z minus 1,1‰ do minus 0,8‰ – był 2-krotnie niższy niż średnio w kraju. Współczynnik zgonów niemowląt spadł w skali roku o 0,5 pkt do poziomu 4,3‰ w końcu września 2014 r.

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie łódzkim wyniosła 1397 tys. i była o 1,5% niższa niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** należał do najwyższych w kraju i wyniósł 57,1% (spadek o 0,8 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** w województwie łódzkim wyniosła 1290 tys. (8,1% ogółu pracujących w kraju) i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zwiększyła się o 1,0%. Wzrosła zarówno liczba pracujących mężczyzn (o 1,6%), jak i liczba pracujących kobiet (o 0,3%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. – wyższy niż średnio w kraju – wyniósł 52,8% i był o 0,6 p. proc. wyższy niż przed rokiem; wzrost zanotowano w mieście (o 1,2 p. proc. do 52,3%, na wsi wystąpił spadek (o 0,5 p. proc. do 53,6%).

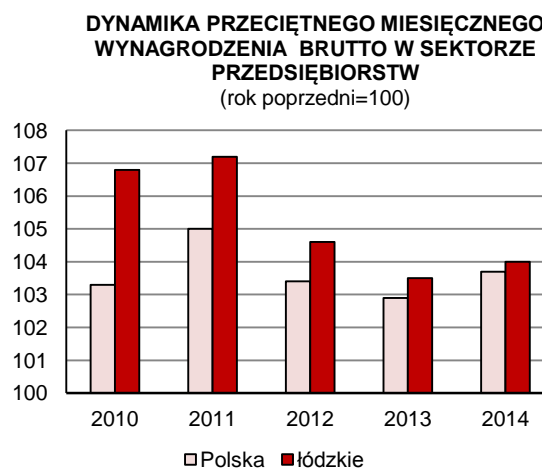
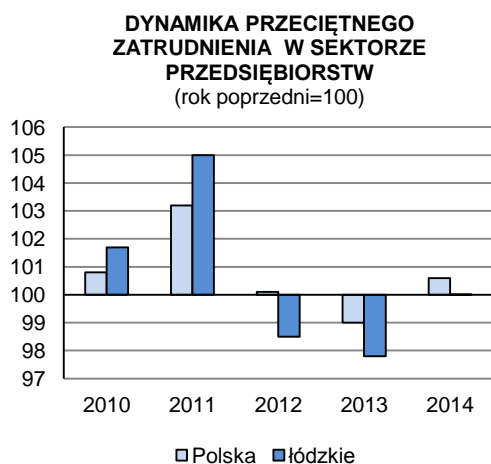
W IV kwartale 2014 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 107 tys. i w ujęciu rocznym spadła o 24,1%. Liczba bezrobotnych mężczyzn obniżyła się o 24,3%, a liczba bezrobotnych kobiet – o 23,9%. Udział osób w wieku poniżej 25 lat wyniósł 19,6% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w Polsce), przy czym w skali roku ich udział zwiększył się o 1,9 p. proc. wobec spadku o 1,9 p. proc. średnio w kraju.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 7,7% i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku obniżyła się o 2,2 p. proc. Wskaźnik ten był nieco niższy w mieście (7,6%) niż na wsi (7,7%); w wyniku głębszego spadku w mieście (o 2,6 p. proc.) niż na wsi (o 1,8 p. proc.). Odnotowano zmniejszenie stopy bezrobocia kobiet (o 2,4 p. proc. do 8,5%) i mężczyzn (o 2,2 p. proc. do 7,0%).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1048 tys., co stanowiło 42,9% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w skali roku ich liczba wzrosła o 1,8%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 0,1%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 895 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (916 przed rokiem).

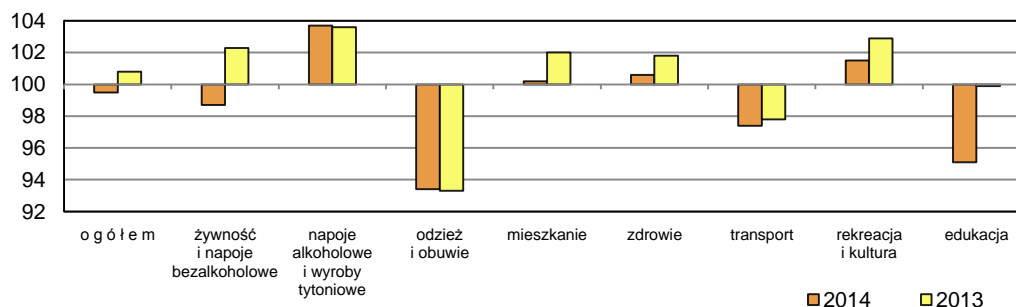
W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** utrzymało się na poziomie roku poprzedniego i wyniosło 313,8 tys. osób. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** zwiększyło się w ujęciu rocznym o 4,0% i wyniosło 3592 zł; było o 9,8% niższe niż średnie w kraju.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1790 zł, a rolników indywidualnych – 1132 zł (odpowiednio 89,9% i 98,9% średniej krajowej).

W 2014 r. w województwie łódzkim odnotowano najgłębszy w kraju spadek **cen towarów i usług konsumpcyjnych** (0,5%, wobec wzrostu 0,8% w 2013 r.). Niższe w skali roku były ceny odzieży i obuwia (o 6,6%), towarów i usług w zakresie edukacji (o 4,9%), transportu (o 2,6%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,3%). Wzrosły natomiast m.in. ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (podobnie jak średnio w kraju o 3,7%) oraz w większym stopniu niż przeciętnie – towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury oraz artykułów i usług związanych ze zdrowiem (odpowiednio o – 1,5% i 0,6%, wobec 1,0% i 0,2%).

WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
(rok poprzedni=100)

Województwo łódzkie w 2014 r. wytworzyło 5,9% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 4,3% produkcji sprzedanej **budownictwa**, co lokowało województwo w obu przypadkach na 7 pozycji w kraju. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu, jak i budownictwa (odpowiednio o 0,9% i 9,8%)

W 2014 r. w województwie łódzkim **oddano do użytkowania** 6,5 tys. **mieszkań**, co stanowiło 4,5% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2013 r. łódzkie odnotowało największy (po świętokrzyskim i opolskim) w Polsce wzrost liczby mieszkań (o 8,0%). Wzrosła liczba mieszkań spółdzielczych (najbardziej w kraju) oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Niewielki spadek (o 0,3%) odnotowano w budownictwie mieszkań indywidualnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 118,6 m² i była większa od średniej w kraju o 17,8 m².

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa łódzkiego w 2014 r. były znacznie korzystniejsze niż w 2013 r. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe poprawiły się w ciągu roku i były w większości najlepsze w kraju. Odnotowano polepszenie wskaźnika poziomu kosztów z 93,5% do 92,3% – był to najbardziej korzystny poziom tego wskaźnika wśród województw. Odnotowano najwyższy poziom w kraju wskaźnika rentowności obrotu brutto (wzrost z 6,5% do 7,8%), jak i netto (wzrost z 5,4% do 6,5%). Poprawił się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 6,8% do 7,0%), jego poziom był drugim w Polsce po województwie lubelskim. Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 81,1%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności – 91,4% (wobec odpowiednio 80,8% i 92,3% w 2013 r.).

W 2014 r. przedsiębiorstwa województwa łódzkiego zrealizowały 6,9% **nakładów inwestycyjnych** w kraju o wartości 8293,5 mln zł. Po spadkach w latach ubiegłych odnotowano wzrost nakładów o 61,1% (w kraju wzrost o 15,3%). Spośród sekcji PKD najczęściej przeznaczono na przemysł – 85,7% nakładów inwestycyjnych. Głęboki spadek nakładów odnotowano w budownictwie (o 53,8%). Natomiast w pozostałych sekcjach odnotowano istotny wzrost nakładów inwestycyjnych – największy w transporcie i gospodarce magazynowej (o 81,7%). Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (53,6%), najmniejsze – na środki transportu – 4,7% (najniższy udział w kraju).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 951,4 tys. ha (o 1,9% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 86,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	551,5	97,8	8,2	1986,1	118,4	7,3	36,0	120,8	88,2
Rzepak i rzepik	22,0	105,9	2,3	73,2	130,9	2,3	33,3	123,3	97,1
Ziemniaki ^b	35,0	91,4	12,6	1016,4	138,6	13,2	291	151,6	104,7
Buraki cukrowe	5,7	98,1	3,0	321,7	106,9	2,8	562	108,9	93,2

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Mimo ograniczenia powierzchni uprawy, w 2014 r. województwo zajmowało 1 lokatę w kraju pod względem wielkości areалу uprawy ziemniaków, a 4 lokatę – uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Zbiory ziemniaków w 2014 r. stanowiły 13,2% produkcji krajowej (1 lokata w kraju), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 7,3% (6 lokata). Uzyskane plony z 1 ha były wyższe niż przed rokiem, ale niższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem ziemniaków).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 982,9 tys. szt. (8,7% krajowego pogłowia), 446,8 tys. szt. (7,9%) i 8,9 tys. szt. (4,4%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 6,2%), bydła (o 4,5%) i owiec (o 0,9%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 102,6 szt. (w kraju 77,4 szt.), 46,7 szt. (38,9 szt.). Natomiast obsada owiec była niższa i wynosiła 0,9 szt. (1,4 szt.).

W województwie łódzkim w 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) globalnej i towarowej produkcji rolniczej, natomiast niewielki wzrost końcowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i towarowej produkcji rolniczej wyniósł po 7,4%, a końcowej – 7,1%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 5,6% wyższa niż średnia w kraju.

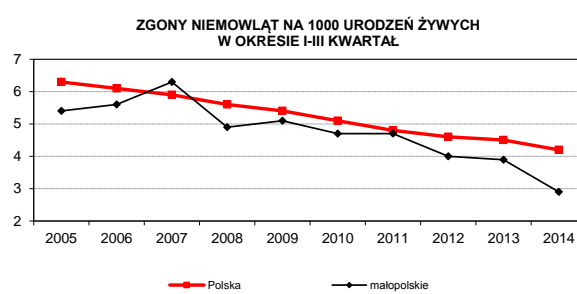
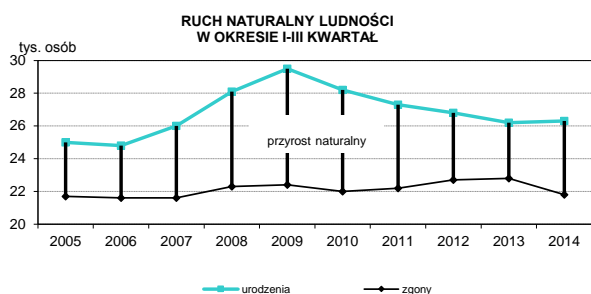
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Podregiony	-	5
Powiaty	-	19
Miasta na prawach powiatu	-	3
Miasta ogółem	-	61
Gminy	-	182

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014r.)	15,2 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	3,4 mln mieszkańców
	12 lokata		4 lokata
	4,9% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 221 osób na 1 km ² (2 lokata)

W województwie małopolskim od wielu lat obserwuje się wzrost liczby **ludności** (według stanu w końcu września). Korzystne trendy demograficzne utrzymały się także w okresie I-III kwartał 2014 r. Na dodatni przyrost rzeczywisty, który w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł 2,7 (3 lokata) – wpłynął przyrost naturalny oraz saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Współczynnik przyrostu naturalnego wzrósł z 1,3‰ do 1,8‰, a saldo migracji na 1000 ludności pozostało na poziomie sprzed roku i wyniosło 0,9. W okresie trzech kwartałów 2014 r. liczba urodzeń żywych była zbliżona do analogicznego okresu 2013 r., a liczba zgonów – spadła o 4,5%. Współczynnik urodzeń żywych nie zmienił się w skali roku i wyniósł 10,4‰, a zgonów – obniżył się o 0,5 pkt do poziomu 8,6‰ i był najniższy w kraju (obok województwa podkarpackiego i pomorskiego). Współczynnik zgonów niemowląt ponownie należał do najlepszych w kraju i wyniósł 2,9‰ (wobec 4,2‰ średnio w kraju).

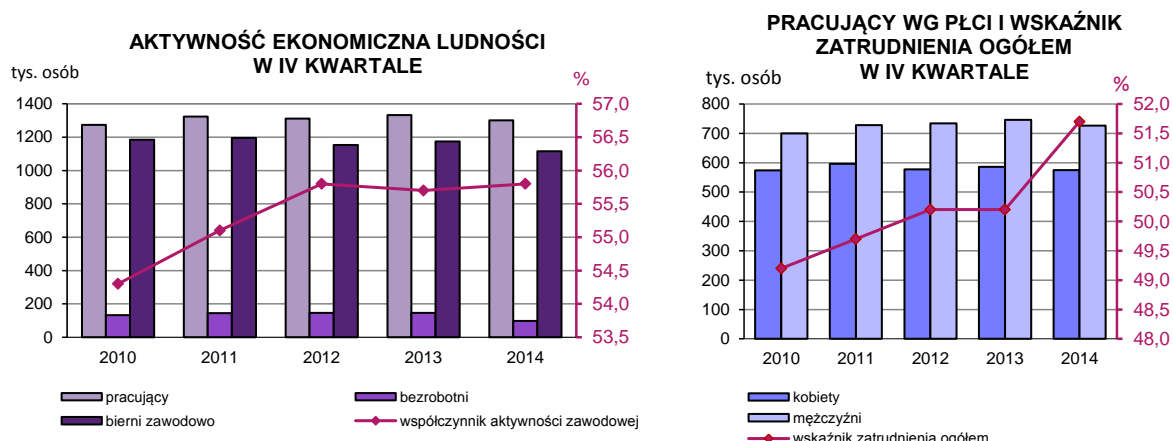

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie małopolskim wyniosła 1400 tys. i była o 5,3% mniejsza niż przed rokiem.

Współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,6% (nieznaczny spadek o 0,1 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju – 56,3%.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1301 tys. i zmniejszyła się o 2,3% w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. Spadła liczba pracujących mężczyzn oraz kobiet (odpowiednio o 2,7% i 1,9%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 51,7% i w skali roku wzrósł o 1,5 p.pkt.; bardziej w mieście (o 1,7 p. proc. do 52,2%), w mniejszym stopniu na wsi (o 1,2 p. proc. do 51,2%).

Liczba osób **bezrobotnych** w województwie małopolskim ukształtowała się na poziomie 98 tys. i w ujęciu rocznym spadła o 32,9%. Spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano wśród kobiet (o 33,8%), oraz wśród mężczyzn (o 31,9%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 24,5% wszystkich bezrobotnych (wobec średniej krajowej 21,8%) i w odniesieniu do ubiegłego roku zmniejszył się o 5,6 p. proc. (w kraju spadek o 2,0 p. proc.).

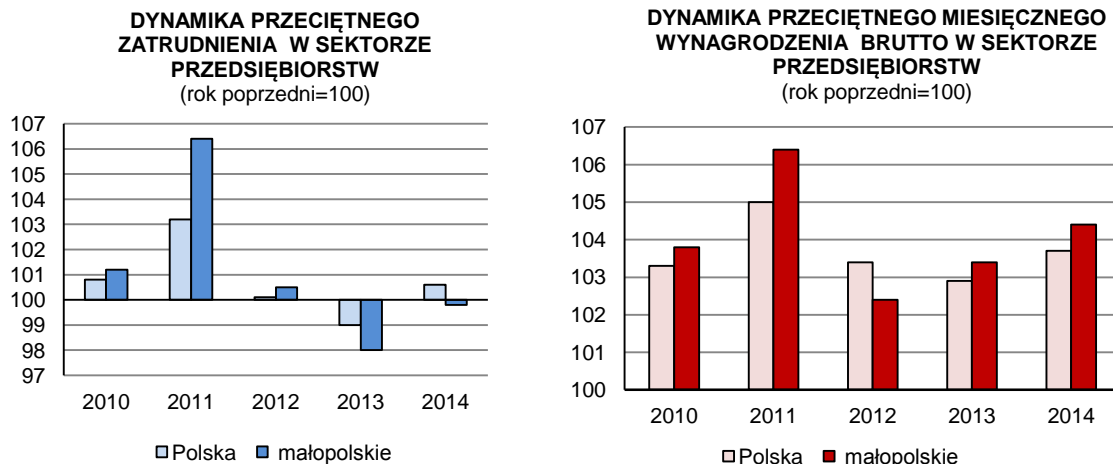
W IV kwartale 2014 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 7,0% i w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku spadła o 2,9 p. proc. Wskaźnik ten w mieście oraz na wsi osiągnął, podobnie jak w województwie, wartość 7,0%, przy czym stopa bezrobocia w mieście spadła o 3,0 p. proc., a na wsi o 2,8 p. proc. Odnotowano spadek stopy bezrobocia zarówno wśród kobiet (o 3,4 p. proc. do 7,8%), jak i mężczyzn (o 2,5 p. proc. do 6,3%).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1116 tys. osób, co stanowiło 44,4% ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z ubiegłym rokiem ich liczba spadła o 5,0%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności powyżej 15 roku życia o 5,2%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w IV kwartale 2014 r. wynosiła 993 osoby bierne zawodowo i bezrobotne (992 przed rokiem).

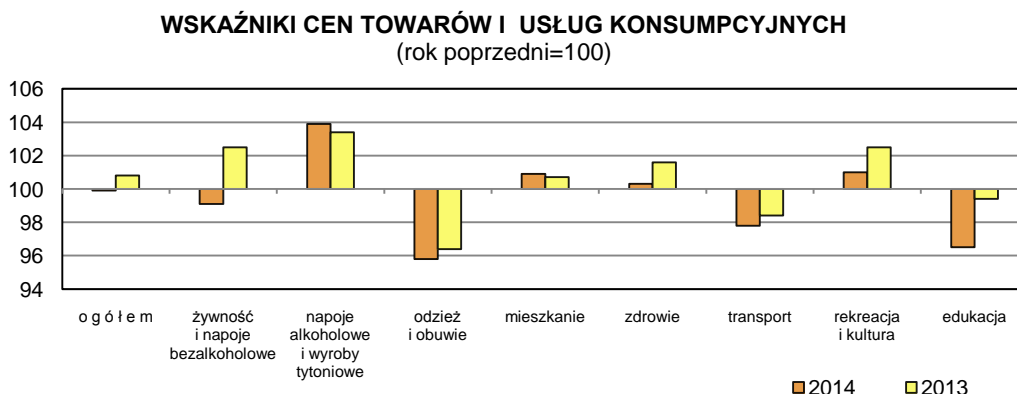
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniosło 431,1 tys. osób i było niższe o 0,2% w porównaniu do 2013 r. (w kraju wzrost o 0,6%), a **przeciętne**

miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w skali roku o 4,4% i ukształtowało się na poziomie 3662 zł (o 8,0% mniej niż średnio w kraju).

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1883 zł (o 5,4% mniej niż średnio w kraju), a rolników indywidualnych 1107 zł (o 3,3% mniej od średniej krajowej).

W 2014 r. **cenę towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie małopolskim spadły w skali roku o 0,1% (wobec wzrostu 0,8% w 2013 r.). Niższe były ceny odzieży i obuwia (o 4,2%), towarów i usług w zakresie edukacji (3,5%) oraz transportu (o 2,2%). Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych był na podobnym poziomie jak średnio w kraju i wyniósł 0,9%. W większym stopniu niż przeciętnie wzrosły natomiast ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,9%, wobec 3,7%) oraz artykułów i usług związanych ze zdrowiem (0,3%, wobec 0,2%). Wzrost cen towarów i usługi w zakresie rekreacji i kultury (podobnie jak średnio w kraju) wyniósł – 1,0%.

Województwo małopolskie w 2014 r. wytworzyło 6,6% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 8,6% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano niewielki wzrost z produkcji sprzedanej przemysłu (o 0,1% wobec wzrostu w kraju o 3,3%) oraz

wzrost powyżej średniej krajowej produkcji sprzedanej budownictwa (o 7,6%, wobec 7,0% w kraju).

W 2014 r. w województwie małopolskim **oddano do użytkowania** 15,6 tys. **mieszkań**, co stanowiło 10,9% mieszkań oddanych w kraju. W porównaniu z 2013 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 0,9% (w kraju spadek o 1,3%). W porównaniu z 2013 r. zwiększyła się liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 7,0%), natomiast zmniejszyła się liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 0,4%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była większa niż średnia w kraju i wynosiła 102,1 m² (wobec 100,8 m² w Polsce).

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa małopolskiego w 2014 r. były korzystniejsze od uzyskanych rok wcześniej. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe poprawiły się. Odnotowano polepszenie wskaźnika poziomu kosztów z 95,1% do 94,9%. Wyższy był wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,9% do 5,1%), netto (z 4,2% do 4,5%), oraz wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,5% do 4,7%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 83,4%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 84,3% (wobec odpowiednio 80,5% i 79,8% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa małopolskiego wyniosły 7637,1 mln zł, co stanowiło 6,4% wartości krajowej. W skali roku odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych o 13,8% (w kraju wzrost o 15,3%). Według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (73,4% ogółu nakładów poniesionych w województwie). We wszystkich sekcjach odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych z wyjątkiem budownictwa gdzie wystąpił spadek. Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 47,3%, a nakłady na budynki i budowle – 45,6% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe w województwie.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 532,5 tys. ha (o 2,3% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 81,9% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	194,3	103,2	2,9	694,6	119,1	2,5	35,8	115,5	87,7
Rzepak i rzepik	7,6	107,2	0,8	25,5	126,5	0,8	33,7	117,8	98,3
Ziemniaki ^b	24,7	97,8	8,9	618,3	144,0	8,0	250	147,1	89,9
Buraki cukrowe	1,2	88,7	0,6	71,1	109,5	0,6	593	123,5	98,3

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Zbiory większości ziemiopłodów rolnych w województwie w 2014 r. były większe niż przed rokiem. Zbiory ziemniaków, mimo ograniczenia powierzchni uprawy, ale przy znacznie wyższym niż przed rokiem plonowaniu, były o 44,0% większe w skali roku. Udział województwa w krajowej produkcji ziemniaków w 2014 r. wyniósł 8,0%, co lokowało województwo na 5 pozycji w kraju. Uzyskane plony z 1 ha były wyższe niż przed rokiem, ale niższe niż przeciętne w kraju.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 190,6 tys. szt. (1,7% krajowego pogłowia), 166,4 tys. szt. (2,9%) i 57,7 tys. szt. (28,6%, 1 lokata). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 2,2%), natomiast spadek – bydła (o 0,7%) i owiec (o 9,1%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: – 35,4 szt. (w kraju 77,4 szt.), 30,9 szt. (38,9 szt.). Natomiast obsada owiec była najwyższa w kraju i wynosiła 10,7 szt. (1,4 szt.).

W województwie małopolskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,3%, końcowej – 3,1% i towarowej – 2,9%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 19,3% niższa niż średnia w kraju.

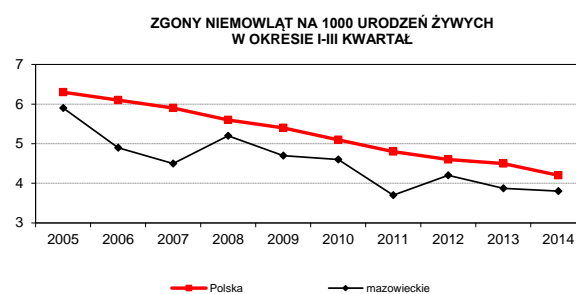
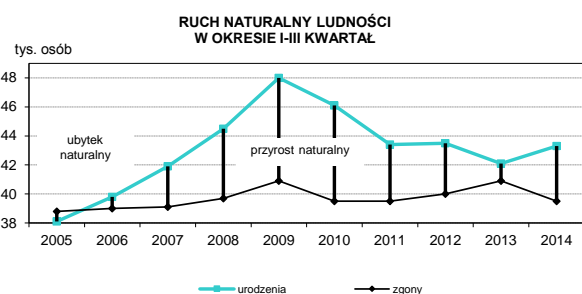
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

Podregiony	-	6
Powiaty	-	37
Miasta na prawach powiatu	-	5
Miasta ogółem	-	85
Gminy	-	314

Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2014 r.)	35,6 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2013 r.)	5,3 mln mieszkańców
	1 lokata		1 lokata
	11,4% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 150 osób na 1 km ² (3 lokata)

Mazowieckie jest województwem o największej liczbie ludności w Polsce, mieszka tu 13,8% ludności kraju. Liczba mieszkańców w okresie I-III kwartał zwiększyła się w skali roku o 0,3%, co oznacza największy (obok województwa pomorskiego) przyrost rzeczywisty. Istotnym czynnikiem przyrostu **ludności** był najwyższy w kraju napływ ludności do województwa, a współczynnik salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, pomimo niewielkiego spadku (o 0,1 pkt do poziomu 2,5‰) nadal był najwyższy w kraju. Korzystną sytuację demograficzną dodatkowo umocniła poprawa współczynnika przyrostu naturalnego – o 0,7 pkt, który w końcu września 2014 r. wyniósł 1,0‰. Wpłynął na to wzrost liczby urodzeń żywych o 3,0% przy jednoczesnym spadku liczby zgonów o 3,4%. Poprawił się w skali roku współczynnik urodzeń – o 0,3 pkt (10,6‰ wobec 9,9‰ w kraju) oraz współczynnik zgonów – o 0,4 pkt (9,9‰ wobec 9,6‰ w kraju). Współczynnik zgonów niemowląt liczony na 1000 urodzeń żywych kształtował się na poziomie 3,8 (wobec 3,9 w analogicznym okresie roku poprzedniego i 4,2– w kraju).

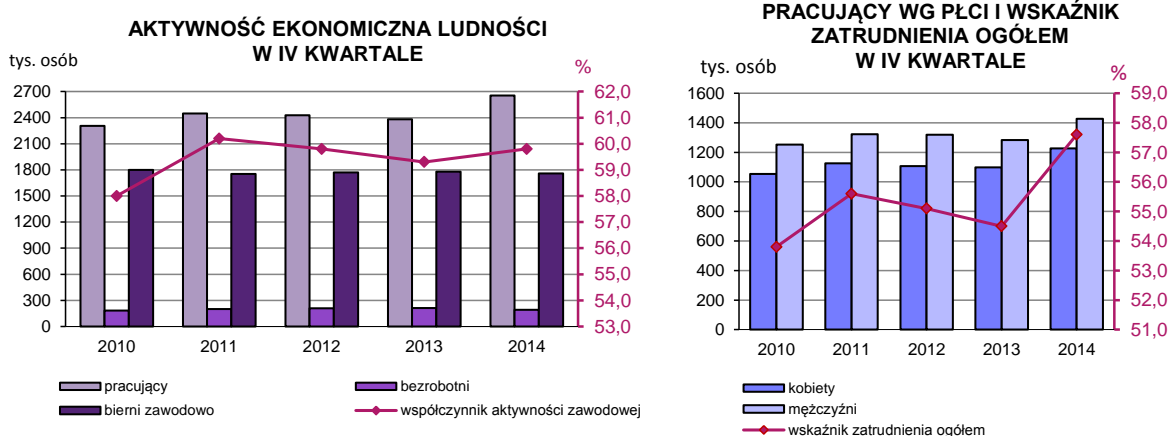

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL** w IV kwartale 2014 r. liczba osób **aktywnych zawodowo**

w województwie mazowieckim nadal była najwyższa w kraju (2843 tys.), wyższa od notowanej w roku poprzednim (o 9,6% wobec wzrostu średnio w kraju o 0,1%). **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na najwyższym poziomie w kraju i wyniósł 61,8% (wobec 56,3% w kraju) i zwiększył się w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. o 2,5 p. proc.

Mazowieckie, to województwo o największej w kraju **liczbie pracujących**. W IV kwartale 2014 r. liczba pracujących zwiększyła się w ujęciu rocznym (o 11,4%) i wyniosła 2653 tys. osób. Odnotowany wzrost liczby pracujących kobiet był większy niż mężczyzn (odpowiednio o 11,6% i o 11,2%).

Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. o 3,1 p. proc. (największy wzrost w kraju) i wyniósł 57,6%. Poprawę wskaźnika obserwowano zarówno na wsi (o 3,4 p. proc. do 55,6%), jak i w mieście (o 3,0 p. proc. do 58,7%).

W IV kwartale 2014 r. liczba **bezrobotnych** spadła w skali roku o 9,9% i wyniosła 191 tys. Zmniejszyła się liczba bezrobotnych mężczyzn (o 12,5%) oraz kobiet (o 7,0%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 16,8% wszystkich bezrobotnych w województwie (najmniejszy udział w kraju), a ich liczba zmniejszyła się w skali roku o 3,1 p. proc.

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 6,7% (wobec 8,1% w kraju), tj. spadek w skali roku o 1,5 p. proc. Wskaźnik ten był niższy w mieście niż na wsi (odpowiednio 6,3% i 7,6%), przy czym w obu wypadkach zmniejszył się o 1,5 p. proc. W województwie obserwowano spadek stopy bezrobocia wśród mężczyzn (o 1,6 p. proc. do 6,4%) oraz stopy bezrobocia kobiet o 1,2 p. pkt. do 7,1%.

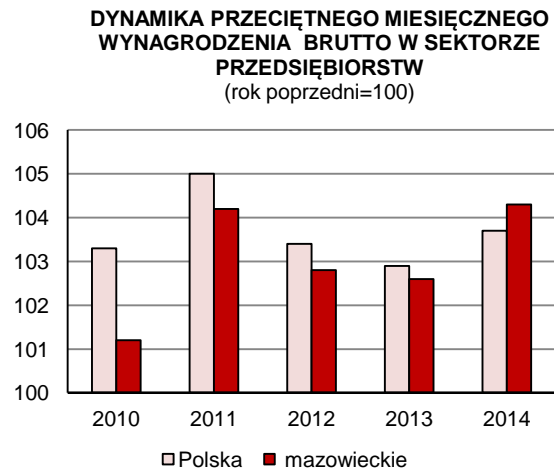
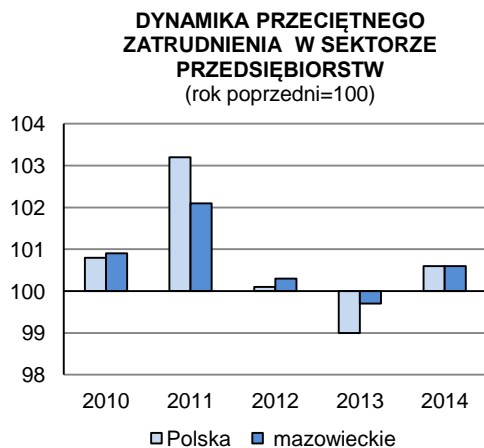
Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 1760 tys. osób, co stanowiło 38,2% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat (najniższy udział w kraju). Liczba biernych zawodowo w województwie, w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. obniżyła się o 1,1%, przy wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 5,3%.

Poprawiła się **relacja osób niepracujących do pracujących**. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 735 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (najmniej

w kraju), wobec 836 w analogicznym okresie roku poprzedniego.

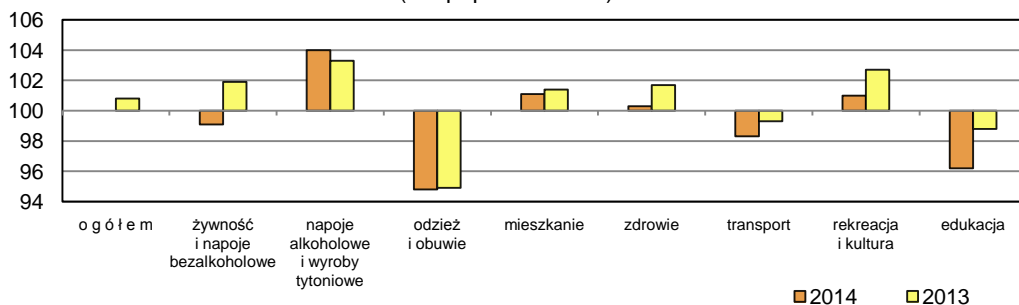
W 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** sektorze przedsiębiorstw województwa mazowieckiego wyniosło 1335,0 tys. osób (najwięcej w Polsce – 24,1%) i było, podobnie jak średnio w kraju, o 0,6% wyższe niż w roku poprzednim. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w większym stopniu niż średnio w kraju (o 4,3% wobec 3,7%) i utrzymywało się na najwyższym poziomie wynoszącym – 4845 zł (tj. 121,7% przeciętnego wynagrodzenia w Polsce).

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta brutto** z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1912 zł (wobec 1991 średnio w kraju), a rolników indywidualnych wyniosła 1107 zł i była najniższa w kraju – 96,7% średniej w krajowej.

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie mazowieckim kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego przed rokiem (wobec wzrostu 0,8% w 2013 r.). W większym stopniu niż przeciętnie wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 4,0%, wobec 3,7%). Ceny towarów i usług w zakresie mieszkania oraz związanych z rekreacją i kulturą wzrosły (podobnie jak średnio w kraju) odpowiednio o 1,1% i 1,0%. Niższe natomiast w skali roku były ceny odzieży i obuwia (o 5,2%), towarów i usług w zakresie edukacji (o 3,8%) oraz w zakresie transportu (o 1,7%). Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych był na podobnym poziomie, jak średnio w kraju i wyniósł – 0,9%.

WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
(rok poprzedni=100)

Przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie mazowieckim wytworzyły w 2014 r. 21,1% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (1 lokata) oraz 30,0% produkcji sprzedanej **budownictwa** (1 lokata). Wielkość produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym utrzymała się na poziomie roku poprzedniego, natomiast wzrost produkcji sprzedanej budownictwa wyniósł 10,1% (po najgłębszym w kraju spadku w 2013 r.).

W porównaniu z 2013 r. obserwowano lepsze efekty budownictwa mieszkaniowego. Liczba **oddanych do użytkowania mieszkań** wzrosła w skali roku o 5,0% (wobec spadku 1,3% w kraju) do 30,7 tys., co stanowiło 21,4% mieszkań oddanych w kraju (1 lokata). W 2014 r. zwiększyła się liczba mieszkań oddanych w budownictwie spółdzielczym (o 33,7%) oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 13,3%). Spadek dotyczył natomiast mieszkań indywidualnych, których oddano o 10,7% mniej niż w 2013 r. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 91,5 m² i była o 9,3 m² mniejsza od średniej w kraju.

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa mazowieckiego w 2013 r. były słabsze od uzyskanych w roku poprzednim. Większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych pogorszyła się. Zaobserwowano spadek wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 3,9% do 3,6%) oraz netto (z 3,3% do 3,0%). Pogorszył się również wskaźnik poziomu kosztów – z 96,1% do 96,4%. Natomiast wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów poprawił się (z 3,5% do 4,0%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 79,8%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wyniósł 75,4% (wobec odpowiednio 76,4% i 83,7% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach były o 15,9% wyższe niż w roku poprzednim (w kraju wzrost o 15,3%) i wyniosły 41345,5 mln zł (1 lokata), co stanowiło 34,5% nakładów inwestycyjnych w kraju. W strukturze nakładów województwa według sekcji PKD udział przemysłu wynosił 40,7% – najmniej w kraju (średnio 61,7%), natomiast na transport i gospodarkę magazynową przeznaczono 31,2% – najwięcej w kraju (średnio 14,0%). Nakłady na budynki i budowle stanowiły 44,6%, a na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 40,1% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1868,5 tys. ha (o 0,6% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 86,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	812,8	100,7	12,1	2610,6	113,9	9,6	32,1	113,0	78,7
Rzepak i rzepik	39,1	87,2	4,2	123,8	110,8	3,8	31,6	126,9	92,1
Ziemniaki ^b	34,4	75,0	12,4	848,2	90,6	11,0	246	120,6	88,5
Buraki cukrowe	8,0	81,9	4,2	493,2	82,0	4,3	616	100,2	102,2

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

W 2014 r. województwo mazowieckie zajmowało 2 lokatę w kraju pod względem areалу uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków. Udział województwa w krajowej produkcji ziemniaków w 2014 r. wyniósł – 11,0% (3 lokata), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 9,6% (3 lokata), buraków cukrowych – 4,3% (8 lokata) oraz rzepaku i rzepiku – 3,8% (10 lokata w kraju). Uzyskane plony z 1 ha były wyższe niż przed rokiem, ale niższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem buraków cukrowych).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło – odpowiednio: 946,1 tys. szt. (8,4% krajowego pogłowia), 1044,0 tys. szt. (18,5%, 1 lokata) i 5,7 tys. szt. (2,8%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (0,3%) oraz bydła (2,1%), obserwowano natomiast spadek populacji owiec (10,6%). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła – 50,2 szt., a owiec – najniższa (0,3 szt.), wobec odpowiednio: 77,4 szt. i 1,4 szt. w kraju. Obsada bydła (2 lokata po województwie podlaskim) wyniosła 55,4 szt. (wobec 38,9 szt. w kraju).

W województwie mazowieckim w 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 16,3%, końcowej – 17,3% i towarowej – 16,8%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 33,1% wyższa od średniej w kraju (2 lokata po województwie wielkopolskim).

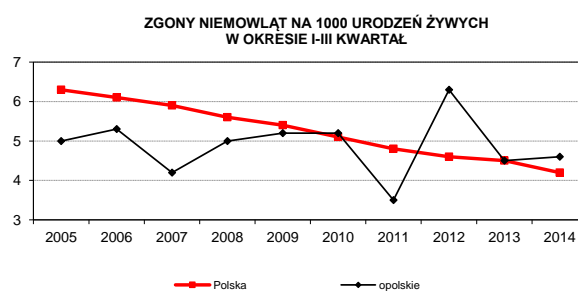
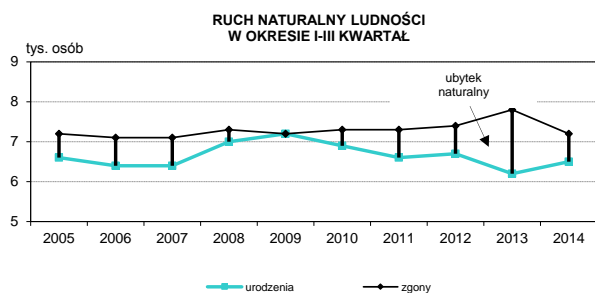
WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Podregiony	-	2
Powiaty	-	11
Miasta na prawach powiatu	-	1
Miasta ogółem	-	35
Gminy	-	71

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	9,4 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	1,0 mln mieszkańców
	16 lokata		16 lokata
	3,0% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 107 osób na 1 km ² (11 lokata)

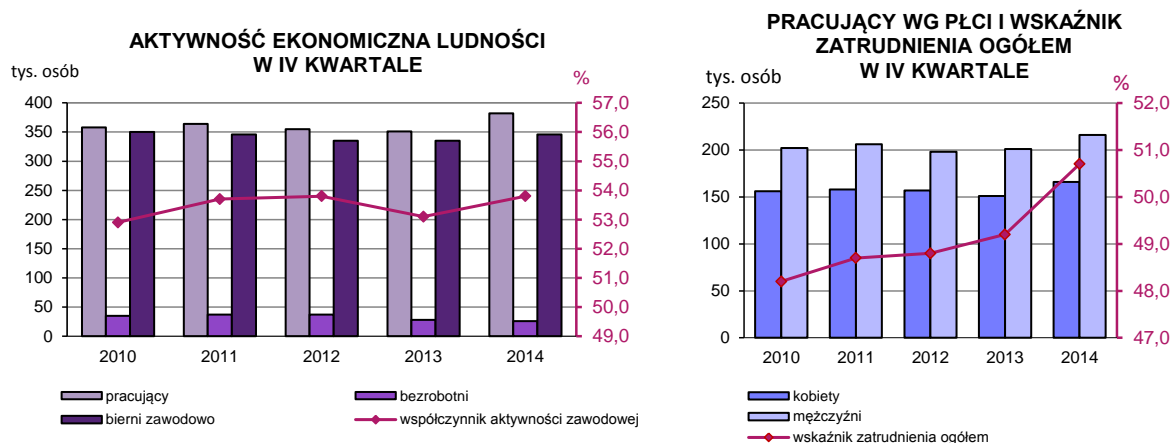
W województwie opolskim w okresie I-III kwartał 2014 r. – pomimo poprawy bardzo słabych współczynników demograficznych z analogicznego okresu 2013 r. – nadal utrzymują się niekorzystne trendy demograficzne. W końcu września 2014 r. liczba **ludności** województwa zmniejszyła się w skali roku o 4,0 tys., tj. o 0,4%. Mimo wzrostu liczby urodzeń żywych o 4,7% i spadku liczby zgonów o 6,9%, województwo, tak jak w latach poprzednich, notowało ubytek naturalny ludności, przy czym w końcu września 2014 r. wyniósł on 0,7 tys. osób, podczas gdy w analogicznym okresie 2013 r. ubytek naturalny był ponad 2-krotnie wyższy (1,5 tys. osób). W przeliczeniu na 1000 ludności oznaczało to poprawę współczynnika przyrostu naturalnego z minus 2,0‰ do minus 0,9‰. Współczynnik urodzeń – od lat najniższy w kraju – wyniósł 8,7‰ (8,2‰ rok wcześniej), a zgonów – podobnie jak średnio w kraju – 9,6‰ (wobec 10,3‰ w końcu września 2013 r.). Ogólne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ukształtowało się na poziomie minus 2,4, wobec minus 3,6 w roku poprzednim. Współczynnik zgonów niemowląt nieznacznie wzrósł w skali roku o 0,1 pkt do poziomu 4,6 – przewyższając średnią dla kraju (4,2).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie opolskim wyniosła 407 tys. i była o 7,4% większa niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie niższym niż średnio w kraju i wyniósł 54,1% (wzrost o 1,0 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.).

Liczba osób **pracujących** w województwie opolskim wyniosła 382 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zwiększyła się o 8,8%. Wzrosła zarówno liczba pracujących kobiet (o 9,9%), jak i mężczyzn (o 7,5%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 50,7% i był o 1,5 p. proc. wyższy niż przed rokiem; odnotowano wzrost wskaźnika w mieście (o 1,7 p. proc. do 50,4%) oraz na wsi (o 1,2 p. proc. do 51,2%).

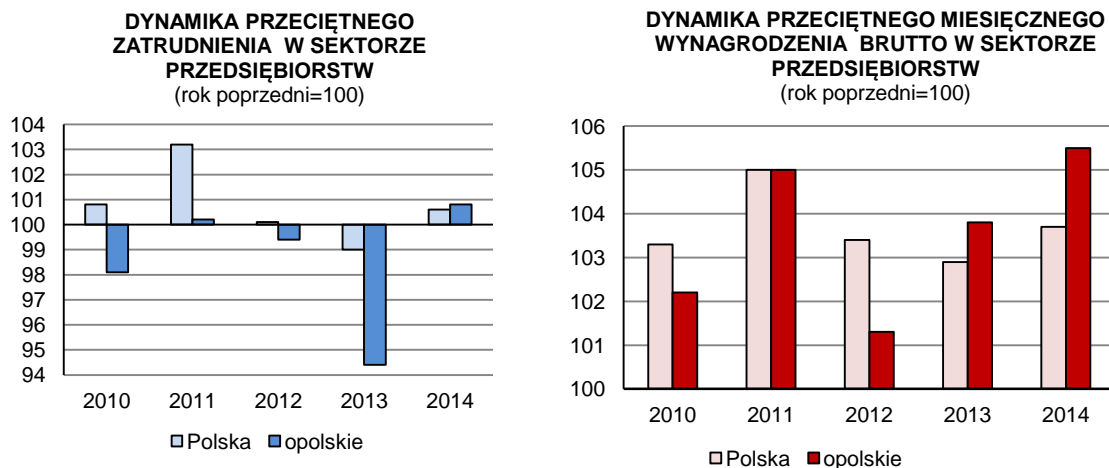
W IV kwartale 2014 r. liczba osób **bezrobotnych** wyniosła 26 tys. osób i w stosunku do stanu sprzed roku województwo odnotowało spadek o 7,1%. Zmniejszyła się liczba bezrobotnych mężczyzn i bezrobotnych kobiet (odpowiednio o 7,7% i 6,7%).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. była najniższa w kraju (6,4% wobec 8,1%) i w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zmniejszyła się o 1,0 p. proc. Wskaźnik ten był niższy na wsi (5,9%) niż w mieście (6,4%), przy czym na wsi spadł o 1,2 p. proc., a w mieście – o 1,3 p. proc. Odnotowano spadek stopy bezrobocia kobiet (o 1,3 p. proc. do 7,8%) i mężczyzn (o 0,8 p. proc. do 5,3%).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 346 tys. osób, co stanowiło 45,9% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. W skali roku ich liczba wzrosła o 3,3%, przy wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 5,5%.

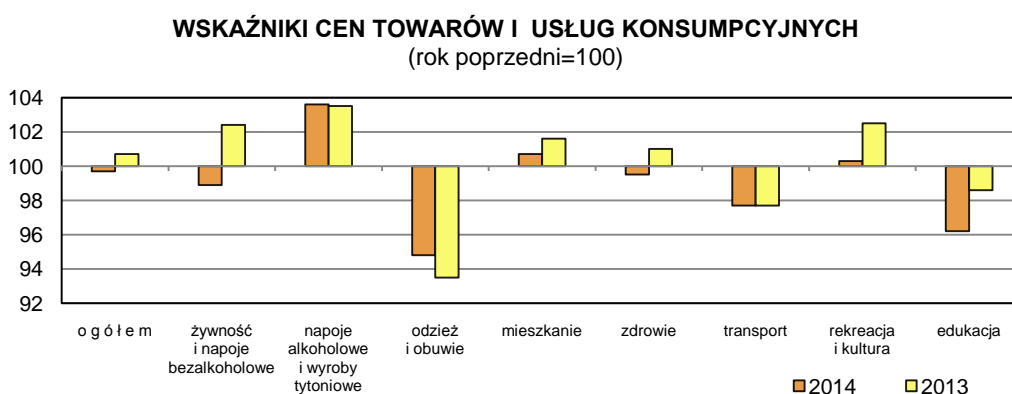
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w skali roku – w IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadają 974 osoby bierne zawodowo i bezrobotne (1034 przed rokiem).

W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** w województwie opolskim wyniosło 91,6 tys. osób i było o 0,8% wyższe niż w 2013 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wzrosło o 5,5% (największy wzrost w kraju) i ukształtowało się na poziomie 3534 zł. Stanowiło 88,8% średniej krajowej.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1888 zł (o 5,2% mniej niż średnio w kraju), a rolników indywidualnych 1210 zł (o 5,7% więcej niż średnia krajowa).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie opolskim spadły w skali roku o 0,3% (wobec wzrostu 0,7% w 2013 r.). Niższe były m.in. ceny odzieży i obuwia (o 5,2%), towarów i usług w zakresie edukacji (3,8%), transportu (o 2,3%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,1%). Wzrosły natomiast m.in. ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,6%) oraz towarów i usług w zakresie mieszkania (o 0,7%).

Województwo opolskie w 2014 r. wytworzyło 1,9% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (najmniej w kraju po podlaskim) i 1,7% produkcji sprzedanej **budownictwa** (najmniej w kraju po lubuskim). W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 3,8%) jak i produkcji sprzedanej budownictwa (21,4% – największy w kraju – gdzie wzrost wyniósł 7,0%).

W 2014 r. w województwie opolskim **oddano do użytkowania** 1,9 tys. **mieszkań** (najmniej w kraju). W porównaniu z 2013 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 11,5%. Zwiększyła się liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 40,3%), spadła natomiast liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 3,1%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 125,4 m² (1 lokata) i była o 24,6 m² większa niż przeciętnie w kraju.

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa opolskiego w 2014 r. były lepsze od notowanych w 2013 r. Korzystniejsze były podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Województwo odnotowało polepszenie wskaźnika poziomu kosztów (z 96,6% do 96,2%). Poprawił się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 3,6% do 4,0%) oraz wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 3,4% do 3,8%) i netto (z 2,7% do 3,0%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 78,0% (najmniej w kraju), a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 85,1% (wobec odpowiednio 76,6% i 85,4% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** przedsiębiorstw województwa opolskiego wyniosły 1248,2 mln zł, a ich udział (1,0%) był jednym z najniższych w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano spadek nakładów – o 3,1% (wobec wzrostu o 15,3% w kraju). Według sekcji PKD nakłady na przemysł stanowiły 84,4% nakładów inwestycyjnych poniesionych w województwie. W przemyśle nakłady inwestycyjne zmniejszyły się o 7,4% w porównaniu z 2013 r., natomiast w pozostałych sekcjach odnotowano wzrost – największy w budownictwie (o 134,6%). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 53,2% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 484,3 tys. ha (o 6,9% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 95,0% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	262,8	90,9	3,9	1521,2	108,3	5,6	57,9	119,1	141,9
Rzepak i rzepik	75,7	89,8	8,0	283,9	100,0	8,8	37,5	111,3	109,3
Ziemniaki ^b	6,5	86,8	2,3	243,2	127,4	3,2	376	146,9	135,3
Buraki cukrowe	12,9	90,6	6,7	899,1	113,7	7,8	699	125,5	115,9

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Udział województwa w 2014 r. w krajowej produkcji rzepaku i rzepiku wyniósł 8,8% (6 lokata w kraju), buraków cukrowych – 7,8% (5 lokata), zbóż podstawowych z mieszkankami

zbożowymi – 5,6% (9 lokata), ziemniaków – 3,2% (11 lokata). Województwo opolskie w 2014r. uzyskało najwyższe w kraju plony z 1 ha: zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (57,9 dt), rzepaku i rzepiku (37,5 dt), ziemniaków (376 dt) oraz buraków cukrowych (699 dt). Uzyskane plony z 1 ha były wyższe niż przed rokiem.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 419,4 tys. szt. (3,7% krajowego pogłowia), 109,2 tys. szt. (1,9%) i 2,1 tys. szt. (1,0%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 4,3%), natomiast spadek – bydła (o 0,8%) i owiec (o 30,1%, najgłębszy spadek w kraju). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła 86,2 szt. (w kraju 77,4 szt.). Natomiast obsada bydła i owiec była znacznie niższa i wynosiła odpowiednio 22,5 szt. (38,9 szt.) i 0,4 szt. (1,4 szt.).

W województwie opolskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) globalnej i towarowej produkcji rolniczej, a wzrost końcowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i towarowej produkcji rolniczej wyniósł po 3,5%, a końcowej – 3,4%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 5,0% niższa od średniej w kraju.

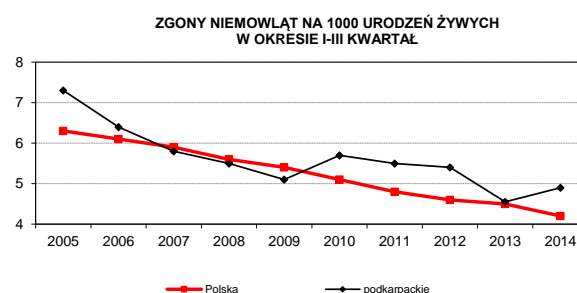
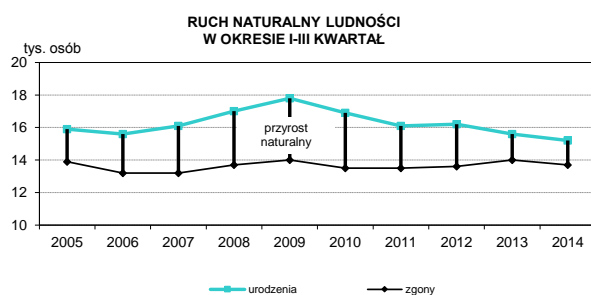
WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

Podregiony	-	4
Powiaty	-	21
Miasta na prawach powiatu	-	4
Miasta ogółem	-	50
Gminy	-	160

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	17,8 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	2,1 mln mieszkańców
	11 lokata		9 lokata
	5,7% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 119 osób na 1 km ² (7 lokata)

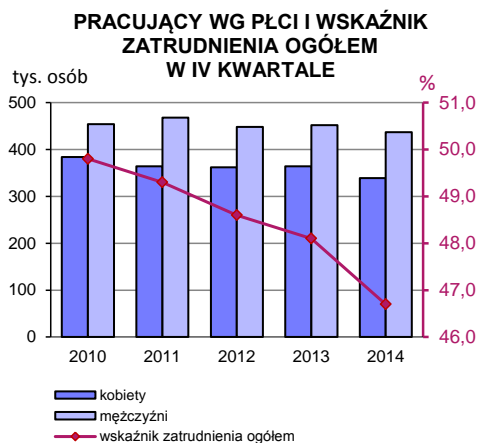
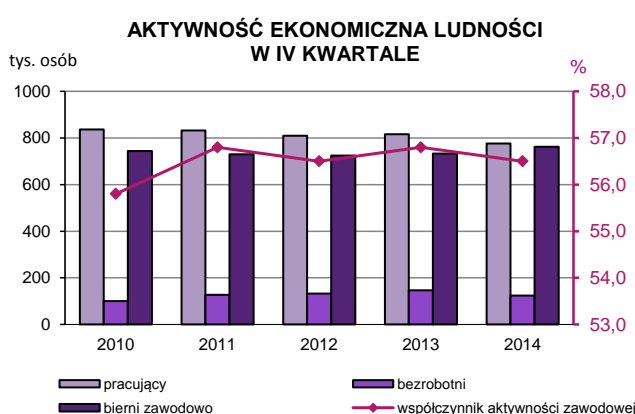
W okresie I-III kwartał 2014 r. liczba **ludności** województwa podkarpackiego pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego. Nie zmienił się współczynnik przyrostu naturalnego, który wyniósł 1,0‰, poprawił się natomiast współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności (z minus 1,5‰ do minus 1,1‰). W porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. liczba urodzeń żywych była niższa o 2,3%; współczynnik urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności pogorszył się z 9,8‰ do 9,5‰. W wyniku spadku liczby zgonów o 2,2%, poprawił się z kolei współczynnik zgonów – z 8,8‰ do 8,6‰. Liczba zgonów niemowląt w przeliczeniu na 1000 urodzeń żywych w ujęciu rocznym wzrosła z 4,6‰ do 4,9‰ (średnia w kraju 4,2‰).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w województwie podkarpackim w IV kwartale 2014 r. wyniosła 900 tys. i była o 6,5% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie 54,1% (spadek o 2,7 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju – 56,3%.

Liczba osób **pracujących** w województwie wyniosła 776 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zmniejszyła się o 4,9%. W skali roku liczba pracujących kobiet spadła o 6,9%, a mężczyzn o 3,3%. Kobiety stanowiły 43,7% ogółu pracujących.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 46,7% i był o 1,4 p. proc. niższy niż w analogicznym okresie 2013 r., przy czym na wsi obniżył się o 2,3 p. proc. do 46,5%, a w mieście –0,5 p. proc. do 46,9%.

W IV kwartale 2013 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 124 tys. i w ujęciu rocznym spadła o 15,1%. Liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 17,3%, a kobiet – o 12,3%. Udział osób w wieku poniżej 25 lat wyniósł 25,0% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju), a w skali roku ich udział zmniejszył się o 3,1 p. proc. (wobec przeciętnego spadku w kraju o 2,0 p. proc.).

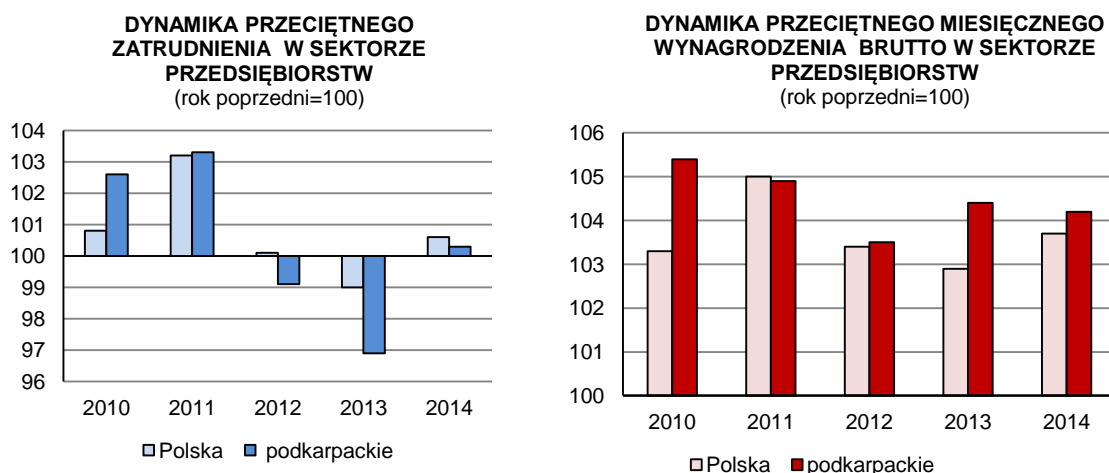
Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. była najwyższa w kraju i wyniosła 13,8% (spadek o 1,4 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2013 r.). Wskaźnik ten był wyższy w mieście (14,0%) niż na wsi (13,6%), przy czym w mieście w skali roku zmniejszył się o 1,6 p. proc. 6, a na wsi – o 1,3 p. proc. Stopa bezrobocia mężczyzn ukształtowała się na poziomie 13,3% i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. spadła o 1,9 p. proc.; kobiet – 14,4%, spadek o 0,8 p. proc.

Liczba osób **biernych zawodowo** w województwie wynosiła 762 tys., co stanowiło 45,8% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. ich liczba zwiększyła się o 4,0%, przy spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 1,9%.

Relacja osób niepracujących do pracujących pogorszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadały 1142 osoby bierne zawodowo i bezrobotne, wobec 1077 przed rokiem.

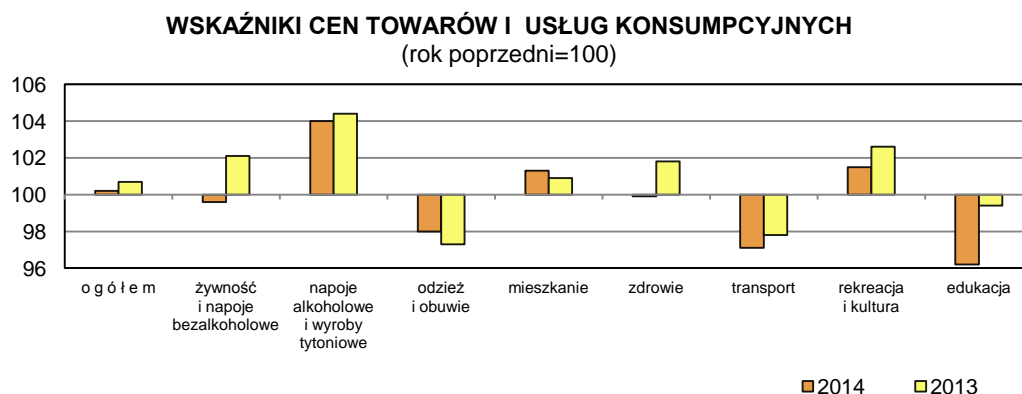
W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 224,0 tys. osób i było o 0,3% wyższe niż w 2013 r. (w kraju wzrost o 0,6%). **Przeciętne miesięczne**

wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 3281 zł (82,4% średniego wynagrodzenia w kraju, najmniej po województwie warmińsko-mazurskim) i w skali roku wzrosło o 4,2%.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie była najniższa w kraju i wyniosła 1660 zł (83,4% średniej krajowej), a rolników indywidualnych – 1115 zł (o 2,6% mniej od średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie podkarpackim były wyższe o 0,2% (wobec 0,7% w 2013 r.). W większym stopniu niż przeciętnie wzrosły ceny napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 4,0%, wobec 3,7%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (1,5%, wobec 1,0%) oraz związanych z mieszkaniem (1,3%, wobec 1,1%). Niższe natomiast w skali roku obserwowano ceny towarów i usług w zakresie edukacji (o 3,8%), transportu (o 2,9%), odzieży i obuwia (o 2,0%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,4%).

Województwo podkarpackie w 2014 r. wytworzyło 3,2% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 3,6% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu o 0,3% wobec wzrostu 2,2% średnio w kraju. Natomiast

produkcja sprzedana budownictwa wzrosła w stopniu większym niż przeciętnie w kraju (7,5% wobec 7,0%).

W 2014 r. w województwie **oddano do użytkowania** 6,4 tys. **mieszkań**, co stanowiło 4,5% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2013 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 3,9%, wobec spadku o 1,3% średnio w kraju. Wzrosła liczba mieszkań spółdzielczych (o 21,8%) oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 19,4%), natomiast w niewielkim stopniu spadła w budownictwie indywidualnym (o 0,1%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 116,6 m² (wobec 100,8 m² w kraju).

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw województwa podkarpackiego w 2014 r. były znacznie słabsze od notowanych w 2013 r. Odnotowano najgłębsze w kraju spadki większości podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Wystąpiło pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów (z 93,6% do 95,1%), wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 6,4% do 4,9%) i netto (z 5,8% do 4,4%). Obniżył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,0% do 4,6%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 81,9%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 90,3% (wobec 78,9% i 89,7% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa wyniosły 2668,1 mln zł, co stanowiło 2,2% nakładów w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano niewielki wzrost nakładów o 0,6% (wobec wzrostu w kraju o 15,3%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (77,6% ogółu nakładów w województwie). Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (57,1%).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 561,6 tys. ha (o 0,5% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 82,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	210,3	106,6	3,1	716,5	121,5	2,6	34,1	114,0	83,6
Rzepak i rzepik	20,6	89,3	2,2	57,8	120,4	1,8	28,1	135,1	81,9
Ziemniaki ^b	26,4	102,4	9,5	766,2	156,3	10,0	290	152,6	104,3
Buraki cukrowe	4,5	118,0	2,3	246,2	115,8	2,1	553	98,2	91,7

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Pod względem wielkości areалу uprawy ziemniaków oraz ich produkcji w 2014 r. województwo zajmowało 4 lokatę w kraju. W porównaniu z 2013 r. odnotowano największy w kraju wzrost zbiorów ziemniaków (56,3%). Uzyskane plony ziemniaków z 1 ha były wyższe niż przed rokiem (z wyjątkiem buraków cukrowych), ale niższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem ziemniaków).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 176,1 tys. szt. (1,6% krajowego pogłowia), 89,1 tys. szt. (1,6%) i 13,1 tys. szt. (6,5%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 3,4%) i owiec (o 1,4%), natomiast spadek bydła (o 3,7%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio 30,6 szt. (w kraju 77,4 szt.) i 15,5 szt. (38,9 szt.), natomiast owiec była wyższa (2,3 szt. wobec 1,4 szt.) i lokowała województwo na 3 pozycji w kraju.

W województwie podkarpackim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 2,5%, końcowej – 2,2% i towarowej – 2,1%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na najniższym poziomie w kraju (56,2% średniej krajowej).

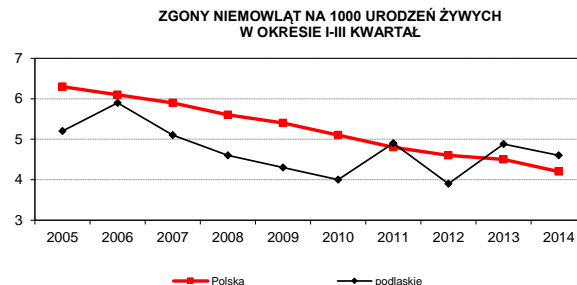
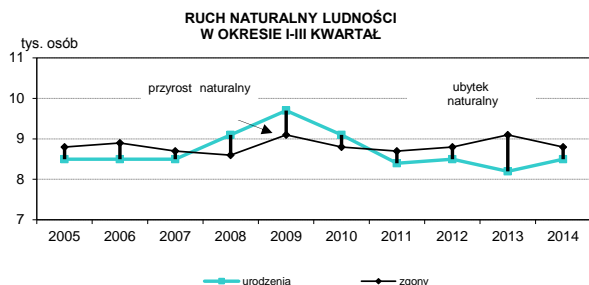
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Podregiony	-	3
Powiaty	-	14
Miasta na prawach powiatu	-	3
Miasta ogółem	-	40
Gminy	-	118

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	20,2 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	1,2 mln mieszkańców
	6 lokata		14 lokata
	6,5% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 59 osób na 1 km ² (16 lokata)

Podlaskie pod względem liczby mieszkańców należy do jednych z mniejszych regionów, który zamieszkuje 3,1% **ludności** kraju. W okresie I-III kwartał 2014 r. w województwie obserwowano spadek liczby ludności w ujęciu rocznym o 2,8 tys. osób. Duży wpływ na niekorzystną sytuację demograficzną ma odpływ ludności z województwa, który od lat utrzymuje się na wysokim poziomie, na co wskazuje ogólne saldo migracji na pobyt stały (minus 1,9 wobec minus 2,2 w roku poprzednim). Większa liczba urodzeń (o 3,7%) przy spadku liczby zgonów (o 3,6%) wpłynęła na poprawę współczynnika przyrostu naturalnego; w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł minus 0,3 wobec minus 1,0 w końcu września 2013 r. Współczynnik urodzeń żywych wzrósł z 9,1‰ do 9,5‰, współczynnik zgonów spadł z 10,2‰ do 9,8‰. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych, pomimo spadku o 0,3 pkt, nadal przewyższała przeciętną dla kraju i wyniosła 4,6 (4,2 w kraju).

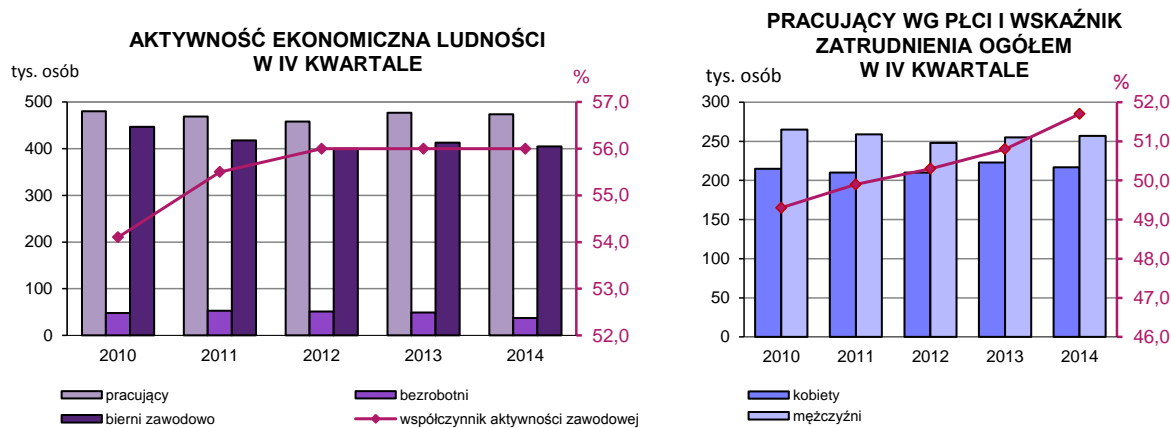

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w podlaskim wyniosła 511 tys. i była o 2,9% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik**

aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,8% i w odniesieniu do IV kwartału 2013 r. zmniejszył się o 0,2 p. proc.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 474 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zmniejszyła się o 0,6%. Spadła liczba pracujących kobiet (o 2,7%), liczba pracujących mężczyzn zwiększyła się o 0,8%.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 51,7% i był o 0,9 p. proc. wyższy niż przed rokiem. Wzrost wskaźnika obserwowano w mieście (o 1,5 p. proc.), natomiast na wsi utrzymał się na poziomie roku poprzedniego i wyniósł 51,7%.

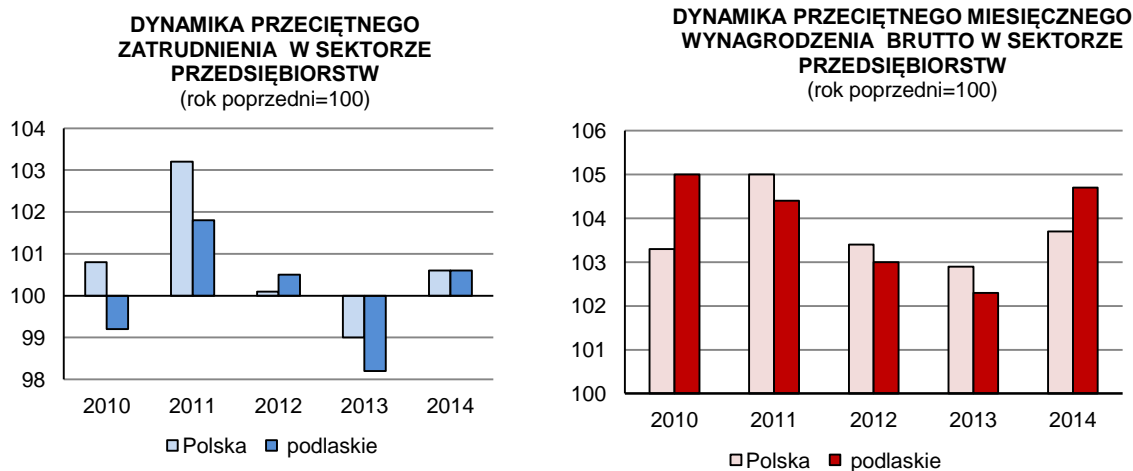
W IV kwartale 2014 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 37 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 24,5%. Spadła zarówno liczba bezrobotnych mężczyzn (o 25,9%), jak i liczba bezrobotnych kobiet (o 22,7%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 21,6% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w odniesieniu do analogicznego okresu 2013 r. ich udział spadł o 0,8 p. proc. (wobec spadku w kraju o 2,0 p. proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 7,2% i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. spadła o 2,1 p. proc. Stopa bezrobocia na wsi ukształtowała się na poziomie 6,1% i była najniższa w kraju (spadek o 0,1 p. proc.), a w mieście wyniosła 7,9% (spadek o 3,3 p. proc.). Stopy bezrobocia mężczyzn i kobiet ukształtowały się na zbliżonym poziomie – odpowiednio 7,2% i 7,3%. W ujęciu rocznym bardziej obniżyła się stopa bezrobocia mężczyzn (o 2,4 p. proc.) niż kobiet (o 1,7 p. proc.).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 405 tys. osób, co stanowiło 44,2% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. ich liczba zmniejszyła się o 1,9%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 2,4%.

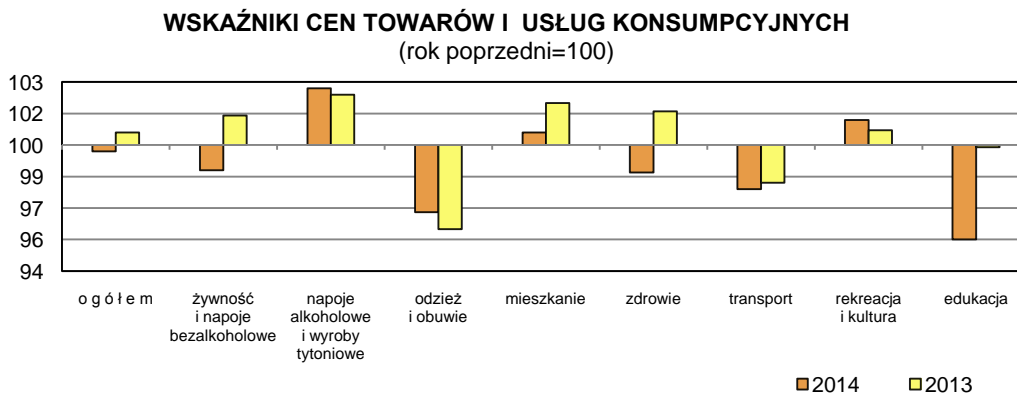
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadają 932 osoby bierne zawodowo i bezrobotne (969 przed rokiem).

W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 97,9 tys. osób i (podobnie jak średnio w kraju) było o 0,6% wyższe niż w 2013 r. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 3338 zł i mimo wzrostu w skali roku o 4,7% (wobec wzrostu 3,7% w Polsce) stanowiło 83,9% średniej krajowej.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta brutto** z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1744 zł, a rolników indywidualnych 1112 zł (odpowiednio 87,6% i 97,2% średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie podlaskim spadły w skali roku o 0,3% (wobec wzrostu 0,6% w 2013 r.). Niższe były ceny towarów i usług w zakresie edukacji (4,5%), odzieży i obuwia (o 3,2%), towarów i usług w zakresie transportu (o 2,1%), artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 1,3%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,2%). Wzrosły natomiast m.in. ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 2,7%) oraz towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 1,2%, wobec 1,0% średnio w kraju).

W 2014 r. przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wytworzyły 1,8% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** (najmniej w kraju) i 2,8% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 5,2%) oraz produkcji sprzedanej budownictwa (o 14,4%, najwięcej w kraju po województwie opolskim i pomorskim).

W 2014 r. liczba **mieszkań oddanych do użytkowania** województwa podlaskiego wyniosła 4,2 tys., co stanowiło 2,9% ogółu mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2013 r. wystąpił niewielki wzrost liczby mieszkań (o 0,4%). Wzrosła liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 11,6%), spadła natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 13,4%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w podlaskim wynosiła 106,1m² i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 6,1 m².

Badane przedsiębiorstwa województwa podlaskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały korzystniejsze **wyniki finansowe**. Lepsze były podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, chociaż w porównaniu z innymi województwami były jednymi z najslabszych w kraju. Odnotowano nieco korzystniejszy wskaźnik poziomu kosztów – spadek z 96,8% do 96,7%. Poprawił się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 2,8% do 3,4%), wskaźnik rentowności obrotu netto (z 2,5% do 2,8%) oraz brutto (z 3,2% do 3,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 85,9% (najwięcej w kraju), a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 91,2% (wobec odpowiednio 84,2% i 92,5% w 2013 r.).

Nakłady inwestycyjne w badanych przedsiębiorstwach województwa podlaskiego w 2014 r. wyniosły 1124,3 mln zł, co stanowiło 0,9% nakładów w kraju. Udział województwa w krajowych nakładach inwestycyjnych był najniższy w kraju. W ujęciu rocznym odnotowano wzrost nakładów o 12,3% (wobec wzrostu w kraju o 15,3%). Według sekcji PKD, udział nakładów na przemysł stanowił 86,5% nakładów inwestycyjnych poniesionych w województwie. W badanych przedsiębiorstwach przeważały nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia, które stanowiły 51,6% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1071,6 tys. ha (o 0,7% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 84,7% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	409,6	101,0	6,1	1279,9	110,4	4,7	31,2	109,1	76,5
Rzepak i rzepik	10,4	111,7	1,1	33,3	112,6	1,0	31,9	100,9	93,0
Ziemniaki ^b	10,6	45,0	3,8	238,0	53,0	3,1	224	117,9	80,6
Buraki cukrowe	0,1	wielokrotnie	0,0	5,1	x	0,0	600	x	99,5

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Województwo podlaskie w 2014 r. zajmowało 7 lokatę w kraju pod względem areálu uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi stanowiły 4,7% produkcji krajowej, rzepaku i rzepiku – 1,0%, a ziemniaków – 3,1%. Uzyskane plony były wyższe niż przed rokiem, ale niższe niż przeciętne w kraju.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 333,1 tys. szt. (3,0% krajowego pogłowie), 938,7 tys. szt. (16,6%, 2 lokata) i 16,9 tys. szt. (8,4%, 3 lokata). W skali roku odnotowano spadek pogłowie trzody chlewnej (o 2,5%) i owiec (o 14,4%), natomiast pogłowie bydła wzrosło (o 0,8%). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła 30,9 szt. (w kraju 77,4 szt.). Natomiast obsada bydła była najwyższa w kraju (87,1 szt., wobec 38,9 szt. średnio w kraju), a obsada owiec (1,6 szt., wobec 1,4 szt.) lokowała województwo na 5 miejscu.

W województwie podlaskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 6,6%, końcowej – 6,2% i towarowej – 6,1%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 16,3% niższa od średniej w kraju.

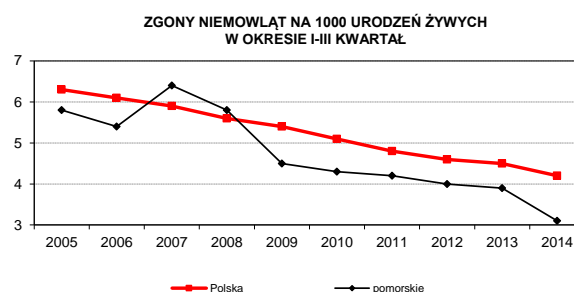
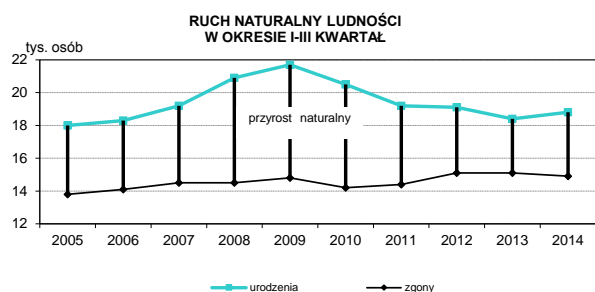
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Podregiony	-	4
Powiaty	-	16
Miasta na prawach powiatu	-	4
Miasta ogółem	-	42
Gminy	-	123

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014r.)	18,3 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	2,3 mln mieszkańców
	8 lokata		7 lokata
	5,9% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 125 osób na 1 km ² (6 lokata)

W województwie pomorskim od lat notuje się wzrost liczby **ludności**, który w okresie I-III kwartał 2014 r. wyniósł 6,5 tys. osób. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności był najwyższy w kraju i wyniósł 2,2 (wzrost o 0,3 pkt w skali roku). Poprawa współczynnika nastąpiła w wyniku wzrostu liczby urodzeń żywych (o 1,7%) przy jednoczesnym spadku liczby zgonów (o 1,5%). Współczynnik urodzeń żywych wzrósł z 10,7‰ do 10,9‰, co lokowało województwo na 1 miejscu w kraju (obok mazowieckiego), a zgonów – spadł z 8,8‰ do 8,6‰ (najniższy współczynnik w kraju obok małopolskiego i podkarpackiego). Pod względem liczby zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych pomorskie odnotowuje jeden z najkorzystniejszych wskaźników wśród województw (3,1 wobec 3,9 w roku poprzednim i 4,2 średnio w kraju), tylko w małopolskim odnotowano korzystniejszy współczynnik (2,9‰). Pomorskie jest atrakcyjnym regionem zarówno dla mieszkańców województwa, jak i dla imigrantów o czym świadczy współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały, który wyniósł 0,9‰ (wobec 0,8‰ w końcu września 2013 r. i minus 0,4‰ średnio w kraju).

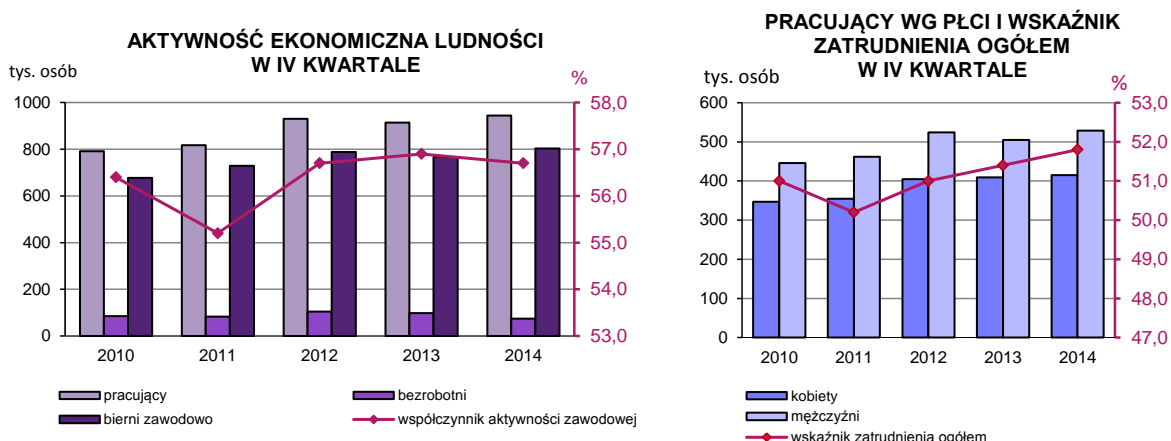

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie pomorskim wyniosła 1018 tys. i była o 0,6% większa niż przed rokiem.

Współczynnik aktywności zawodowej osiągnął wartość 55,9% (spadek o 1,0 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 944 tys. i zwiększyła się o 3,3% w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. Liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 4,8%, a liczba pracujących kobiet – o 1,5%.

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 51,8% i był o 0,4 p. proc. wyższy niż przed rokiem. Wzrost wskaźnika wystąpił na wsi (o 1,8 p. proc. do 49,9%), natomiast obniżył się w mieście (o 0,2 p. proc. do 53,0%).

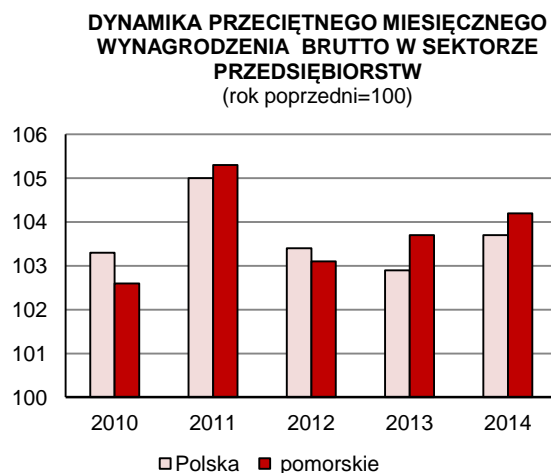
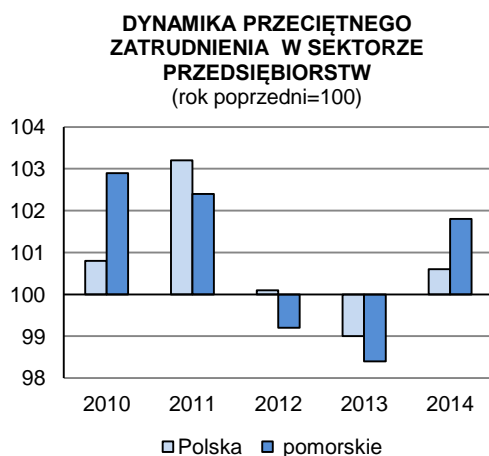
Liczba osób **bezrobotnych** w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 74 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 24,5%. Odnotowano spadek liczby bezrobotnych kobiet oraz mężczyzn – odpowiednio o 26,2% i 23,2%. Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 23,0% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w porównaniu z ubiegłym rokiem ich udział zmniejszył się o 0,5 p. proc.

W IV kwartale 2014 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 7,3% i w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku zmniejszyła się o 2,4 p. proc. Wskaźnik ten był niższy w mieście (6,2%) niż na wsi (9,2%); przy czym na wsi zmniejszył się o 3,4 p. proc., a w mieście o 1,9 p. proc. Spadek stopy bezrobocia odnotowano zarówno wśród mężczyzn (o 2,5 p. proc. do 7,5%), jak i kobiet (o 2,3 p. proc. do 7,0%).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 803 tys. osób, co stanowiło 44,1% ludności w wieku powyżej 15 lat (w kraju przeciętnie 43,7%) i w porównaniu z ubiegłym rokiem ich liczba zwiększyła się o 4,7%, przy jednoczesnym wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 2,4%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 929 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (946 przed rokiem).

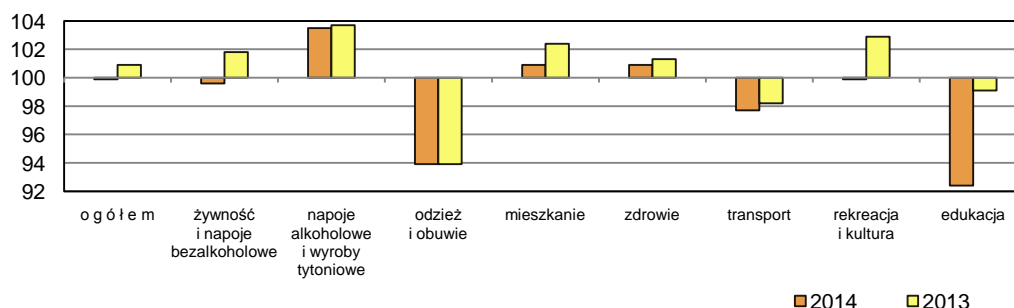
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wynosiło 282,7 tys. osób i było wyższe niż przed rokiem o 1,8% (w kraju wzrost o 0,6%), a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 3975 zł (o 0,1% niższe niż średnia w kraju) i w porównaniu z 2013 r. wzrosło o 4,2%.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie pomorskim wyniosła 1900 zł (o 4,6% mniej niż średnio w kraju), a rolników indywidualnych 1150 zł (100,5% średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie pomorskim spadły w skali roku o 0,1% (wobec wzrostu 0,9% w 2013 r.). Niższe były m.in. ceny towarów i usług w zakresie edukacji (7,6%) oraz odzieży i obuwia (o 6,1%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,4%). Spadek cen towarów i usług w zakresie transportu był najgłębszy w kraju i wyniósł 2,3%. Wzrosły natomiast m.in. ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,5%) oraz najbardziej w kraju – artykułów i usług związanych ze zdrowiem (0,9%, wobec 0,2%).

WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
(rok poprzedni=100)

W 2014 r. przedsiębiorstwa województwa pomorskiego wytworzyły 6,9% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 6,1% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 9,7% wobec

wzrostu o 3,3% w kraju) oraz produkcji sprzedana budownictwa (o 16,3%; najwięcej w kraju po województwie opolskim).

W 2014 r. w województwie pomorskim **oddano do użytkowania** 10,9 tys. **mieszkań**, co stanowiło 7,6% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2013 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania zmniejszyła się o 8,4%, (w kraju spadek o 1,3%). Spadek liczby oddanych mieszkań wystąpił w budownictwie spółdzielczym (o 31,1%), indywidualnym (o 13,1%) oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 4,0%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 94,0 m² (wobec 100,8 m² w kraju).

Badane przedsiębiorstwa województwa pomorskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały znacznie słabsze **wyniki finansowe**. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe uległy pogorszeniu, dla większości z nich wykazano najgłębsze spadki w kraju. Odnotowano pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów z 95,3% do 96,8%. Obniżył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,7% do 3,2%) oraz netto (z 4,0% do 2,8%). Wartość powyższych wskaźników była najgorsza w kraju. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów również uległ pogorszeniu (z 4,5% do 3,7%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 83,0%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 72,5% i był najniższym w kraju (wobec odpowiednio 82,7% i 71,0% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa pomorskiego wyniosły 6103,2 mln zł – 5,1% wartości krajowej. W skali roku odnotowano wzrost nakładów o 15,5% (w kraju wzrost o 15,3%). Wzrost wystąpił we wszystkich sekcjach PKD, a największy w budownictwie. Nakłady na budynki i budowle stanowiły 47,9%, a na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 34,6% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 724,6 tys. ha (o 0,1% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 88,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	367,3	97,3	5,5	1656,8	109,6	6,1	45,1	112,5	110,5
Rzepak i rzepik	82,1	105,7	8,7	300,8	161,4	9,3	36,6	152,5	106,7
Ziemniaki ^b	17,5	87,8	6,3	519,3	109,7	6,8	297	124,8	106,8
Buraki cukrowe	9,9	95,9	5,2	571,7	95,8	5,0	580	99,8	96,2

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

W 2014 r. województwo w krajowej produkcji rzepaku i rzepiku zajmowało 5 lokatę, w produkcji ziemniaków i buraków – 7 lokatę, a zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 8 lokatę. Uzyskane plony z 1 ha, z wyjątkiem buraków cukrowych, były wyższe niż przeciętne w kraju i lepsze niż przed rokiem.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 723,3 tys. szt. (6,4% krajowego pogłowia), 189,8 tys. szt. (3,4%) i 14,1 tys. szt. (7,0%, 4 lokata). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 0,8%), natomiast spadek – bydła (o 3,1%) i owiec (o 18,3%). Obsada trzody chlewnej i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była wyższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio 98,8 szt. (w kraju 77,4 szt.) i 1,9 szt. (1,4 szt.), natomiast bydła – niższa (25,9 szt., wobec 38,9 szt. średnio w kraju).

W województwie pomorskim w 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,4%, końcowej – 4,5% i towarowej – 4,6%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 10,7% niższa niż średnia w kraju.

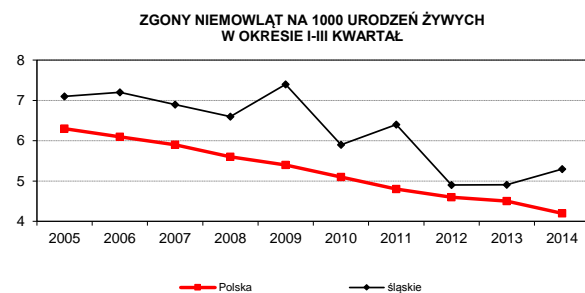
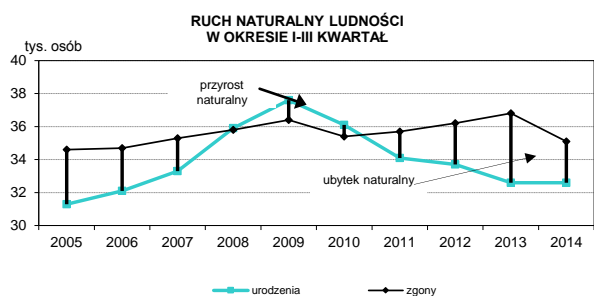
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Podregiony	-	8
Powiaty	-	17
Miasta na prawach powiatu	-	19
Miasta ogółem	-	71
Gminy	-	167

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014r.)	12,3 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	4,6 mln mieszkańców
	14 lokata		2 lokata
	3,9% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 373 osób na 1 km ² (1 lokata)

Śląskie pod względem liczby **ludności** jest drugim – po mazowieckim – województwem w kraju; mieszka tu 11,9% ogółu populacji. W okresie I-III kwartał 2014 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 12,5 tys. osób tj. o 0,3%. Pomimo poprawy bardzo słabych współczynników demograficznych notowanych w końcu września 2013 r., w województwie nadal utrzymują się niekorzystne trendy demograficzne. Na ujemny współczynnik przyrostu rzeczywistego (minus 2,3‰ wobec minus 3,4‰ w końcu września 2013 r.) wpłynęło zarówno ujemne saldo migracji na pobyt stały, jak i ubytek naturalny ludności. W okresie trzech kwartałów 2014 r. przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 ludności wyniósł minus 0,7 (wobec minus 1,2 w roku poprzednim). Nieznacznie poprawiły się współczynniki: urodzeń żywych i zgonów, które wyniosły odpowiednio 9,5‰ (wzrost o 0,1 pkt w skali roku) i 10,2‰ (spadek o 0,4 pkt). Ogólne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności, nadal było wysokie i ukształtowało się na poziomie minus 1,6, wobec minus 0,4 średnio w kraju i minus 2,2 w roku poprzednim. Śmiertelność niemowląt w województwie śląskim była wysoka, o czym świadczy najwyższy w kraju (po województwie zachodniopomorskim) współczynnik zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych, który ukształtował się na poziomie 5,3 (wobec 4,9 w roku poprzednim i 4,2 średnio w kraju).

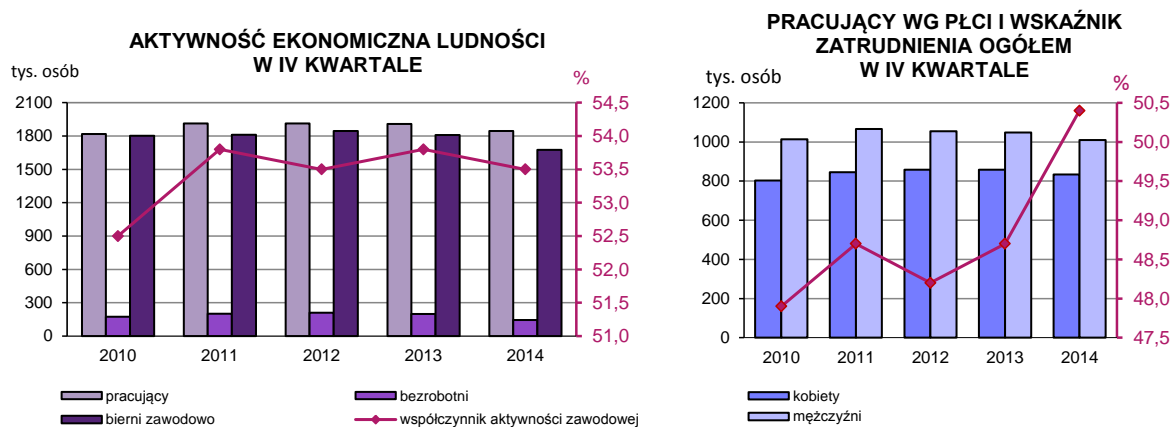

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie śląskim wyniosła 1989 tys. i była o 5,6% mniejsza niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** osiągnął wartość 54,3% (wzrost o 0,5 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1845 tys. i zmniejszyła się (o 3,3%) w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. Spadła zarówno liczba pracujących mężczyzn (o 3,7%), jak i liczba pracujących kobiet (o 2,9%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 50,4% i był o 1,7 p. proc. wyższy niż przed rokiem; wzrost wskaźnika odnotowano w mieście (o 2,5 p. proc. do 51,1%), natomiast na wsi wystąpił spadek (o 1,5 p. proc. do 47,5%).

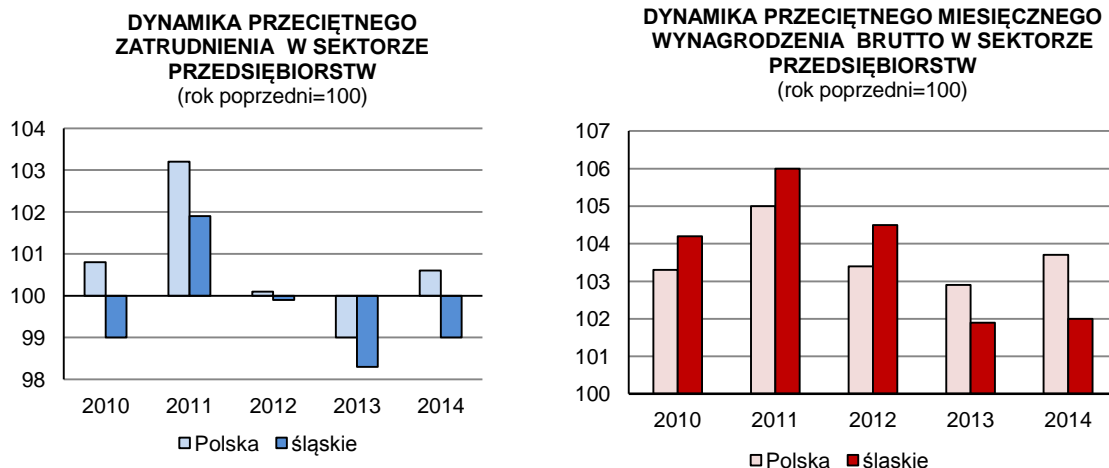
Liczba osób **bezrobotnych** w województwie śląskim ukształtowała się na poziomie 144 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 27,6%. W większym stopniu spadła liczba bezrobotnych kobiet (o 29,7%) niż mężczyzn (o 24,7%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 18,1% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w odniesieniu do IV kwartału 2013 r. ich udział zmniejszył się o 2,5 p. proc.

W IV kwartale 2014 r. **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 7,2% i w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku zmniejszyła się o 2,2 p. proc. Wskaźnik ten był niższy w mieście (7,0%) niż na wsi (8,3%), przy czym stopa bezrobocia w mieście spadła o 3,0 p. proc., a na wsi wzrosła o 0,9 p. proc. Odnotowano obniżenie stopy bezrobocia zarówno wśród kobiet (o 2,7 p. proc. do 7,8%), jak i mężczyzn (o 1,8 p. proc. do 6,7%).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1675 tys. osób, co stanowiło 45,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z ubiegłym rokiem ich liczba zmniejszyła się o 7,4%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 6,5%.

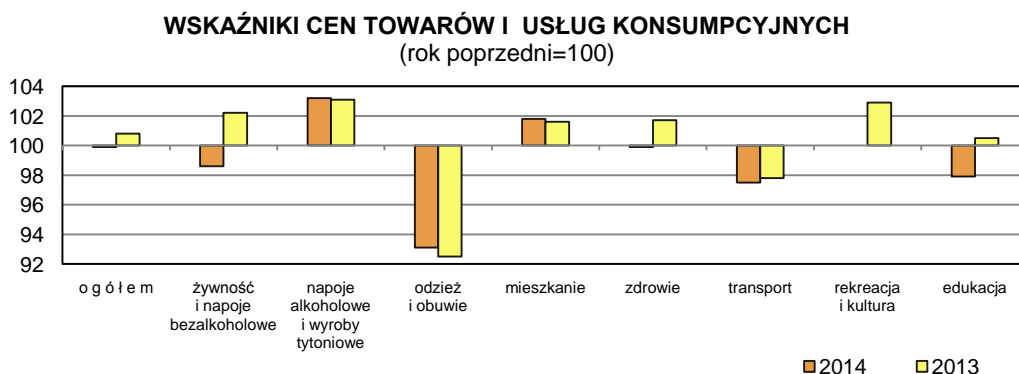
Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących zmniejszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 986 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (1052 przed rokiem).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wynosiło 726,1 tys. osób i było niższe niż przed rokiem o 1,0% (w kraju wzrost o 0,6%), a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** ukształtowało się na poziomie 4236 zł (o 6,4% wyższe niż średnio w kraju) i w porównaniu z 2013 r. wzrosło o 2,0%.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie śląskim wyniosła 2366 zł i była najwyższa w Polsce przekraczając, jako jedyne województwo, średnią krajową o 18,8%. Emerytura i renta brutto rolników indywidualnych również była najwyższa w kraju – wynosiła 1384 zł i była o 20,9% wyższa niż średnia krajowa.

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie śląskim spadły w skali roku o 0,1% (wobec wzrostu 0,8% w 2013 r.). Niższe były m.in. ceny odzieży i obuwia (o 6,9%), towarów i usług w zakresie transportu (o 2,5%), edukacji (2,1%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,4%). Wzrosły natomiast ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,2%) oraz najbardziej w kraju – towarów i usług w zakresie mieszkania (1,8%, wobec 1,1%).

Województwo śląskie w 2014 r. wytworzyło 15,8% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 11,3% produkcji sprzedanej **budownictwa** (w obu przypadkach 2 lokata w kraju). W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 1,1%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 3,2%) lecz kształtowały się one poniżej średniej krajowej.

W 2014 r. w województwie śląskim **oddano do użytkowania** 9,8 tys. **mieszkań**, co stanowiło 6,8% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2013 r. wystąpił spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 6,1% (w kraju spadek o 1,3%). Zmniejszyła się liczba oddanych mieszkań spółdzielczych oraz indywidualnych, natomiast zwiększyła się liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była jedną z największych w kraju i wyniosła 120,9 m² (wobec 100,8 m² w Polsce).

Badanie **wyników finansowych** przedsiębiorstw województwa śląskiego w 2014 r. wykazało, że większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z rokiem poprzednim. Wskaźnik poziomu kosztów utrzymał się na poziomie sprzed roku (96,2%), podobnie jak wskaźnik rentowności obrotu brutto (3,8%). Nieznacznie wzrósł wskaźnik rentowności obrotu netto (z 3,3% do 3,4%) oraz poprawił się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 3,1% do 3,4%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 80,6%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 80,5% (wobec odpowiednio 79,5% i 88,2% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach województwa śląskiego wyniosły 12931,1 mln zł, co stanowiło 10,8% wartości krajowej (2 lokata). W skali roku odnotowano niewielki wzrost nakładów o 1,6% (w kraju wzrost o 15,3%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (78,9% ogółu nakładów poniesionych w województwie). Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia - 50,7%, na budynki i budowle przeznaczono 40,7% nakładów.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 360,9 tys. ha (o 2,3% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 87,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	186,8	100,8	2,8	761,4	119,9	2,8	40,8	119,0	100,0
Rzepak i rzepik	21,1	94,5	2,2	70,1	111,0	2,2	33,2	117,3	96,8
Ziemniaki ^b	7,6	88,9	2,7	226,7	146,9	2,9	300	165,7	107,9
Buraki cukrowe	1,7	97,5	0,9	107,9	109,6	0,9	630	112,3	104,5

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Udział województwa w krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2014 r. wyniósł 2,8%, ziemniaków – 2,9%, rzepaku i rzepiku – 2,2%, buraków cukrowych – 0,9%. Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem rzepaku i rzepiku).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 249,0 tys. szt. (2,2% krajowego pogłowia), 116,5 tys. szt. (2,1%) i 9,6 tys. szt. (4,8%). W skali roku odnotowano spadek pogłowia trzody chlewnej (o 2,6%) i owiec (o 12,8%), natomiast wzrost bydła (o 0,9%). Obsada trzody chlewnej i bydła w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio 68,0 szt. (w kraju 77,4 szt.) i 31,8 szt. (38,9 szt.), natomiast owiec była prawie 2-krotnie wyższa (2,6 szt. wobec 1,4 szt.) i lokowała województwo na 2 pozycji w kraju.

W województwie śląskim w 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej wyniósł po 2,8%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 5,6% wyższa niż średnia w kraju.

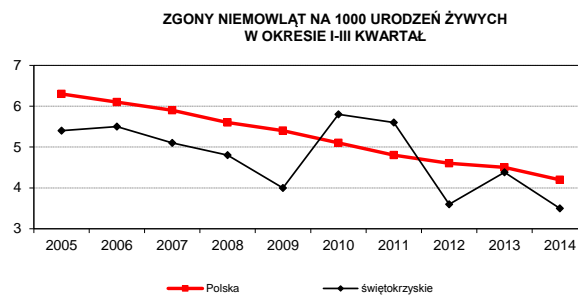
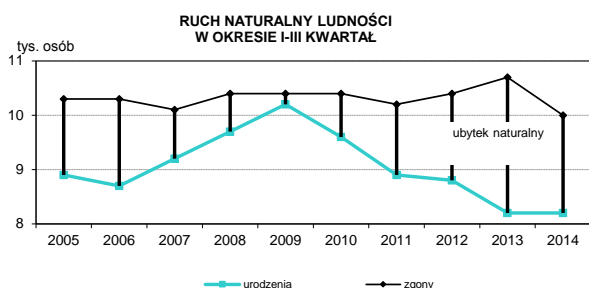
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Podregiony	-	2
Powiaty	-	13
Miasta na prawach powiatu	-	1
Miasta ogółem	-	31
Gminy	-	102

Powierzchnia (stan w dniu 31 XII 2014 r.)	11,7 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31 XII 2013 r.)	1,3 mln mieszkańców
	15 lokata		13 lokata
	3,7% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 108 osób na 1 km ² (10 lokata)

W województwie świętokrzyskim, w okresie I-III kwartał 2014 r., tak jak w latach poprzednich notuje się kolejny ubytek liczby **ludności**, który w analizowanym okresie wyniósł 4,7 tys. osób, tj. spadek o 0,4%. W równej mierze przyczynił się do tego zarówno ubytek migracyjny, jak i ubytek naturalny ludności. Współczynnik przyrostu naturalnego – mimo wzrostu w skali roku o 0,7 pkt – był najniższy w kraju (po województwie łódzkim) i wyniósł minus 1,9‰, a współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ukształtował się na poziomie równym minus 2,0‰ (wobec minus 2,4‰ w roku poprzednim). Pod względem liczby urodzeń żywych na 1000 ludności, świętokrzyskie (obok opolskiego) zajmuje ostatnie miejsce wśród województw (8,7 wobec 8,6 w roku poprzednim i 9,9 średnio w kraju), a liczba zgonów na 1000 urodzeń żywych – pomimo poprawy w skali roku o 0,7 pkt – wyniosła w końcu września 10,5 i plasuje województwo na 15 miejscu w kraju. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych spadła z 4,4 do 3,5 i była niższa niż przeciętnie o 0,7 pkt.

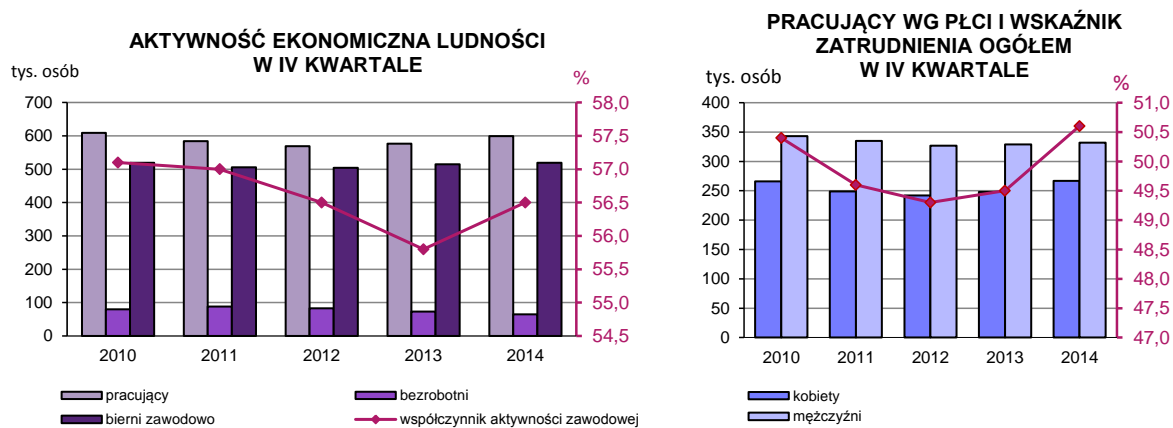

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2014 r. wyniosła 664 tys. osób i była o 2,2% wyższa od notowanej w roku

poprzednim. **Współczynnik aktywności zawodowej** zwiększył się w odniesieniu do IV kwartału 2013 r. o 0,3 p. proc. (wobec wzrostu w kraju o 0,2 p. proc.) i wyniósł 56,1% wobec 56,3% w kraju.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 599 tys. i w porównaniu z analogicznym okresem 2013 r. wzrosła o 3,8%. Odnotowano większy wzrost liczby pracujących kobiet niż mężczyzn (odpowiednio o 7,7% i o 0,9%).

Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. (o 1,1 p. proc.) i wyniósł 50,6%. Wzrost wskaźnika obserwowano na wsi (o 2,2 p. proc. do 53,5%), natomiast w mieście zmniejszył się z 47,8% do 47,4%.

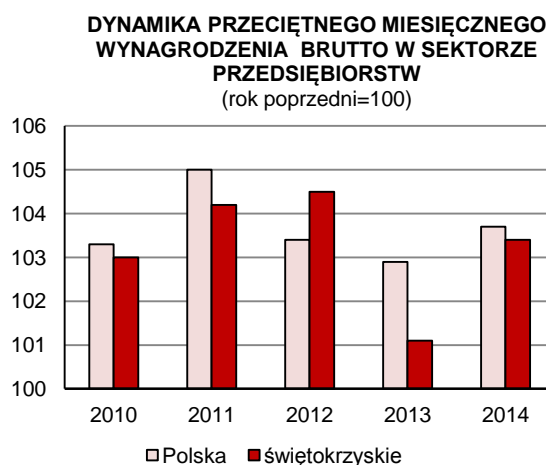
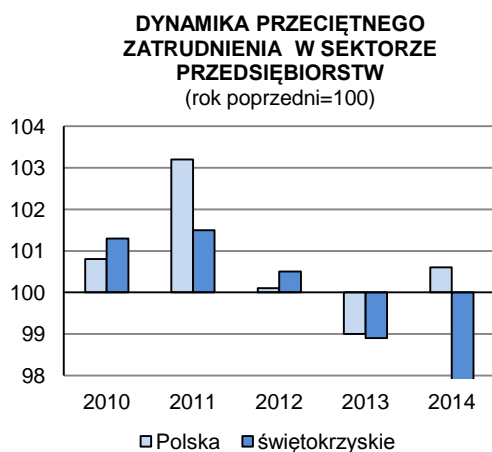
W IV kwartale 2014 r. liczba **bezrobotnych** województwa ukształtowała się na poziomie 65 tys. i była o 11,0% niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spadła liczba bezrobotnych kobiet (o 36,1%), natomiast wzrosła mężczyzn (o 10,8%). Odsetek osób bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat wyniósł 24,6% wszystkich bezrobotnych w województwie, tj. wzrost w skali roku o 1,3 p. proc. (wobec spadku o 1,9 p. proc. w kraju).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. była wyższa niż przeciętnie (9,8% wobec 8,1%), ale niższa od notowanej w roku poprzednim (o 1,4 p. proc.). Wskaźnik ten na wsi wyniósł 9,1%; dla miast natomiast ukształtował się na wyższym poziomie – 10,7% i w obu przypadkach był wyższy niż przeciętnie w kraju. W województwie odnotowano spadek stopy bezrobocia wśród kobiet (o 4,8 p. proc. do 7,9%) oraz wzrost – wśród mężczyzn (o 0,9 p. proc. do 11,0%).

Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 519 tys. osób, co stanowiło 43,9% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat. Liczba biernych zawodowo w województwie w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. wzrosła o 0,8%, przy wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 1,5%.

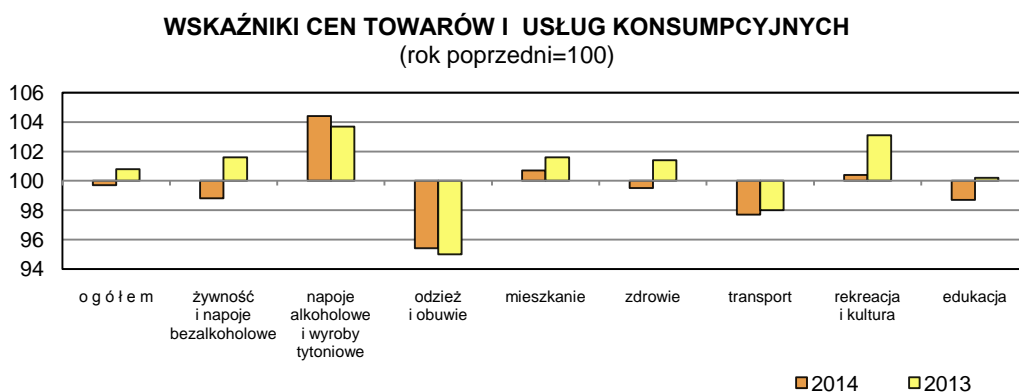
Poprawiła się **relacja osób niepracujących do pracujących**, w IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 975 osób biernych zawodowo i bezrobotnych, wobec 1019 w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W sektorze przedsiębiorstw **przeciętne zatrudnienie** w 2014 r. wyniosło 113,0 tys. osób, i było o 2,4% niższe niż w roku poprzednim (najgłębszy spadek w kraju, wobec wzrostu o 0,6% średnio w Polsce). **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wzrosło o 3,4% (wobec wzrostu o 3,7% w Polsce) i ukształtowało się na poziomie 3303 zł (o 17,0% poniżej przeciętnego wynagrodzenia w kraju).

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 1732 zł, a rolników indywidualnych – 1118 zł (odpowiednio 87,0% i 97,7% średniej w kraju).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie świętokrzyskim spadły w skali roku o 0,3% (wobec wzrostu 0,8% w 2013 r.). Niższe były ceny odzieży i obuwia (o 4,6%), towarów i usług w zakresie transportu (o 2,3%), edukacji (o 1,3%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,2%). Więcej niż przeciętnie w kraju wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 4,4%, wobec 3,7%).

W 2014 r. przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego wytworzyły 2,0% (14 lokata) krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz 2,7% (12 lokata) produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu, jak i produkcji sprzedanej budownictwa.

W porównaniu z 2013 r. obserwowano lepsze efekty budownictwa mieszkaniowego. Liczba **oddanych do użytkowania mieszkań** wzrosła w skali roku o 23,2% (wobec spadku 1,3% w kraju) do 3,5 tys., co stanowiło 2,5% mieszkań oddanych w kraju. Zwiększyła się zarówno liczba mieszkań oddanych w budownictwie indywidualnym (wzrost o 0,7% do 2,4 tys.), jak i przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (wzrost o 16,2% do 0,5 tys.). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wyniosła 102,9 m² i była o 2,1 m² większa od średniej w kraju.

Badane przedsiębiorstwa województwa świętokrzyskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały znacznie korzystniejsze **wyniki finansowe**. Województwo odnotowało polepszenie wskaźnika poziomu kosztów (z 97,4% do 96,2%). Poprawił się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 2,6% do 3,8%) i netto (z 2,2% do 3,4%) oraz wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 2,5% do 3,2%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 81,4%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wyniósł 83,5% (wobec odpowiednio 79,3% i 78,5% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w badanych przedsiębiorstwach były o 4,5% wyższe niż w roku poprzednim (wobec wzrostu przeciętnie o 15,3%) i wyniosły 1561,0 mln zł, co stanowiło 1,3% nakładów w kraju. Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 51,6%, a na budynki i budowle – 41,2% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 480,9 tys. ha (o 1,5% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 85,9% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	232,6	98,7	3,5	771,4	115,0	2,8	33,2	116,9	81,4
Rzepak i rzepik	8,4	89,5	0,9	25,3	111,6	0,8	30,3	124,7	88,3
Ziemniaki ^b	15,3	90,6	5,5	424,7	149,3	5,5	278	164,5	100,0
Buraki cukrowe	4,5	101,0	2,3	258,4	111,2	2,2	581	110,2	96,4

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Udział województwa świętokrzyskiego w 2014 r. w krajowej produkcji ziemniaków wyniósł 5,5% (9 lokata), buraków cukrowych – 2,2% (10 lokata), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 2,8% (12 lokata) oraz rzepaku i rzepiku – 0,8% (16 lokata). Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem, natomiast (z wyjątkiem ziemniaków) niższe niż przeciętne w kraju.

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło – odpowiednio: 232,6 tys. szt. (2,1% krajowego pogłowia), 153,9 tys. szt. (2,7%) i 3,6 tys. szt. (1,8%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (6,3%) i owiec (26,0% – największy w kraju) oraz spadek pogłowia bydła (2,4%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio 48,0 szt., 31,8 szt. i 0,7 szt. (wobec w kraju odpowiednio: 77,4 szt., 38,9 szt. i 1,4 szt.).

W województwie świętokrzyskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej i końcowej produkcji rolniczej wyniósł po 3,2%, a towarowej – 2,9%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była o 6,8% niższa niż średnia w kraju.

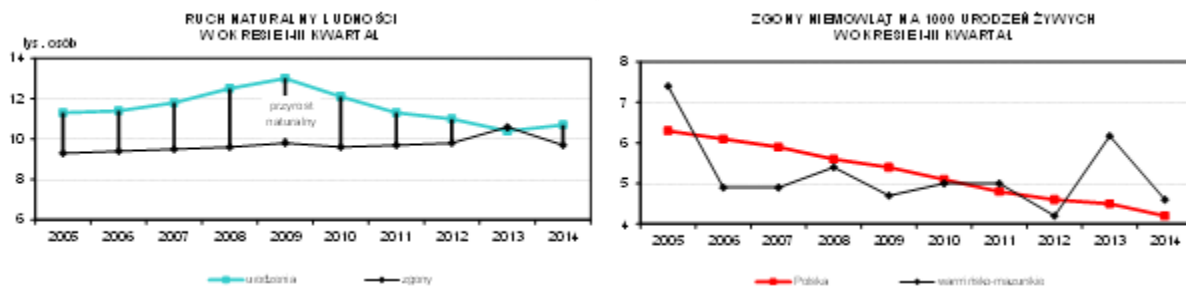
WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Podregiony	-	3
Powiaty	-	19
Miasta na prawach powiatu	-	2
Miasta ogółem	-	49
Gminy	-	116

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	24,2 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	1,4 mln mieszkańców
	4 lokata		12 lokata
	7,7% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 60 osób na 1 km ² (15 lokata)

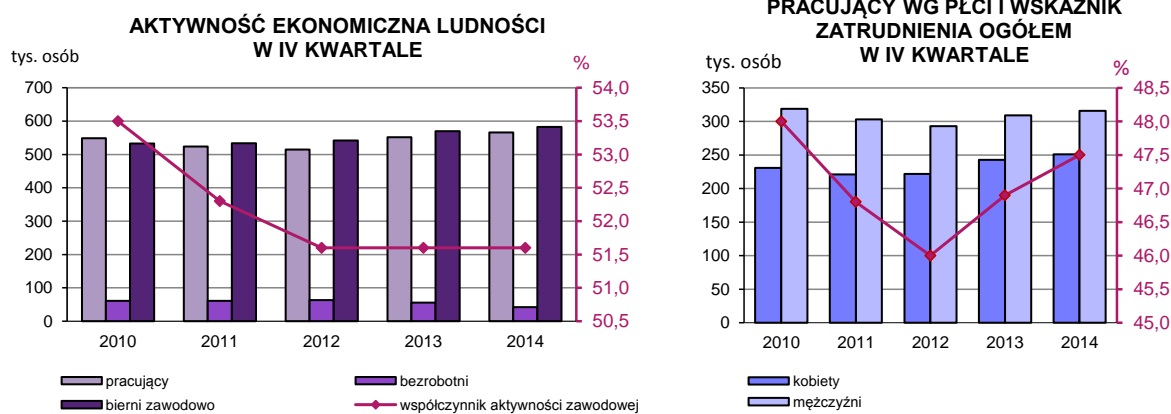
W województwie warmińsko-mazurskim, tak jak w latach poprzednich (według stanu w końcu września) notuje się ubytek liczby **ludności**, przy czym spadek liczby mieszkańców był mniejszy niż w roku poprzednim i wyniósł 2,6 tys. osób, co oznacza spadek w skali roku o 0,2% (w końcu września 2013 odpowiednio – spadek o 4,1 tys. osób i o 0,3%). Współczynnik przyrostu rzeczywistego poprawił się o 1,1 pkt i wyniósł minus 1,8‰. Ogólne saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pozostało na poziomie sprzed roku – minus 2,6‰ i był to najniższy (po województwie lubelskim – minus 2,7‰) współczynnik w kraju. Wzrost liczby urodzeń żywych o 2,7%, przy najgłębszym w kraju spadku liczby zgonów o 8,1%, wpłynął na poprawę współczynnika przyrostu naturalnego z minus 0,2‰ do 0,8‰. Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych nadal była wyższa niż średnio w kraju (4,6‰, wobec 4,2‰).

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 609 tys. i była o 0,2% wyższa niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** był niższy niż przed rokiem o 0,5 p. proc. i ukształtował się na poziomie 51,1%, przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 566 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zwiększyła się o 2,5%. Liczba pracujących kobiet wzrosła o 3,3%, a mężczyzn – o 2,3%. Kobiety stanowiły 44,3% ogółu pracujących.

Wskaźnik zatrudnienia wzrósł w skali roku o 0,6 p. proc i w IV kwartale 2014 r. wyniósł 47,5%, przy czym w mieście wzrósł o 1,0 p. proc. do 48,6%, a na wsi – o 0,4 p. proc. do 46,0%.

Liczba osób **bezrobotnych** w IV kwartale 2014 r. ukształtowała się na poziomie 42 tys. i w ujęciu rocznym była niższa o 25,0%. Liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o 24,0%, a kobiet – o 25,0%. Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 16,7% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w skali roku ich udział zmniejszył się o 8,3 p. proc.

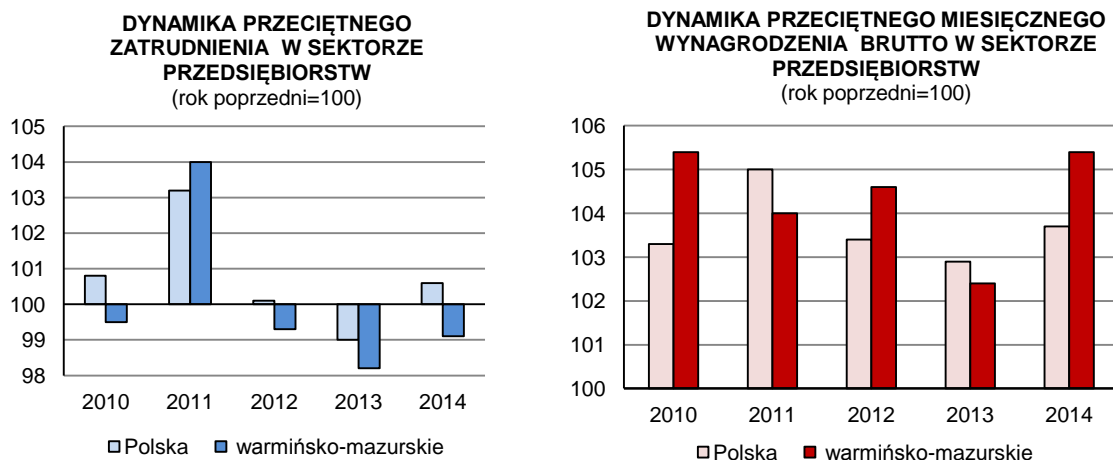
Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 6,9% i w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. zmniejszyła się o 2,3 p. proc. Zarówno stopa bezrobocia mężczyzn, jak i stopa bezrobocia kobiet obniżyły się (odpowiednio o 2,3 p. proc i o 2,2 p. proc.) i dla obu płci wyniosły po 7,1%. Wskaźnik ten był niższy w mieście (5,9%) niż na wsi (8,6%) i w skali roku obniżył się zarówno w mieście, jak i na wsi (odpowiednio o 3,3 p. proc. i o 1,1 p. proc.).

Liczba **biernych zawodowo** w województwie wynosiła 583 tys. osób, co stanowiło 49,0% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat (największy udział w kraju) i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. ich liczba zwiększyła się o 2,3%, przy wzroście liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 1,1%.

Relacja osób niepracujących do pracujących polepszyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadały 1104 osoby bierne zawodowo i bezrobotne (1134 przed rokiem).

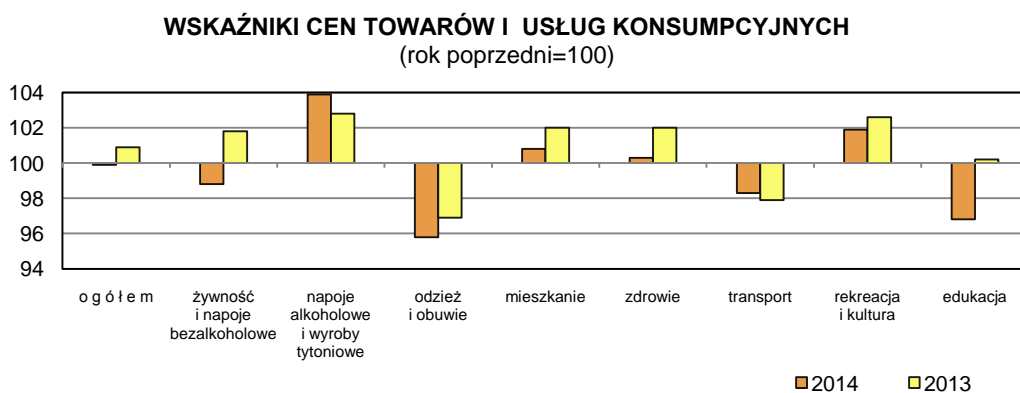
W sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. **przeciętne zatrudnienie** ukształtowało się na poziomie 135,2 tys. osób, tj. o 0,9% niższym niż w 2013 r. (wobec wzrostu w kraju o 0,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wyniosło 3213 zł. Mimo największego w ujęciu rocznym (po województwie opolskim) wzrostu w kraju (5,4%) było najniższe w Polsce (80,7% średniej krajowej).

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1734 zł (12,9% mniej niż przeciętnie w kraju), a rolników indywidualnych – 1152 zł (100,6% średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie warmińsko-mazurskim spadły w skali roku o 0,1% (wobec wzrostu 0,9% w 2013 r.). Niższe były ceny odzieży i obuwia (o 4,2%), towarów i usług w zakresie edukacji (o 3,2%), transportu (o 1,7%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,2%). W większym stopniu niż przeciętnie w kraju wzrosły ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (o 3,9%, wobec 3,7%), towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (o 1,9%, wobec 1,0%) oraz artykułów i usług związanych ze zdrowiem (0,3%, wobec 0,2%), natomiast wzrost cen towarów i usług w zakresie mieszkania wyniósł 0,8% (wobec 1,1% w kraju).

Województwo warmińsko-mazurskie w 2014 r. wytworzyło 2,4% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 1,9% produkcji sprzedanej **budownictwa**. Zarówno produkcja

sprzedana przemysłu, jak i budownictwa ukształtowały się na poziomie wyższym od uzyskanego rok wcześniej (odpowiednio 4,4% i 11,9%), przy czym wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu, jak i budownictwa był większy niż średnio w kraju.

W 2014 r. w województwie **oddano do użytkowania** 4,3 tys. **mieszkań**, co stanowiło 3,0% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. W porównaniu z 2013 r. odnotowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 9,8%, wobec spadku o 1,3% średnio w kraju. Zmniejszyła się zarówno liczba mieszkań oddanych w budownictwie spółdzielczym (o 33,9%), indywidualnym (o 12,8%) oraz przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 6,5%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 95,9 m² (wobec 100,8 m² w kraju).

Badane przedsiębiorstwa województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały poprawę **wyników finansowych**. Korzystniejsze były też podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Odnotowano polepszenie wskaźnika poziomu kosztów z 95,9% do 95,5%. Wzrósł wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 4,0% do 4,6%), jak i netto (z 3,4% do 3,9%). Uzyskano wyższy poziom wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,4% do 4,6%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 84,6%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wynosił 94,7% – największy w kraju (wobec odpowiednio 82,8% i 80,8% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa były jednymi z najniższych w kraju i wyniosły 1411,3 mln zł, co stanowiło 1,2% wartości krajowej. W ujęciu rocznym odnotowano istotny wzrost nakładów o 36,1% (wobec wzrostu w kraju o 15,3%). W strukturze nakładów inwestycyjnych według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (90,6% ogółu nakładów w województwie). Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (60,0%).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 987,1 tys. ha (o 2,2% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 88,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	352,7	96,5	5,3	1475,1	102,4	5,4	41,8	106,1	102,5
Rzepak i rzepik	75,6	107,6	8,0	229,0	119,5	7,1	30,3	111,0	88,3
Ziemniaki ^b	6,1	47,4	2,2	153,6	56,3	2,0	251	119,0	90,3
Buraki cukrowe	3,0	110,8	1,6	153,8	90,3	1,3	510	81,6	84,6

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

W 2014 r. udział województwa w krajowych zbiorach rzepaku i rzepiku wynosił 7,1% (7 lokata), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 5,4% (10 lokata), ziemniaków – 2,0% (15 lokata), buraków cukrowych – 1,3% (12 lokata). Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem (z wyjątkiem buraków cukrowych), ale niższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 496,5 tys. szt. (4,4% krajowego pogłowia), 426,0 tys. szt. (7,5%) i 8,7 tys. szt. (4,3%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 0,3%), natomiast spadek bydła (o 0,4%) i owiec (o 17,2%). Obsada trzody chlewnej i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio 49,8 szt. (w kraju 77,4 szt.) i 0,9 szt. (1,4 szt.), natomiast bydła była wyższa (42,7 szt. wobec 38,9 szt.) i lokowała województwo na 6 pozycji w kraju.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano spadek (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 5,2%, końcowej – 5,1% i towarowej – 5,3%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na jednym z najniższych (po województwie zachodniopomorskim i podkarpackim) poziomów w kraju (72,6% średniej krajowej).

WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

Podregiony	-	6
Powiaty	-	31
Miasta na prawach powiatu	-	4
Miasta ogółem	-	109
Gminy	-	226

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	29,8 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	3,5 mln mieszkańców
	2 lokata		3 lokata
	9,5% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 116 osób na 1 km ² (9 lokata)

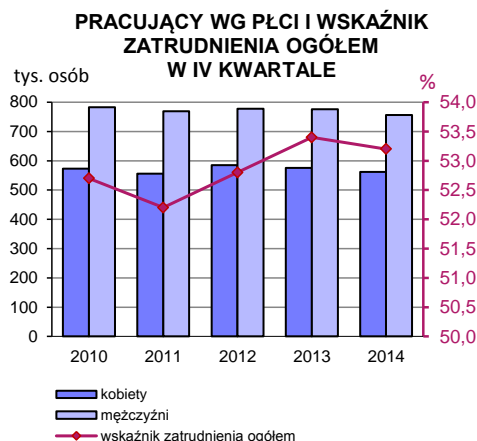
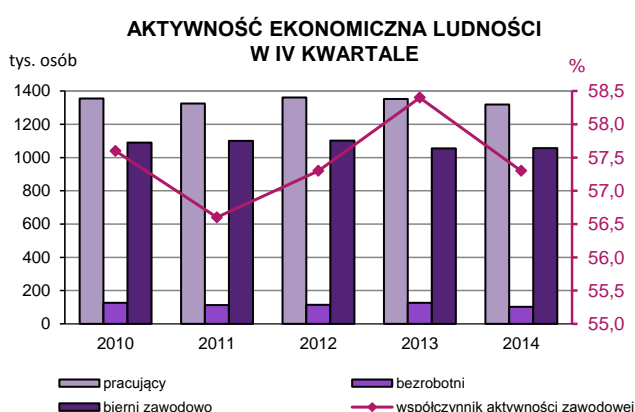
Liczba **ludności** województwa wielkopolskiego systematycznie wzrasta. W okresie I-III kwartał 2014 r. w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego liczba mieszkańców zwiększyła się o 6,1 tys. osób (tj. o 0,2%), na co istotny wpływ miała nadwyżka liczby urodzeń nad liczbą zgonów i w rezultacie dodatni przyrost naturalny. Współczynnik urodzeń żywych pozostał na poziomie sprzed roku i wyniósł 10,8‰ (tj. o 0,1 pkt niższy niż w pomorskim i mazowieckim, które notowały najkorzystniejsze współczynniki w kraju), przy jednoczesnym spadku współczynnika zgonów z 9,4‰ do 8,9‰ (tj. o 0,3 pkt niższy od najlepszego w kraju). Przyrost naturalny zwiększył się z 1,4‰ do 1,9‰ i był – po województwie pomorskim – najwyższy wśród województw. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 ludności nieznacznie pogorszyło się w skali roku i wyniosło 0,0 (wobec 0,1 w końcu września 2013 r. i minus 0,4 średnio w kraju). Liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych poprawiła się o 0,5 pkt i ukształtowała się na poziomie 4,0.

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 1422 tys. i była o 3,9% niższa niż przed rokiem. **Współczynnik aktywności zawodowej** ukształtował się na poziomie wyższym niż średnio w kraju i wyniósł 57,4% (spadek o 1,0 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.).

Liczba osób **pracujących** wyniosła 1319 tys. i zmniejszyła się o 2,5% w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. W większym stopniu spadła liczba pracujących mężczyzn (o 2,6%) niż kobiet (o 2,4%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 53,2% i był o 0,2 p. proc. niższy niż przed rokiem; spadek odnotowano na wsi (o 0,5 p. proc. do 54,9%), natomiast w mieście – wzrost (o 0,2 p. proc. do 51,8%).

W IV kwartale 2014 r. liczba osób **bezrobotnych** ukształtowała się na poziomie 103 tys., a w ujęciu rocznym odnotowano spadek – o 18,9%. Zmniejszyła się zarówno liczba bezrobotnych kobiet, jak i bezrobotnych mężczyzn. Udział osób w wieku poniżej 25 lat był najwyższy w kraju i wyniósł 29,1% wszystkich bezrobotnych, przy czym w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększył się o 2,4 p. proc. (w kraju spadek o 2,0 p. proc.).

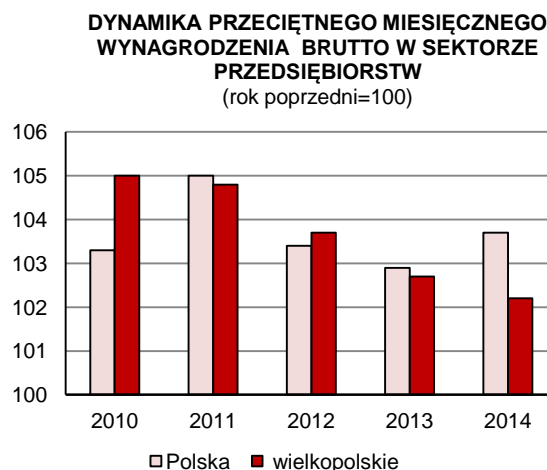
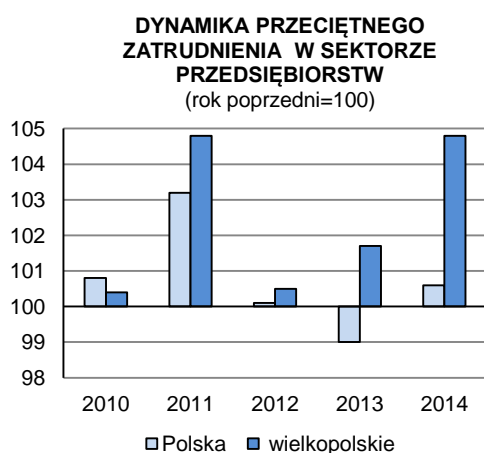
W IV kwartale 2014 r. w województwie wielkopolskim **stopa bezrobocia** według BAEL wyniosła 7,2%. W skali roku odnotowano poprawę wskaźnika (spadek o 1,4 p. proc., wobec spadku w kraju o 1,7 p. proc.). Wskaźnik ten był niższy na wsi (7,0%) niż w mieście (7,4%), przy czym zarówno na wsi, jak w mieście odnotowano spadek stopy bezrobocia – odpowiednio o 0,3 p. proc. i o 2,2 p. proc. Bezrobocie w większym stopniu dotknęło kobiety niż mężczyzn – choć stopa bezrobocia dla kobiet obniżyła się bardziej niż dla mężczyzn (odpowiednio o 2,3 p. proc. i o 0,6 p. proc.) stopa bezrobocia dla kobiet była wyższa od średniej krajowej i wyniosła 9,4% (wobec 8,7% w Polsce).

Populacja **biernych zawodowo** wynosiła 1057 tys. osób, co stanowiło 42,6% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku ich liczba zwiększyła się o 0,2%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 2,2%.

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 pracujących zwiększyła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadało 879 osób biernych zawodowo i bezrobotnych (874 przed rokiem).

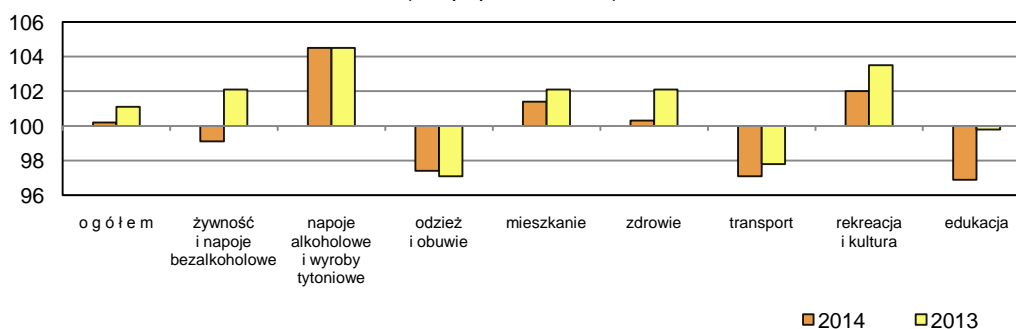
W sektorze przedsiębiorstw w 2013 r. **przeciętne zatrudnienie** wyniosło 636,6 tys. osób (tj. 11,5% zatrudnionych w kraju, 3 lokata). W porównaniu z 2013 r. wielkopolskie odnotowało najwyższy wzrost zatrudnienia w kraju – o 4,8% (wobec wzrostu w Polsce o 0,6%). **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 3582 zł i było niższe o 10,0% od średniego wynagrodzenia w kraju.

Przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1836 zł (o 7,8% mniej niż średnio w kraju), a rolników indywidualnych – 1135 zł (o 0,9% mniej od średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie wielkopolskim wzrosły w skali roku o 0,2% (wobec 1,1% w 2013 r.). Odnotowano najwyższy w kraju wzrost cen napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych (4,5%, wobec 3,7%). Wyższe niż przeciętnie były również ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 2,0%, wobec 1,1%) oraz związanych z mieszkaniem (1,4%, wobec 1,1%). Niższe natomiast niż w roku poprzednim obserwowano ceny towarów i usług w zakresie edukacji (o 3,1%), transportu (o 2,9%) oraz odzieży i obuwia (o 2,6%). Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych był na podobnym poziomie, jak średnio w kraju i wyniósł – 0,9%.

WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
(rok poprzedni=100)

Województwo wielkopolskie w 2014 r. wytworzyło 11,4% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 10,0% produkcji sprzedanej **budownictwa**, co lokowało województwo w obu przypadkach na 3 pozycji w kraju. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 5,5%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 5,9%)

W 2014 r. w województwie wielkopolskim **oddano do użytkowania** 14,7 tys. **mieszkań**, co stanowiło 10,2% mieszkań w kraju. W porównaniu z 2013 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 7,9% (wobec spadku w kraju o 1,3%). Wzrosła liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o 34,8%) oraz spółdzielczych (o 20,0%), spadła natomiast liczba mieszkań oddanych w budownictwie indywidualnym (o 3,9%). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania była wyższa niż średnio w kraju (103,1 m² wobec 100,8 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa wielkopolskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały słabsze **wyniki finansowe**. Mniej korzystne były też podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Odnotowano pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów z 94,9% do 95,5%. Obniżył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 5,1% do 4,5%) oraz netto (z 4,4% do 3,9%). Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów również uległ pogorszeniu (z 5,2% do 5,0%). Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 85,3%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wyniósł 90,6% (wobec odpowiednio 82,4% i 90,2% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** w przedsiębiorstwach województwa wielkopolskiego wyniosły 11644,0 mln zł co stanowiło 9,7% wartości krajowej. W skali roku odnotowano istotny wzrost nakładów o 30,2%, wobec wzrostu w kraju o 15,3%. Według sekcji PKD największy udział w nakładach inwestycyjnych miał przemysł (68,3%), oraz handel i naprawa pojazdów samochodowych z najwyższym udziałem w kraju równym 20,7%. Wzrost nakładów inwestycyjnych wystąpił we wszystkich sekcjach PKD, a najwyższy zaobserwowano w obsłudze rynku nieruchomości oraz transporcie i gospodarce magazynowej (odpowiednio o 69,0% i 50,4%). Nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia stanowiły 54,1%, a na budynki i budowle – 40,0% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe.

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 1781,1 tys. ha (o 2,5% więcej niż przed rokiem) i stanowiła 91,9% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	943,9	101,1	14,1	4098,0	112,2	15,0	43,4	111,0	106,4
Rzepak i rzepik	117,8	110,8	12,5	422,9	121,7	13,1	35,9	109,8	104,7
Ziemniaki ^b	32,0	96,4	11,5	884,1	107,0	11,5	277	111,2	99,6
Buraki cukrowe	41,8	100,7	21,9	2535,2	103,5	22,0	606	102,7	100,5

^a Z mieszankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2014 r. w województwie wielkopolskim odnotowano największą w kraju powierzchnię uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (14,1% krajowej uprawy) oraz buraków cukrowych (21,9%). Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (12,5%) oraz ziemniaków (11,5%) lokowała województwo odpowiednio na 2 i 3 pozycji w kraju. W 2014 r. udział w krajowych zbiorach buraków cukrowych (22,0%) oraz zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (15,0%) lokował województwo na 1 pozycji, a rzepaku i rzepiku (13,1%) oraz ziemniaków (11,5%) – na 2 pozycji. Uzyskane plony z 1 ha były lepsze niż przed rokiem i wyższe niż przeciętne w kraju (z wyjątkiem ziemniaków).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 4004,8 tys. szt. (35,5% krajowego pogłowia, 1 lokata), 884,0 tys. szt. (15,6%, 3 lokata) i 20,5 tys. szt. (10,2%, 2 lokata). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 1,7%), bydła (o 2,8%) i owiec (o 3,6%). Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była najwyższa w kraju i wynosiła 223,1 szt. (w kraju 77,4 szt.), a obsada bydła (49,2 szt., wobec 38,9 szt.) lokowała województwo na 3 miejscu. Obsada owiec wyniosła 1,1 szt., wobec 1,4 szt. średnio w kraju (6 lokata).

W województwie wielkopolskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 16,9%, końcowej – 17,3%, a towarowej – 17,7%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych była najwyższa w kraju (o 45,0% wyższa od przeciętnej w kraju).

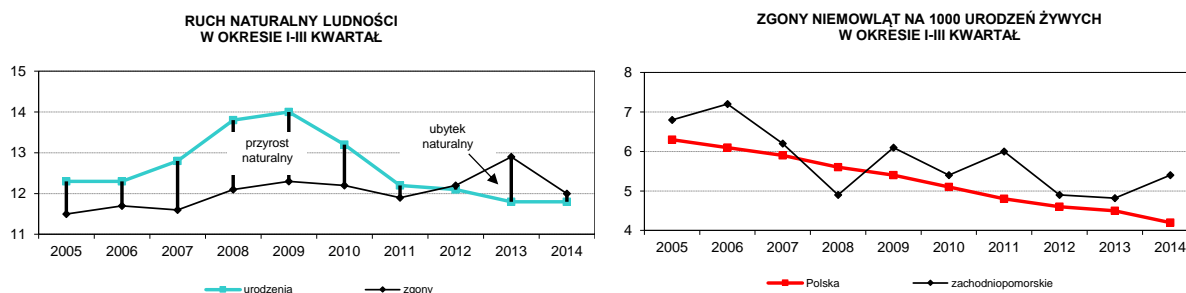
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Podregiony	-	4
Powiaty	-	18
Miasta na prawach powiatu	-	3
Miasta ogółem	-	64
Gminy	-	114

Powierzchnia (stan w dniu 31.XII.2014 r.)	22,9 tys. km ²	Ludność (stan w dniu 31.XII.2013 r.)	1,7 mln mieszkańców
	5 lokata		11 lokata
	7,3% powierzchni kraju		gęstość zaludnienia: 75 osób na 1 km ² (13 lokata)

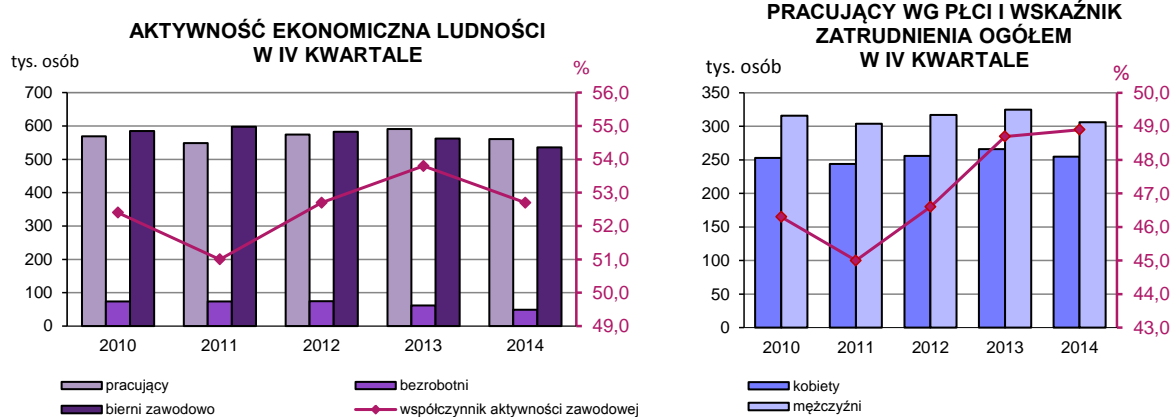
Liczba **ludności** województwa zachodniopomorskiego nieznacznie zmniejszyła się w skali roku. Współczynnik przyrostu naturalnego, nadal pozostawał ujemny i w końcu września 2014 r. wyniósł minus 0,2‰ (wzrost o 0,6 pkt). Na poprawę współczynnika wpłynął znaczny spadek liczby zgonów (o 6,8%), przy niewielkim spadku liczby urodzeń (o 0,6%); w przeliczeniu na 1000 ludności liczba urodzeń żywych wyniosła 9,1 (9,2 w końcu września 2013 r.), a liczba zgonów – 9,3 (spadek o 0,7 pkt w skali roku). W niewielkim stopniu poprawił się współczynnik ogólnego salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności (z minus 0,7 do minus 0,6). Umieralność niemowląt w przeliczeniu na 1000 urodzeń żywych była najwyższa w kraju i w końcu września 2014 r. wyniosła 5,4 wobec 4,8 w roku poprzednim.

Według wstępnych wyników kwartalnego reprezentacyjnego **badania aktywności ekonomicznej ludności BAEL**, liczba **aktywnych zawodowo** w IV kwartale 2014 r. w województwie zachodniopomorskim wyniosła 611 tys. i zmniejszyła się o 6,4% w skali roku. **Współczynnik aktywności zawodowej** osiągnął wartość 53,3% (spadek o 0,5 p. proc. w odniesieniu do IV kwartału 2013 r.), przy średniej dla kraju na poziomie 56,3%.

Liczba osób **pracujących** wyniosła 561 tys. i w porównaniu z IV kwartałem 2013 r. zmniejszyła się o 5,1%. Spadła zarówno liczba pracujących mężczyzn (o 5,8%), jak i kobiet (o 4,1%).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2014 r. wyniósł 48,9% i był o 0,2 p. proc. wyższy niż przed rokiem. Wzrost wskaźnika zanotowano na wsi (o 1,1 p. proc. do 49,9%); w mieście wystąpił spadek (o 0,2 p. proc. do 48,4%).

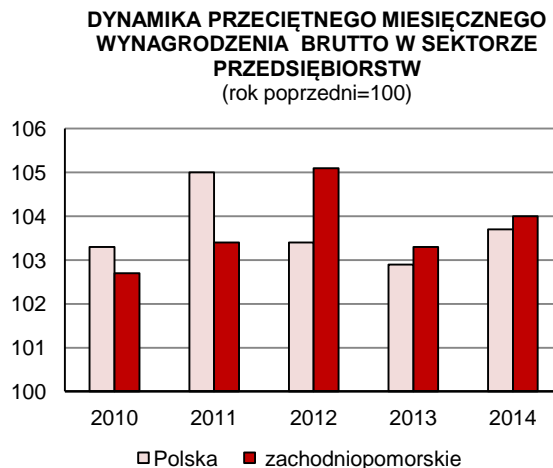
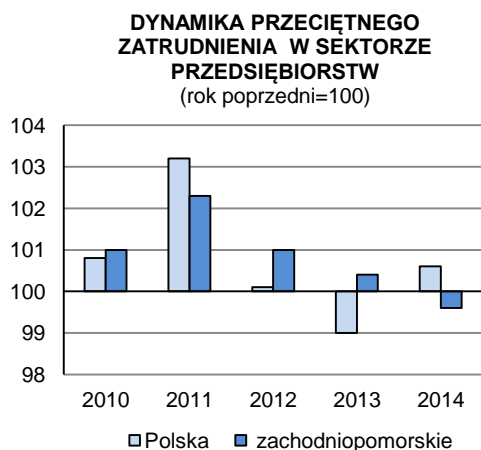
Liczba **bezrobotnych** w IV kwartale 2014 r. ukształtowała się na poziomie 49 tys. i w ujęciu rocznym spadła o 21,0%. Zmniejszyła się zarówno liczba bezrobotnych mężczyzn (o 17,6%), jak i kobiet (o 21,4%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 22,4% wszystkich bezrobotnych (wobec 21,8% w kraju) i w skali roku ich udział spadł o 3,4 p. proc. (w kraju spadek średnio o 2,0 p. proc.).

Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2014 r. wyniosła 8,0% i w skali roku zmniejszyła się o 1,5 p. proc. Wskaźnik ten był niższy w mieście (7,5%) niż na wsi (9,4%), przy czym w większym stopniu obniżył się na wsi (o 2,8 p. proc.) niż w mieście (spadek o 0,7 p. proc.). Spadek stopy bezrobocia odnotowano zarówno wśród kobiet (o 1,7 p. proc.), jak i wśród mężczyzn (o 1,1 p. proc) do poziomu odpowiednio 7,9 % i 8,4%.

Populacja **biernych zawodowo** wyniosła 536 tys. osób, co stanowiło 46,7% ludności ogółem w wieku powyżej 15 lat i w porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba spadła o 4,6%, przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej o 5,5%.

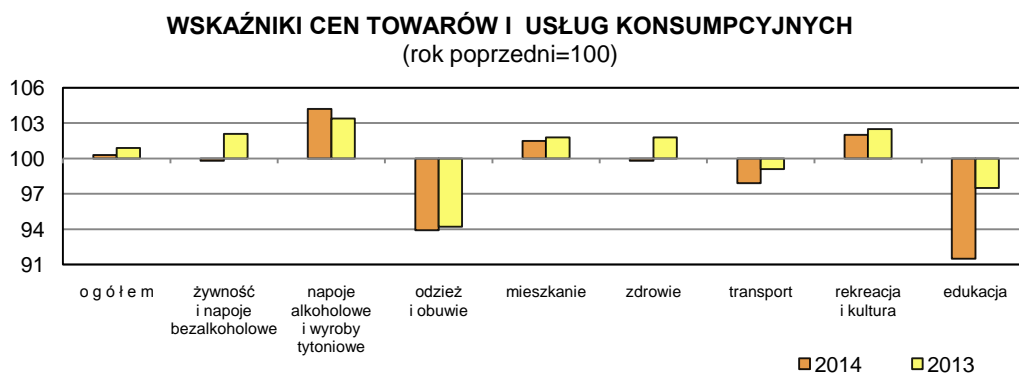
Relacja osób niepracujących do pracujących w województwie zachodniopomorskim poprawiła się w skali roku. W IV kwartale 2014 r. na 1000 pracujących przypadały 1043 osoby bierne zawodowo i bezrobotne (1056 przed rokiem).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. wyniosło 165,7 tys. osób co stanowiło 3,0% zatrudnionych w kraju, a **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie 3570 zł i było o 10,3% niższe od średniej krajowej.

W 2014 r. przeciętna miesięczna **emerytura i renta** brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie wyniosła 1856 zł (o 6,8% mniej niż przeciętnie w kraju), a rolników indywidualnych 1226 zł (o 107,1% średniej krajowej).

W 2014 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie zachodniopomorskim wzrosły w skali roku o 0,3% (wobec 0,9% w 2013 r.). Więcej niż przeciętnie wzrosły ceny napojów bezalkoholowych i wyrobów tytoniowych (4,2%, wobec 3,7%), towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 2,0%, wobec 1,0%) oraz związanych z mieszkaniem (1,5%, wobec 1,1%). W województwie notowano najgłębszy spadek cen towarów i usług w zakresie edukacji (o 8,5%). Obserwowano także niższe ceny odzieży i obuwia (o 6,1%) oraz towarów i usług w zakresie transportu (o 2,1%). Spadek cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz artykułów i usług związanych ze zdrowiem wyniósł po 0,2%.

Województwo zachodniopomorskie w 2014 r. wytworzyło 2,8% krajowej **produkcji sprzedanej przemysłu** i 2,6% produkcji sprzedanej **budownictwa**. W skali roku odnotowano wzrost zarówno produkcji sprzedanej przemysłu (o 2,5%), jak i produkcji sprzedanej budownictwa (o 0,6%).

W 2014 r. w województwie zachodniopomorskim **oddano do użytkowania** 5,4 tys. **mieszkań**, co stanowiło 3,8% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. Efekty

budownictwa mieszkaniowego w województwie pogorszyły się w stosunku do 2013 r. W skali roku wystąpił spadek liczby oddanych mieszkań – o 1,6% (w kraju spadek o 1,3%). Spadła liczba oddanych mieszkań spółdzielczych i indywidualnych, wzrosła natomiast liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 96,1 m² (przy średniej krajowej 100,8 m²).

Badane przedsiębiorstwa województwa zachodniopomorskiego w 2014 r. w porównaniu z 2013 r. uzyskały znacznie lepsze **wyniki finansowe**. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe poprawiły się. Wzrósł wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,1% do 5,0%) i była to największa poprawa w kraju. Zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu brutto (z 3,9% do 4,7%) oraz netto (z 3,3% do 4,2%). Również poprawił się wskaźnik poziomu kosztów – z 96,1% do 95,3%. Udział przedsiębiorstw rentownych w liczbie podmiotów ogółem stanowił 81,7%, a ich udział w przychodach z całokształtu działalności wyniósł 92,7% (wobec odpowiednio 83,1% i 88,2% w 2013 r.).

W 2014 r. **nakłady inwestycyjne** badanych przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego wyniosły 2608,1 mln zł, co stanowiło 2,2% wartości krajowej. Tylko w województwie zachodniopomorskim i opolskim odnotowano spadek nakładów (o odpowiednio 18,9% i 3,1%, wobec wzrostu w kraju o 15,3%). Na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przeznaczono 46,6% nakładów inwestycyjnych na środki trwałe, a na budynki i budowle – 44,0%. Według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (72,4% ogółu nakładów poniesionych w województwie). Spadek wystąpił we wszystkich sekcjach PKD, najgłębszy – w handlu, naprawie pojazdów samochodowych (o 53,5%), natomiast wzrost nakładów odnotowano tylko w sekcji w transport i gospodarka magazynowa (o 25,1%).

Powierzchnia **użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej** w 2014 r. (stan w czerwcu) wynosiła 821,7 tys. ha (o 0,4% mniej niż przed rokiem) i stanowiła 92,1% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie.

Według wynikowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych w 2014 r., powierzchnia zasiewów, zbiory i plony wybranych ziemiopłodów rolnych (dane nieostateczne) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Zbiory			Plony		
	w tys. ha	2013= =100	Polska= =100	w tys. t	2013= =100	Polska= =100	z 1 ha w dt	2013= =100	Polska= =100
Zboża podstawowe ^a	345,6	96,4	5,2	1787,8	109,7	6,5	51,7	113,9	126,7
Rzepak i rzepik	111,1	107,2	11,8	416,6	123,8	12,9	37,5	115,4	109,3
Ziemniaki ^b	7,9	68,2	2,8	242,9	86,2	3,2	309	126,6	111,2
Buraki cukrowe	9,6	101,6	5,0	597,5	100,6	5,2	624	99,0	103,5

^a Z mieszkankami zbożowymi. ^b Łącznie z ziemniakami z ogrodów przydomowych.

W 2014 r. w województwie powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku stanowiła 11,8% krajowej powierzchni uprawy (4 lokata w kraju). Zbiory rzepaku i rzepiku stanowiły 12,9% produkcji krajowej (3 lokata w kraju), buraków cukrowych – 5,2% (6 lokata), zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 6,5% (7 lokata), a ziemniaków – 3,2% (12 lokata). Województwo pod względem uzyskanych plonów z 1 ha zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku zajmowało 2 lokatę w kraju, buraków cukrowych i ziemniaków – 3 lokatę. Uzyskane plony z 1 ha były wyższe niż przeciętnie w kraju i lepsze niż przed rokiem (z wyjątkiem buraków cukrowych).

W województwie w 2014 r. (stan w grudniu) pogłowie trzody chlewnej, bydła i owiec wynosiło odpowiednio: 290,8 tys. szt. (2,6% krajowego pogłowia), 95,7 tys. szt. (1,7%) i 5,6 tys. szt. (2,8%). W skali roku odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej (o 7,5%) i bydła (o 1,0%), natomiast spadło pogłowie owiec (o 16,6%). Obsada trzody chlewnej, bydła i owiec w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych była niższa niż średnio w kraju i wynosiła odpowiednio: 35,0 szt. (w kraju 77,4 szt.), 11,5 szt. (38,9 szt.) i 0,7 szt. (1,4 szt.).

W województwie zachodniopomorskim w 2013 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano wzrost (w cenach stałych) zarówno globalnej, końcowej, jak i towarowej produkcji rolniczej. Udział województwa w tworzeniu krajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,0%, końcowej – 4,1%, a towarowej – 4,2%. Końcowa produkcja rolnicza na 1 ha użytków rolnych osiągnęła jedną z najniższych (po województwie podkarpackim) wartości w kraju (72,0% średniej krajowej).